

FÓKUSZBAN AZ IRODALOM

NOE

2020.
NOVEMBER-
DECEMBER

LEVELLEK

A CSALÁD MINDEN TAGJA SZÁMÁRA
330-331. SZÁM

BEKÖSZÖNŐ	3
KIEMELT HÍR	
▪ Több mint 1200 üvegnyi szeretet	4-6
VEZETŐ TESTÜLETEINK MUNKÁJÁBÓL	
▪ Közgyűlési beszámoló	7
▪ Szívből jövő köszönet Önkénteseinknek	7
ÉRDEKVÉDELEM	8-9
A NOE ÉLETÉBŐL	
▪ Babaköszöntő új köntösben	10-11
▪ Az angyalok idén sem tétlenek	12
▪ Kócosan a karanténban	13
HELYI EGYESÜLETEINK ÉLETÉBŐL	
▪ Ruhaosztás a Zrumeczky-ben	14
▪ Boross Terézre emlékezünk	14
▪ Töklopó halloween buli	14
▪ Táncházt és népi játékok Iváncsán	14
▪ Így telt az őszi a Nagykőrösi Egyesületben	15
▪ Pápa: Élmények tábora Tatán	15
▪ Zádori középkori forgatag	16
▪ Életmese felolvasó és illusztráló verseny	16
▪ Komatál közösségi nap Debrecenben	16
▪ A szeretet ízei az Al-Duna Régióban	16
▪ Őszi Találkozó Balatonfüreden	17
▪ Családi játszódélután	17
BESZÉLGETÉS	
▪ Két fiatal, akiket az irodalom szeretete hozott össze	18-19
CSALÁDI ÉLET	
▪ Gyerekirodalmi trendek	20-21
▪ Büszkeségünk: írók, költők a „NOE fedélzetén”	22-23
▪ Bohém költő csapat is szerel?	24
▪ A kezdetekről	25
▪ A négykezes	26-27
▪ Simon Adri – Zsille Gábor: Különegyütt	27
▪ Varázslónia lakói	28-29
▪ Nemes Nagy Ágnes és a szerelem	30-31
▪ Megmaradt Szobotkáné?!	32-33
▪ Weöres Sándor és a Nó	34-35
▪ Ünnepre hangolva – Kedvenc karácsonyi versek és prózák	36-37
▪ Egyszerűbb gyerekszoba – boldogabb gyerekek	38-39
▪ A legszebb karácsonyi kívánságok	40-43
ÉLETMÓD	
▪ Stílusra fel!	44-45
▪ Könyvajánló	46-47
KONYHAMŰVÉSZET	
▪ Sütemény és irodalom	48-50
GYERMEKKUCKÓ	
▪ A csillagszemű	54-56
▪ Dörmögő Dömötör	57-58
▪ Mágia a köbön	59
KEDVEZMÉNYEK	52-53
HIRDETÉS	51,58
ÖRÖMHÍR	60

A 330-331. sz. NOE Levelek címlapján Szűcs Édua grafikája szerepel.

A kiadvány az Emberi Erőforrások Minisztériuma és a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával készült.

Felelős kiadó: **Kardosné Gyurkó Katalin**, a NOE elnöke

Főszerkesztő: **Lódi Viktória**

Szerkesztő: **Forgács Laura**

Felelős szerkesztő: **Nemes Attila**

Tipográfia: **Tóth Imréné**, Press+Print Kft.

Grafika: **Szalay Éva**, Reményhal Kft.

1056 Budapest, Március 15. tér 8.

Tel./fax: 235-0945, 317-4909, 317-4563,

NOE-FON

70/771-6565, 40/200-943

NKÖM nyilvt. szám: 2.2/6811/2000

ISSN 1788-9103

Honlap: www.noe.hu

E-mail: noe@noe.hu

Félfogadás: szerda 10-16, péntek: 10-13.30

Ebédszünet: 12.30-13.00

A NOE számlaszáma:

11705008-20109369 (OTP Bp., V. kerületi fiók)

NOE tagdíj alszámla száma: 11705008-20474210

NOE adószáma: 19024471-1-41

A Családjainkért Alapítvány számlaszáma:

11705008-20427799 (OTP Bp., V. kerületi fiók)

*****

A Nagycsaládosok Országos Egyesülete, a Családjainkért Alapítvány és az Otthon Segítünk Alapítvány közhasznú.

A Családjainkért Alapítvány számlaszáma:

OTP Bp., V. kerületi fiók 11705008-20427799

Az Otthon Segítünk Alapítvány adószáma: 18468414-1-42
számlaszáma: MKB Bank 10300002-20131045-00003285

Nyomda: Press+Print Kft., Kiskunlacháza

RÉGIÓKÖZPONTOK ELÉRHETŐSÉGEI

Al-Duna Régiós Iroda
VARGÁNÉ KUNCZT ORSOLYA
70/331-0760
kunczt.orsolya@noe.hu

Dél-Alföld Régiós Iroda
BENEDEK SZILVIA
70/332-3509
benedek.szilvia@noe.hu

Balaton Régiós Iroda
MOLNÁRNÉ BUDAI ANGELIKA
70/614-4978
budai.angelika@noe.hu

Felső-Duna Régiós Iroda
HORVÁTH HAJNALKA
70/776-0011
horvath.hajnalka@noe.hu

Budapest és Közép-Magyarország Régiós Iroda
RENDEK ILDIKÓ
70/934-3340
rendek.ildiko@noe.hu

Felső-Tisza Régiós Iroda
DELINÉ SZOLANICS ZSUZSANNA
70/521-2912
szolanics.zsuzsanna@noe.hu

Telefonos ügyintézés: H-P 8-16
Személyesen: előre egyeztetett időpontban

A NOE Levelekben szereplő kedvezményes ajánlatok kizárólag NOE-tagokra vonatkoznak.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
Az újságban megjelenő hirdetések kereskedelmi jellegűeknek minősülnek.
A hirdetések tartalmáért felelősséget nem vállalunk.

A NOE Levelek 332-333. számának lapzártája: **2021. január 15.**

Gyermeki búcsú az évtől

Magazinunk ez alkalommal az irodalmat, a művészetet állítja középpontba: olvashatunk benne elmúlt idők irodalmi művészházasságairól, ahogy kortársak is vallanak a művészek és a családi élet mikéntjeiről. És természetesen lesznek versek, esszék, novellák, sőt még egy kis művészdívat is. Bár év végén általában egy kis összefoglaló szokott megjelenni e hasábkokon a mögöttünk hagyott évről, most mégis változtatunk, s az irodalom mezején maradván, egy tizenegy éves kislány – Gyurkó Katalin – versével emlékezünk meg ADVENT időszakában az édesanyjáról, a szülői szeretetről, a télről, és így kívánunk minden kedves Olvasónknak ÁLDOTT, BOLDOG ÜNNEPEKET ÉS JÓ EGÉSZSÉGET!

A SZERKESZTŐSÉG

Anyukám

Nem szőke karcsú Ő
Kicsit dundi barna hajú nő
Néha ha elábrándozok
Látom magam előtt, ahogy mozog

Ha belép a konyhába
Az edények sorakozva állnak
Ha kimegy az udvarára
A virágok őreá vigyáznak

Az állatok szeretik
A gyermekek tisztelik
Minden meghajol előtte
Ő a ház védő őre

Amikor minden elcsöndesül
Ő vigyáz rám és örül
Örül hogy betakarhat, hogy ápolhat
S én is boldog vagyok, hisz két keze megnyugtat

Amikor kimerült és alszik
Néha én vigyázok Rá
Ilyenkor odaülök mellé
S könnyeim át nézek Rá

Olyan törékeny gyenge
Eltűnik minden haragja, mérge
És ahogy álmvilágában a párnáját fogja
Úgy érzem, hogy örökre ott tartom karomban

Tél

Ha kitekintek az ablakon
Fehér lepelben látom az udvart
S a fekete faágakon
A duruzsoló tarka cinkerajt

Ez hát a tél
Eljött, mert sokan várták
Elhozta hófehér kabátját
S hozzá fagyot is tálal

Van ki így szól
Már itt is van, pedig nem hiányzik
Van, ki örül
S rögtön a szabadba vágyik

Télen miért szomorúak az emberek?
Mert szívük is hideg
Vágyakozva várják a kikeletet
S szívük ettől talán melegebb lesz

Több mint 1200 üvegnyi SZERETET

2020. OKTÓBER 24-ÉN ELSŐ ALKALOMMAL KERÜLT SOR A SZERETET ÍZEI PROGRAM ÁTADÓ ÜNNEPSÉGÉRE A DINNYÉSI TEMPLOMKERT HAGYOMÁNYŐRZŐ TURISZTIKAI KÖZPONTBAN. EGYESÜLETÜNK AZ ELMÚLT KÉT ÉVBEN CSAKNEM 90 BEFŐZŐAUTOMATÁVAL GAZDAGODOTT, AMELYET HELYI SZERVEZETEINK KAPTAK MEG. AZ VOLT A CÉLUNK, HOGY A HELYBEN, NAGYCSALÁDOSOK ÁLTAL FELDOLGOZOTT SOK-SOK MAGYAR GYÜMÖLCS ÉS ZÖLDSÉG OLYAN TAGCSALÁDJAINK FELÉ IS ELJUSSON, AKIK A NAGYVÁROSOKBAN ÉLVE JÓVAL NEHEZEBBEN JUTNAK HOZZÁ A BEFŐTTEKHEZ, SAVANYÚSÁGOKHOZ.

Dinnyésen több mint 1200 üvegnyi szeretetet tudtunk átadni kispesti, soroksári és józsefvárosi nagycsaládjainknak. Tudjuk, jó helyre került!

Köszönet érte az 50 felajánló tagszervezetünknek és családjaiknak. Köszönjük a régióvezetőknek is, hogy akik nem tudtak eljönni személyesen, azoktól elhozták és összegyűjtötték a felajánlott befőtteket, hiszen az ország minden szeglete összefogott. Egy emléklappal köszöntük meg a jelenlévőket a szeretetet, de a többiekét is hamarosan eljuttatjuk.

A programot hagyományteremtő szándékkal indítottuk el azok számára, akik adni szeretnének másoknak egy kis SZERETETET.

RENDEK ILDIKÓ

AKIK SZERETETET KAPTAK

Amikor megérkeztünk Dinnyésre, mindannyian elámulva álltunk az asztal előtt. Nem akartunk hinni a szemünknek, hogy ennyi csodálatos üveg van megtöltve mindenféle finomsággal. A szemünk is könnybelábadt a mehatottságtól. Hát ennyire jó közösség vagyunk? Ennyire összetartunk? Ennyire akarunk segíteni egymásnak? Micsoda felemelő érzés ehhez a közösséghez tartozni! A köszönet szavait is nagyon nehéz volt kifejezni, mert ehhez nincsenek is megfelelő szavak. A családok – mint a küldött levél is igazolja – szintén hatalmas lelkesedéssel fogadták ezt az óriási meglepetést. Nem szóltam nekik előre, azt gondoltam, hogy meglepetésként még nagyobb lesz az öröm. Családjaink közül néhányan szoktak befőzni piacon vett gyümölcsből, de idén a nagyon magas árak miatt még ők sem tudtak eltenni semmit. De még ők is azt mondták: ezek sokkal finomabbak! Bizonyára a SZERETET még az ízekre is hatott. Még egyszer Mindnyájatoknak nagyon köszönjük! Isten áldjon meg Benneteket!

JOACHIM ÁGI, JÓZSEFVÁROSI NAGYCSALÁDOS EGYESÜLET

A Kispesti Mazsola csoport nagy örömmel fogadta *A szeretet ízei* program keretében kapott befőtteket, lekvárokat. Már a csomagolásukból és címkézésükből is látszik, hogy az adományozóknak nemcsak a készítésben van benne szívük-lelkük, hanem az útra kész csomagok összeállításában is. A családok férfi tagjai is hangos örömmel konstatálták, hogy egy-két csípős finomsággal a férfiakra is gondoltak. Nagyon köszönjük, hogy gondoltak ránk!

A készítmények nemcsak jól néznek ki, de nagyon finomak is.

ZSEMBERYNÉ HADADY ÁGNES,
KISPESTI MAZSOLA CSOPORT

Amikor megkaptuk a befőtteket, lekvárokat és savanyúságokat, ámulattal olvastunk a gyerekekkel a fantasztikus variációkat. Csodásan néznek ki és nagyon finomak!

Nagyon nagy örömmel fogadtuk a változatosabbnál változatosabb befőtteket, savanyúságokat és lekvárokat! Vidéki lányként még számomra is voltak közöttük újdonságok! Nemcsak hogy finomak a befőttek, lekvárok, savanyúságok, de kifejezetten tetszik, hogy a családok a külsőre is nagyon odafigyeltek.

Amikor megkaptuk, a gyerekek egyesével végignézték, s mindegyiknél jött a sikoly, hogy ezt pedig most együk meg... A következőnél megint... Volt olyan, amit jövőre mi is megpróbálunk elkészíteni, mert a gyerekeknek annyira megtetszett. Volt olyan is, amelyik teljesen más ízvilágot képviselt, először furcsa volt, de végül nekem jobban ízlett, mint a mamáé! Engem a szőlőbefőtt teljesen elvarázsolt, írni is akartam a felajánlóknak, de – sajnos – csak a város neve volt feltüntetve (*A szőlőbefőtt készítője kérjük, írjon a noe@noe.hu-ra. Köszönjük!* – a Szerk.).

Ez a sok finom íz gazdagítja süteményeinket, a változatosságuk pedig biztosítja, hogy kreatívan használjuk fel. Nálunk is fognak a befőttek is és a lekvárok is. A gyerekeknél a barackbefőtt volt kedvenc. A legjobb, hogy vannak olyan befőttek, amelyeket még nem készítettem, így ez újabb kihívás számomra is. Ismételten köszönjük a NOE-nak és Elnök asszonynak, hogy a Nógrádi Nyugdíjas Egyesület által életre hívott *Tápláló szeretet* programot tovább vitték, és immár saját szervezésben is megvalósították. Hálásak vagyunk azoknak a családoknak, akik időt, energiát, no meg gyümölcsöt és zöldséget áldoztak e rendkívüli kezdeményezéshez.

ARANYOS ERZSÉBET,
SOROKSÁRI CSOPORT

RENKE ILDIKÓ

Büszke vagyok, hogy egy ilyen szeretetközösséghez tartozom, még ha mind nem is ismerjük személyesen egymást. Ez a gesztus olyan összekötő híd volt, ami szívtől-szívig hatott és terjed tovább. Családunkban a különélő nagy gyermekeinknek is jutott a *Szeretet Ízei* adományából és biztosan tudom, hogy akárhányszor ránéznek az esetleg már ki is ürült, felcímkézett üvegekre, hálával és szeretettel gondolnak mindazokra, akik készítették. Ami őket is arra sarkallja majd, hogy továbbadják azt a figyelmet és szeretetet, amit kaptak!

„A szeretet megnyitja szemünket és szívünket s képessé tesz arra, hogy – számtalan, nemritkán távoli és ismeretlen testvérünk ezernyi jócselekedetével egyetemben – olyan eredeti és pótolhatatlan módon járuljunk hozzá a világhoz, amely a szeretet apró mozaikköveként az egész történelem képét megváltoztathatja.” II. János Pál pápa

LAURA BALIZSNÉ DÓSA, JÓZSEFVÁROSI NAGYCSALÁDOS EGYESÜLET

AKIK SZERETETET ADTAK

Én személy szerint minden olyan kezdeményezést szívesen fogadok és támogatok, amelynek közösségépítő ereje van (ilyen az *Angyali Csomagküldő Szolgálat* vagy a *Szeretet ízei program*), legyen az országos, régiós vagy helyi. Mindjárt ezt láttam ebben a programban is! Igaz, a mi csoportunknak nincs még befőzőautomatája, de a legtöbben erejükhöz, adottságaikhoz mérten savanyítanak, befőznek a téli hónapokra. A felhívást közzétettem a Facebook-csoportokban, s már akkor többen jelezték, hogy szívesen adományoznak, csak el ne felejtsek a nyári hetek alatt. Ahogy közeledett az ősz és az iskolakezdés, újra megosztottam a felhívást, aztán egyszer csak csengettek, és hozták az adományokat!

Sajnos a karantén miatt nálunk nem volt közös címkézés, pedig korábban azt terveztem, hogy egy kávé vagy tea mellett az anyukákat összeszervezném. Talán jövőre!

LAKATOS-LÁSZLÓ GABRIELLA, MOHÁCSI CSOPORT

Egyesületünk, a Mosolyvirág Nagycsaládosok Debreceni Egyesülete is kapott befőzőautomatát, amelyet első alkalommal a meggyeszezon idején „vetettük be”. Egyik tagunk lelkesen mesélte, hogy milyen egyszerű vele a befőzés, csak bele kell tenni a gyümölcsöt az üvegbe, kis cukrot rá, vizet és kész! 16 üvegre valót egyszerre! Hittem is, nem is. Az idén édesapám körtésében rekordtermésünk lett, így én is kikölcsonöztem a befőzőautomatát. Száznál több körtebefőttet, héjastul, héj nélkül, citrommal, aztán ahogy belejöttem, körtelevet, lekvárt – fahéjasan, cukorral, cukor nélkül stb. És csak befőztem és befőztem... Mert így szaporán ment minden! Este beállítottam az automatát, lefeküdtem, reggel pedig csak ki kellett venni a kész befőttet!

A harmadik tagunk céklát, zöldséget és egyéb finomságokat tett el. Az ő szeretetét és a befőző iránti lelkesedését mi sem jelzi jobban, mint hogy egy óriás szatyrot varrt az automata készüléknek, hogy könnyebb legyen adogatni, szállítani.

Izgalommal vittük a befőtteteket Dinnyésre, hiszen Debrecenből „csak” a fél országon keresztül zötyköltük őket. Nagy élmény volt a kis kupacunkat megkeresni a több száz befőtt között. Jó volt látni, hogy nemcsak a mi Kissné Évink gondolt az esztétikus „egyenruha” megjelenésre (azaz a kupakra mutatós pöttös kis sapka is került), hanem szinte mindenki igyekezett egyedivé varázsolni az ajándékát. Nagyon izgulok, hogy a hosszú utat az új technológiával készített befőtt kibírja, és megérkezésekor jó ízeket hagyjon a megajándékozottak szájában. Hiszen ezek a szeretet ízei!

RADNAINÉ FILEP ILDIKÓ,

MOSOLYVIRÁG NAGYCSALÁDOSOK DEBRECENI EGYESÜLETE

Nagy reményeket fűztünk a befőzőautomatához, viszont sajnos a járványhelyzet szétfoszlatta az álmot, a befőzőautomata nem vándorolt családról családra. Azért nem csüggedtek családjaink; mint mindig, most is rakták el a télire valót, s ebből ajánlott fel Táborfalva 30 üveg vegyes befőttet. Volt köztük lekvár lecsó, szilva, meggy és savanyúság. Boldogan küldtük a hazait a rászoruló családoknak. Az üvegeket kicsinosítottuk és indultak Dinnyésre. Köszönjük, hogy részt vehettünk a programban.

BRUNNER ERZSÉBET, NAGYCSALÁDOSOK TÁBORFALVI EGYESÜLETE

Számomra mindig öröm, ha segíteni tudok. Idén mindenki kicsit sajátos helyzetben van. Nem tudunk a családokkal összejönni és még – úgy érzem – idegenkednek a befőzőautomatával való befőzéstől. Amit tőlünk küldtem, az saját befőzésből származik, mind a szüeim kertjéből szedett szederből, eperből készült.

Leginkább az volt öröm számomra, hogy az asztal közepén lévő kosárában a saját lekváromat láttam. Büszkeség töltötte el a szívemet, hogy el tudtam juttatni (postán) és épségben tovább lehetett adni!

Nagyon bízom benne, hogy a következő év jobban alakul, lesz lehetőség találkozásokra is, és tagjaink közül többen igénybe veszik majd az automatát is. Jó látni, hogy sokaból nem vezett még ki a segíteni akarás! Ezt tükrözi a rengeteg felajánlás.

Mindenkinek ajánlom a „szeretet ízei”-t, különösen így adventre készülve! Minden jót kívánok szeretettel!

KISSNÉ KATI, MÁTRA NAGYCSALÁDOS EGYESÜLET

Nagyon örültünk, hogy a kezdeményezés folytatódik, hiszen néhány évvel ezelőtt a mi egyesületünk is a megajándékozottak között volt. Nem felejtettük el, milyen jó volt, amikor több száz gondosan készített befőttet, csalamádét, szörpöt kaptunk. Most, hogy mi is adhattunk, az legalább annyira jó érzés, mint kapni. A befőzőautomatát egyelőre még csak kevés családnak használja, de jövőre jobban „reklámozzuk” majd a családjaink között. Tervezzük, hogy a klubhelyiségünkben együtt főzünk be, így aki még fél a gép használatától, megismeri annak

használatát. Aki viszont egyszer elviszi, beleszeret és több alkalommal is kölcsönkéri majd. Nagyon hasznos készülék, sok időt meg lehet vele spórolni, ami egy nagycsaládban mindig nagy kincs. Nagyon jó volt Veletek ünnepelni, látni mások örömeit!

Jó ehhez a közösséghez tartozni! Köszönjük, a szervezést!

KUBIK ILDIKÓ, INTARZIA ÚJPESTI NAGYCSALÁDOSOK EGYESÜLETE

2019 őszén kíváncsian vártuk a befőzőautomatát Gyulán. Mire megérkezett, már sok gyümölcs leérett, így először a gyümölcsle-készítőt próbáltuk ki közösen. Az idén sajnos mivel nagyon kevés gyümölcs termett, az alapanyagot helyi termelőktől vásároltuk. Az automatát előre egyeztetett időpontban adtuk át egymásnak, így mindenki be tudta tervezni a befőzése időpontját. Főleg befőttek, lekvárok készültek, de az egyik anyuka bébiételt is készített a pici babájának. Minden terméknek nagy sikere volt, kevés cukorral és tartósítószer nélkül.

A meghirdetett „A szeretet ízei” program lázba hozta a családokat. Összegyűjtöttük, közösen felcímkéztük, és útjára bocsátottuk munkánk gyümölcsét. Sajnos az átadáson nem tudtunk részt venni, de jó érzés volt látni és felismerni a saját készítésű ajándékunkat.

Reméljük, amilyen jó szívet, szeretettel adtuk, olyan jó szívet fogadták és fogyasztották a finomságokat!

MOLNÁR LÁSZLÓNÉ ILDI, GYULAI NAGYCSALÁDOSOK EGYESÜLETE

A nyár és ősz adta befőzésekhez az automatát aktívan használtuk. Nyolc család próbálta ki és nyilatkozott nagyon pozitívan az eszközről. Amit befőztünk: meggy, cseresznye, barack, szilvabefőtt, szilvalekvár, baracklé, cékla, uborka és lecsó. Örömmel bekapcsolódtunk A szeretet ízei programba, melyre egyesületünk 22 üveg befőttet ajánlott fel. Bízom benne, hogy az automata a tagcsaládok körében egyre nagyobb bizalmat kap és legközelebb már sokkal több család fogja használni.

VERSEGI MÓNIKA, NAGYCSALÁDOSOK EGYESÜLETE SZOLNOK

Egyesületünk 30 db befőttel képviseltette magát A szeretet ízei programban. Májusban kaptuk meg a befőzőautomatát, amit nagy érdeklődéssel fogadtunk. Eddig minden tagcsaládunk hagyományos módon készítette a finomabbnál finomabb étkeket, ez a lehetőség mindannyiunk számára újdonság volt. Több család is jelezte a vezetőségnek, hogy szívesen kipróbálná. A tapasztalatok és az eredmények vegyesek voltak. Volt, aki azt mondta, hogy marad a hagyományos eljárásoknál. Volt olyan is, akinek nagyon bevált és többször is használta.

A gép nagy népszerűségnek örvendett a cseresznye, meggy és egyéb szemes gyümölcsök befőzése során. Sajnos a vírushelyzet miatt közös befőzést nem tudtunk indítani az egyesületen belül. Reméljük, a jövő évben jobb lesz a helyzet! Az adományozó rendezvényre mindenki szívesen ajánlott fel az elkészített finomságokból.

SZABÓ JUDIT,

GYERMEKMOSOLY NAGYCSALÁDOS EGYESÜLET, VÁRPAALOTA

KARDOSNÉ GYURKÓ KATALIN

Vezető testületeink munkájából

- Nováckfalván 2020. október 10-én tartottuk őszi választmányi ülésünket, melyen 19 szervezet részéről 65 fő volt jelen. A beszámolók mellett jutott idő az aradi vértanúk emlékezésére is, gyertyát gyújtottunk és a Trianon-emlékév kapcsán koszorúztunk.
- A gyermekek és szülők jogainak védelmében egyeztetést hívtunk életre a családszervezetekkel és szakértőinkkel. A közös munka és gondolkodás eredménye egy közös nyilatkozat lett 14 szervezet aláírásával, amelyben kiállunk a számunkra fontos értékek mellett (a Nyilatkozat Érdékvédelem című rovatunkban olvasható).
- A vírus felerősödése előtt nagy örömünkre még meg tudtuk tartani *A szeretet ízei* átadót a Dinnyési Templomkert Hagyományőrző Turisztikai Központban. Az átadó ünnepségen 27 szervezet volt jelen; a programra összesen több mint 1200 üveg érkezett be felajánlásként.
- Továbbra is sok új tagcsalád jelentkezik Egyesületünkbe. 106 tagegyesületi család és 188 egyéni tagcsalád jelentkezését fogadta el Elnökségünk október-november hónapban.
- A koronavírus-járvány második hulláma miatt sok tervezett közös programot későbbi időpontokra tolunk el, vagy – amit lehet –, az online térbe helyezünk át.
- Lezárult az „Amit megtudtam a családomról – családtörténetek vírushelyzetben” pályázatunk, melyre 130 pályamű érkezett be.

KARDOSNÉ GYURKÓ KATALIN

Szívből jövő köszönet Önkénteseinknek

Egyesületünknek számos nagyon kedves és nagyobb tömegeket is megmozgató rendezvénye van, ám egészen biztos, hogy a legfontosabb: az **ÖNKÉNTESÉK KÖSZÖNTÉSE**. Ez idén a járvány újabb hulláma miatt sajnos elmaradt, így nem tudtuk személyesen átadni üzenetünket Önkénteseinknek. Sajnos belátható időn belül erre nem is lesz lehetőségünk, ezért ezúton szeretnénk Önkénteseink teljesítményét elismerni.

„Ebben a szomorú járványhelyzetben az Általad végzett munkának napról napra nő a jelentősége, nő a súlya, hiszen egyre nagyobb mértékben kell egymásra támaszkodnunk. Azért köszönjük meg önként végzett munkádat, mert bármikor számíthatunk Rád, s mert mindig tudhattuk, hogy minden tőled telhetőt megteszel közösségünkért.

Számunkra a Te önkéntes munkád is **AJÁNDÉK**, amely elteti és működteti Egyesületünket.”

Szívből köszönjük!

Kardosné Gyurkó Katalin

A gyermekek érdekében a

A szexuális érzékenyítés az elmúlt időszakban a közbeszéd fókuszába került. Úgy gondoltuk, hogy ebben a kérdésben hallatnunk kell a hangunkat, hiszen gyermekeink egészséges lelki fejlődéséről van szó. Mi – aggódó szülők – megérdemeljük, hogy érdemi lépések történjenek, és ne csupán állásfoglalások, kommentek, de konkrét javaslat is szülessen a témában. Ezért összehívtunk több családszervezetet és civil szakembert, hogy gondolkodjunk együtt, mi lehet e helyzet megoldása. Így 14 szervezet közösen egy javaslatcsomagot fogadott el, amelynek lényege, hogy a témában szülessen törvényi szabályozás, mert a baj egyik forrása ennek hiánya. Amíg nincs szabályozás, addig bármit és bármikor lehet tenni ebben a témakörben. A szülők jogai és a gyermekek érdekei a legfontosabbak, ezek biztosítására pedig egyetlen hosszú távú megoldás van: a törvényi szabályozás.

KARDOSNÉ GYURKÓ KATALIN

JAVASLAT

A gyermekek egészséges lelki fejlődésének védelmét szolgáló jelrendszer továbbfejlesztésének szükségességéről

Az elmúlt időszakban átfogó társadalmi vita indult a gyermekeket megcélzó szexuális érzékenyítéssel kapcsolatban. Mivel a téma gyermekeinket érinti, ezért indokolt a vita, ugyanakkor annak egyre erősebb indulati töltöttségét és a szülők jogos aggódását látva az aláíró szervezetek a döntéshozó állami szerveket **kizárólag a gyermekek érdekét, és ezzel szoros összefüggésben a szülők jogait szem előtt tartó** higgadt és megkerülhetetlenül szabályozó döntésre kéri.

A civil társadalom már sokszorosan bebizonyította, hogy képes hozzájárulni egy-egy probléma megoldásához, a különféle érdekek és igények között megtalálni a gyermekek, családok és családalapításra készülők számára legmegfelelőbb utat, utakat.

Álláspontunk senki ellen nem irányul, senkit nem minősít, és ezt előre bocsátva kijelentjük, hogy feltétel nélkül elismerjük minden társadalmi, etnikai, szociális vagy bármely más alapon összetartozó vagy szerveződő kisebbség azon elidegeníthetetlen jogát, hogy az általa megélt sajátos helyzetét alkotmányos keretek között a társadalom többségi tagjaival megismertesse /érezkenyítés/.

Ezúttal az alábbi közös javaslattal fordulunk a döntéselőkészítőkhöz és a döntéshozókhöz, annak érdekében, hogy **hosszútávon működő, konszenzusos, normatív** értékkel bíró olyan **megoldás** szülessen,

amely megnyugtatóan és biztonságosan rendezi a helyzetet mind az aggódó szülők, mind pedig az érintett társadalmi csoportok szempontjából, így biztosítva, hogy sem a témához nem illő durva hangnemek, sem pedig az azt méltatlanul kezelő magatartásnak ne legyen táptalaja.

Alulírott szervezetek az 1991. évi LXVI. törvénnyel a magyar jogrend részévé tett, *A gyermekek jogairól szóló New Yorki Egyezménynek*, valamint az *Alaptörvénynek* az alábbiakban felsorolt pontjaira tekintettel a gyermekek nevelésével kapcsolatos jelrendszer továbbfejlesztésére teszünk javaslatot. Különösen fontosnak tartjuk hivatkozni a Gyermekek jogi Egyezményt kihirdető 1991. évi LXIV. törvény 1. §-ában a Bevezetés 4., 5. és 9. fordulata, 3. cikkének 1., 2. és 3. pontja, 14. cikkének 1. és 2. pontja, 17. cikkének felvezető része és a) pontja, 18. cikkének 1. és 2. pontja, 41. cikke, továbbá az Alaptörvény L) cikkének (1) és (3) bekezdése, valamint XVI. cikkének (1) és (2) bekezdése rendelkezéseire.

A gyermeknek joga van ahhoz, hogy testi, szellemi és lelki fejlődéséhez a korának megfelelő nevelést kapjon, biztonságban élhessen. Álláspontunk szerint gyermekeink érdekeiről és védelméről **kizárólag a gyermekek érdekét és ezzel szoros összefüggésben a gyermekük érdekeit a legelkötelezettebben képviselni képes szülők jogait is szem előtt tartva** kell dönten. A szülő pedig csak úgy élhet a gyermeke testi, lelki és szellemi jóllétéért elsődlegesen őt terhelő felelősségével, ha ő dönthet arról, hogy gyermeke milyen nevelésben milyen módon és milyen életkorban részesül. Javaslattunk ebben kívánja a szülőket segíteni.

Politikai hovatartozás nélkül hitet teszünk amellett, hogy minden gyermeknek **joga van olyan nevelésben részesülni, amelynek segítségével, és amelynek keretében a biológiaiilag meghatározott férfi vagy női identitása kialakulhat és kiteljesedhet.**

Álláspontunk szerint a tanítás folyamatában **kizárólag a gyermek életkorának és az abból következő lelki, fizikai és szellemi szintnek megfelelő nevelésnek-oktatásnak van helye.**

szexuális érzékenyítésről

A JAVASOLT JELRENDSZER

A szexuális nevelésre alkalmas – különösen is a szexuális kisebbségekkel is foglalkozó – kiadványok, rádióműsorok, filmek, valamint az ilyen célú egyéb online tartalmak tekintetében javasoljuk, hogy azokat – mint a televízióban már régóta megszokott – kötelezően lássák el az alábbi tájékoztató szöveggel:

„szexuális érzékenyítést és nevelést célzó kiadvány/műsor/film/tartalom”

Papír alapú könyvek, kiadványok esetében javasoljuk, hogy készüljön egy ezt jelző embléma is, amely a fedőlapon jelenne meg, továbbá a címnegyedben tüntessék fel a javasolt fenti szöveget.

Emellett javasoljuk, hogy gyermekeknek szánt, minden papír alapú könyvön, kiadványon, egyéb információhordozón legyen feltüntetve, hogy a művet mely korosztálynak ajánlják.

Indokolt, hogy e tájékoztató jelzések megjelenítéséről papír alapú könyvek, kiadványok esetében a kiadó, filmek/műsorok/online tartalmak tekintetében a kiadó, ill. a tartalomszolgáltató legyen köteles gondoskodni.

Gyermekek bármiféle oktatásában, nevelésében olyan tartalmak alkalmazására, amelyeknek céljuk, hogy alkalmasak legyenek bármiféle érzékenyítésre, minden fenntartó esetében csak jogszabályban megjelölt, erre **hivatott szervezetnek az adott korosztályra érvényes jóváhagyásával** nyíljon lehetőség.

Hisszük, hogy e javaslatunk nem sérti egyetlen társadalmi csoportnak sem azon jogát, hogy nevelést, érzékenyítést megcélzó tartalmakat hozzon létre, ugyanakkor lehetővé tesszük, hogy mindenki, aki megvásárolja, megnézi, fogyasztja, gyermekei nevelésében alkalmazza ezeket a tartalmakat, tudatosan dönthesse. Így érvényesülhetnek a gyermeki és szülői jogok, de mindenekelőtt a gyermekek érdekei.

Javasoljuk, hogy fenntartótól függetlenül a **bölcsődék, alap- és középfokú oktatási-nevelési intézmények tegyék nyilvánossá a természetesen a szülői szervezet egyetértésével és a fenntartó jóváhagyásával kialakított nevelési-oktatási programjuk eltéréseinek részleteit a Nemzeti Alaptantervben, illetve az Óvodai nevelés országos alapprogramjában foglaltakhoz képest, ezen belül azt is, hogy például folytatni kívánnak-e szexuális kisebbségek iránti érzékenyítést.**

Javasoljuk, hogy a gyermek részvételéhez a **szexuális tárgyú érzékenyítés során legyen szükség a szülők előzetes pontos tájékoztatása utáni írásbeli engedélyére**, így biztosítható, hogy ilyen foglalkozáson csak azon gyermek vehessen részt, akinek a szülei ezt előzetesen írásban kifejezetten megengedték. Emellett kérjük, hogy vizsgálják meg a szexuális érzékenyítés alsó korhatára meghatározásának lehetőségét.

Javasoljuk, hogy az alap- és középfokú oktatási-nevelési intézmények esetében szülessen szabályozás arról, hogy – bármilyen témájú – érzékenyítő programok az intézményeken belül milyen feltételek szerint valósulhatnak meg. Szükséges rögzíteni, hogy előfeltétel legyen a szülő/gondviselő megelőző komplex tájékoztatása és előzetes írásbeli hozzájárulása. A program során semmilyen szexuális jellegű adat gyűjtése ne legyen engedélyezhető. Fogymunkák témájában érzékenyítő foglalkozások kizárólag a „Semmit rólunk, nélkülünk!” elv alkalmazása alapján csak az érintett érdekvédelmi szervezetek bevonásával legyenek ezáltal megvalósíthatók.

Javasoljuk továbbá, hogy induljon a legkisebb településeken is elérhető **képzés, tanácsadó szolgáltatás** a gyermeki fejlődés részleteiről, bővüljön a szülők konzultációs lehetősége a gyermekeiket érintő kérdésekről.

Összefoglalva: a fenti érveinkre és az idézett törvényhelyekre hivatkozással kérjük az illetékes állami szervezetet, hogy a civil társadalom bevonásával elkészítendő szabályozással tegyék kötelezővé a gyermekek egészséges lelki fejlődésének védelmét szolgáló jelrendszer javasolt bővülését.

Budapest, 2020. október 15.

Alulírottak:

2=1 Családsegítő és Házasmiszió Magyarország Alapítvány, Családképző Fórum Egyesület, Egyedülálló Szülők Klubja Alapítvány, Férfiak Klubja, Fiatal Családok Klubja, IKON – Ifjú Konzervatívok a Nemzetért, Köznevelési Szakértők Országos Egyesülete, Magyar Műhely Alapítvány, Magyar Női Unió Egyesület, Mindennapok Női Szemmel Egyesület, Nagycsaládok Országos Egyesülete, Ringató Magyar Zenei Nevelési Alapítvány, Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége (SINOSZ), Szívvel és Lélekkel Óvodapedagógusok Egyesülete.

A közös nyilatkozathoz csatlakozott: Média a Családjáért Alapítvány

Babaköszöntő új köntösben

A Nagycsaládosok Országos Egyesülete minden év tavaszán vidám hangulatú rendezvény keretében köszönti az előző évben született babákat és családjaikat. Idén tavasszal a pandémia miatt nem volt lehetőségünk megtartani az immár hagyománnyá vált

Babaköszöntő napot, azonban reménykedtünk benne, hogy nem lemondanunk, csupán későbbi időpontra kell elhalasztanunk.

Sajnos a járványhelyzet nem javult, az időpont pedig egyre csak tolódott, míg végül be kellett látnunk, hogy idén, ebben a minden szempontból különleges évben, nem tudjuk a hagyományos módon köszönteni Újszülötteinket. Hosszas fejtörés, logisztika és szervezés után, végül több mint 400 Babaköszöntő csomagot állítottunk össze és küldtünk szét az ország minden tájára, hogy legalább ilyen módon tudjuk köszönteni a 2019-es babáinkat. A visszajelzések alapján a váratlan ajándékkal a családoknak sikerült nagy meglepetést szereznünk, minket pedig boldogsággal tölt el, hogy ha személyesen nem is, de ezen a közvetett módon mégis kivehettük részünket a gyermekek érkezésének örömeiből.

FORGÁCS LAURA

Mi vagyunk a Juhász család, három fiúcskával a fedélzeten. A legidősebb Boti, a középső Oli, a legapróbb pedig Marci. Bevallom, sosem gondoltam volna, hogy egyszer ennyi „férfi” fog körülvenni, de – szerintem – a világon ez az egyik legjobb dolog.

Már akkor csatlakoztunk a Nagycsaládosok Országos Egyesületéhez, amikor a legkisebbel még csak a várandósságom elején jártunk. Klassz érzés, hogy most már mi is a nagycsaládosok közé tartozhatunk. Izgalmas volt olvasgatni más három vagy több gyermekes szülők tapasztalatait, amelyek segítettek felkészülni az előttünk álló új helyzetre és tájékozódni is a lehetőségekről, kedvezményeikről.

A mi nagycsaládos létünk nem indult zökkenőmentesen, az elmúlt majdnem egy évünk is igencsak eseménydúsra sikeredett. Marci születése sem volt komplikációmentes, majd itthon szembesültünk vele, hogy nem is lesz annyira

egyszerű feladat három kicsi gyereket nevelni. Azonban szerencsére volt segítségünk, lassacskán, és én is megtanultam egyszerre több dolgot is csinálni, így senki sem maradt ellátatlanul.

Aztán jött a feketeleves... Marci még csak két hónapos volt, rám pedig komoly műtét várt. Olyan nagyszerű orvossal hozott össze a sors, aki figyelembe vette, hogy pici babánk van, és elintézte, hogy végig bent lehessen velem, természetesen, a férjemmel együtt. Gyermeink mintha érezte volna a helyzet súlyosságát, széles mosolyokkal kezdett el megajándékozni minket. Még a nővérkék is csodájára jártak, mivel ezen az osztályon nem gyakoriak a kicsik.

Mára már túl vagyunk ezen a nehéz időszakon, és éljük tovább gyerekzsivajban gazdag életünket. Egy cseppet sem mondanám, hogy egyszerű, de így kerek a mi kis világunk.

Ezúton szeretném megköszönni a Babaköszöntő csomagot, nagyon jólesett ez a kedves meglepetés!

Juhászné Lengyel Laura

Férjemmel már megismerkedésünk után nagycsaládról, három gyermekről álmodoztunk, ami a tavalyi évben adatott meg, az akkor 10 éves Luca és 6 éves Panna nagy örömeire. Kislányunk márciusi születésnapján mondtuk el nekik és a családnak is, hogy őszre jön a kistesó.

Ember tervez, Isten végez, szoktuk mondani, nálunk is így lett. Rá egy hétre, 3 hónapos kismamaként a doktornő felkiáltott az ultrahanggéppel és egyből éreztem és kérdeztem is, hogy „ketten vannak?” „Igen, ketten.” Egyszerre sírtam és nevettem, mikor elmondtam a férjemnek, aki csak annyit tudott válaszolni, hogy majd segítetek! 😊

FORGÁCS LAURA

Így lett és azóta is így van. Dani és Ákos, akik kétpetejű ikrek, már elmúltak egyévesek. Nem volt zökkenőmentes a terhesség, korábban is jöttek a világra, sőt közben még építkeztünk is. De mára már minden kisimult, és nagyon örülünk, hogy ketten érkeztek a családkba. Játszópajtással felnőni nagyon szuper dolog. A szüleiknek, testvéreiknek lenni is az. Igaz, ez az év mindenképpen rendkívüli év. Az otthontanulás a lányokkal a karantén alatt két kisbaba mellett nem volt könnyű, de megtapasztaltuk, hogy milyen erősek is vagyunk, és még nincs is vége az évnek... De talán pont' a nehezebb időkben még jobb nagycsaládban élni!

Köszönjük szépen a NOE közösségének, hogy megemlékeztek fiaink születéséről, jólesik a figyelem és a kedves, hasznos ajándék is az ajándékutalvány formájában. A családom mindig mosolyog, hogy szeretek hasznos ajándékot kapni és adni is....de ez tényleg így van! ☺

Geszler Anikó

Csordorás-Szabó Zsuzsa vagyok, idén töltöttem be a 40. életéveimet. Nagy izgalommal vártuk az idei Babaköszöntő rendezvényét, amely, sajnos, a pandémia miatt elmaradt. Ennek apropóján osztom meg most Veletek gondolataimat nagycsaládossá válásunkból még nagyobb családdá válásunkig és arról, hogyan is telt ez az egy év.

Számomra a gyermek nagy ajándék. Férjemmel mindig is nagy családra vágytunk. Hatalmas boldogság volt számunka, mikor 3 lánygyermek, nem kevés izgalom, aggodás, lemondás után 2019. szeptember 9-én 22:10 perckor férjem szülinapi ajándékként, robbant be az életünkbe Botond (férjemnek szeptember 10-én van a szülinapja). A lányok kezdettől fogva nagy szeretettel, gondoskodással fordultak kisöccsük felé, mindig volt mellettem valaki, aki a segítségemre volt. A házat újra betöltötte a gyermekszívás és babaillat, az aggodás, az öröm, újra hozzá kellett szokni az éjszakázáshoz, majd a másnapi „zombi üzemmódhoz” A nehézségek ellenére úgy éreztem, hogy az életem/életünk Botond születésével vált teljessé. Nélküle kevesebbek lennénk.

2020 elején aggasztó hírek forgatták fel nemcsak a mi, hanem az összes család életét. Márciusban az iskola bezárásával négy gyerekkel

maradtam otthon. Ebben az időszakban a férjem is online képezte át magát. Így délelőttönként, míg Botond aludt, az első osztályt kezdő ikerlányainkkal tanultunk, nagyobb lányunk, Réka pedig egyedül próbált boldogulni a feladatokkal. Mindannyiukra nagyon büszke vagyok, mert erejükön felül igyekeztek megfelelni az oktatás által támasztott, és persze az én elvárásaimnak. Botond is érezhette, hogy nem átlagos hétköznapokat élünk, és a lányoknak is szükségük van rám, mert a tanulási időt szinte végigaludta, így teljes mértékben a lányokra tudtam koncentrálni.

2020 tavaszán kaptam egy hírlevelet a NOE-től, melyben a Babaköszöntőről írtak, és amelyben a 2019-ben született gyermekeket a hagyománnyá vált, nagyszabású szülinapi rendezvény keretében szeretnék köszönteni. Egy fotót küldve jeleztem részvételi szándékunkat és kíváncsian vártam a pontos dátumot. Nyáron még volt egy felmérés, hogy hányan is mennénk el a vírus miatt talán szeptemberben megrendezendő Babaköszöntőre, és bíztunk abban, hogy a sok kis szülinapossal személyesen is találkozhatunk. Majd ősszel nyilvánvalóvá vált, hogy ez a rendezvény is sajnos elmarad.

Én voltam a legjobban meglepődve, mikor a férjem a napokban bezokta a postaláda tartalmát: a legújabb NOE újságot és egy A/4-es borítékot, melynek feladója szintén a NOE volt. Kíváncsian bontottam ki, és nagy meglepetésemre az elmaradt Babaköszöntő rendezvényt kívánták egy kedves gesztussal pótolni, hogy nem feledkeztek meg az egyesület legkisebb tagjairól sem. A boríték egy szülőknél címzett levelet, a legifjabb tag részére kiállított emléklapot, számos matricát – melyeknek a nagyobbak örültek a legjobban – és egy 5000 Ft-os Rossmann ajándékkártyát rejtett.

Az öröm felülmúlhatatlan volt, hogy a legifjabb NOE tagokról ebben a mindenki számára nehéz és a folyamatos változásokhoz alkalmazkodni kényszerülő hétköznapokban sem feledkeztek meg.

Köszönjük, hogy ilyen fantasztikus nagy család tagjai lehetünk! Mindenkinek nagyon jó egészséget kívánunk! Vigyázzunk magunkra, vigyázzunk egymásra!

Csordorás-Szabó Zsuzsa

DELINÉ SZOLANICS ZSUZSANNA

Az angyalok idén sem tétlenek

Indul az Angyali Csomagküldő Szolgálat

2006 ÓTA MŰKÖDŐ ANGYALI CSOMAGKÜLDŐ SZOLGÁLATUNK AZ ÉVEK ALATT SOK NAGYCSALÁD KARÁCSONYÁT TETTE SZEBBÉ, ÜNNEPIBBÉ ANGYALAINK SEGÍTSÉGÉVEL. EZÚTON IS HÁLÁSAN KÖSZÖNJÜK NEKIK AZ EDDIG NYÚJTOTT TÁMOGATÁST!

Az idei évben a járványhelyzet sokak számára új kihívással teli időszakot hozott. Sokan kényszerű pihenőre mentek vagy csak részmunkaidőben tudnak dolgozni, és vannak, akik a kisebb gyermekeikkel hosszabb-rövidebb ideig otthon maradnak. Így sajnos, sok családnak a bevételit jobban be kell osztani.

Szerencsére, így is jelentkeznek **Angyalok**, akiknek lehetőségük van segíteni, és többen közülük akár több családot is szeretnének támogatni. Munkahelyi, iskolai és egyházi közösségek is gyűjtenek tartós élelmiszereket, amelyeket felajánlanak a családoknak.

Egyre többen osztják meg felhívásunkat a közösségi médiában, küldik el e-mailen ismerőseiknek, így egyre többen érdeklődnek, hogyan is működik az ACSSZ.

Az **Angyalok** egy része névtelenségben szeretne maradni, így a NOE Adományszámláján keresztül átutalt összegből munkatársaink fognak küldeni tartós élelmiszercsomagot, édességet a támogatandó családoknak. Ugyanakkor egyre több **Angyal** igényli, hogy tájékoztató levélünkben az adott családot kicsit jobban megismerje, különös tekintettel a gyerekek életkorára és a család helyzetére, életkörülményeire. Így az általuk összeállított csomagba minden családtag számára tudnak va-

lami kis személyre szóló kedvességet is tenni, esetleg személyes üdvözlő sorokat írni az ajándék mellé. Vannak olyan **Angyalaink**, akik kérik, hogy most is az előző alkalmakkor támogatott családnak szeretnének csomagot küldeni. Néhány Angyal speciálisan keres nálunk támogatásra szoruló: olyan családot, aki sérült gyermeket nevel, esetleg lányos/fiús családot, vagy ahol 5-nél is több gyermek van, esetleg az egyik szülő egyedül neveli a gyermekeket, és volt olyan is, aki pl. állattartó családot kért. Az **Angyalok** számára fontos szempontoknak megfelelően próbálunk választani rászoruló családot a számukra.

Kérünk Benneteket, segítsétek a családok és az **Angyalok** egymásra találását azzal, hogy felhívásunkat az összes lehetséges módon terjesztitek. Megtaláljátok honlapunkon letölthető formában (<https://noe.hu/hirek/angyali-csomagkuldo-szolgalat-angyalok-kerestetnek/>).

Aki adományszámlánkon keresztül szeretné támogatni a

NOE Angyali Csomagküldő Szolgálatát,

az a következő számlaszámra tud utalni, a közleménybe írjátok bele, hogy ACSSZ:

Adomány számlaszám: 11705008-20477639

DELINÉ SZOLANICS ZSUZSANNA

Kócosan a karanténban

Izgalmas családtörténetek a vírushelyzetben

NOVEMBER 15-ÉN LEZÁRUL „AMIT MEGTUDTAM A CSALÁDOMRÓL – CSALÁDTÖRTÉNETEK VÍRUSHELYZETBEN” ELNEVEZÉSŰ PÁLYÁZATUNK BEADÁSI HATÁRIDEJE. HATALMAS ÉRDEKLŐDÉS ÖVEZTE A KORONAVÍRUS JÁRVÁNY FELDOLGOZÁSÁT CÉLZÓ KIÍRÁSUNKAT, MELY IDŐSZAK ALATT SZÁMOS KOMOLY FELISMERÉS SZÜLETETT. PÁLYÁZÓINKNAK SZERETNÉNK MEGKÖSZÖNNI AZ ÖSSZESEN 130 BEÉRKEZETT PÁLYAMŰVET! AZ ALKOTÁSOK FELDOLGOZÁSA ÉS AZ ELŐSZŪRIZÉS MEGINDULT; AZ EREDMÉNYHIRDETÉS A JÖVŐ ÉV ELEJÉN VÁRHATÓ. FIATAL KOLLÉGANŐNK – FORGÁCS LAURA – EGYIK KEDVENC PÁLYAMŰRÉSZLETE OLVASHATÓ A TOVÁBBIKBAN A 15 ÉVES TINI, HALÁSZ HAJNALKA TOLLÁBÓL. KÍVÁNCSIAN VÁRJUK, HOGY AZ ÖTTAGÚ ZSŪRI VAJON KI MELLETT TESZI LE A VOKSÁT.

Bár a pályázatnak talán nem pont ez a lényege, én egy kicsit talán máshogy írom le az ismereteimet. Először is kezdjük az előzményekkel, és az alaphelyzettel. Egy tini korban még benne élő lány vagyok. Ami azt jelenti, hogy kábé a világ minden baja velem történik meg, és az egész univerzum ellenem dolgozik. Legalábbis erről valamiért a legtöbbünk meg van győződve.

Februártól kezdődött, hogy bár sosem voltam magasan, mégis elkezdtem lefelé haladni azon a bizonyos lejtőn. Valami eltört bennem egy menzás kajálás után, és nem fog sose újra összeragadni. Aztán beköszöntött a vírus. Ami pedig ezzel a legjobban kihatott rám, az az, hogy március (péntek) 13-án, bejelentették, hogy online oktatás lesz. Először teljes bulinak fogtam fel az egészet. Otthon leszek, nem kell tanulni, van egy szabad félévem. Igen, persze. Jól kitaláltam... Azt tudni kell rólunk, hogy mi egy nagyon nagy, kicsi család vagyunk. Ez persze így értelmetlen, de valahol mégis értelmet nyer. Őt féltestvérem van. Így ők vagy idősebbek és már nem velünk élnek, vagy csak szimplán a másik szülőnél laknak. A két legidősebb tesómnak már gyerekei vannak, ez már csak tovább szaporítja az amúgy is nagy családot. Tehát mi csak hárman vagyunk otthon: anya, apa és én. Mint legkisebb és leghaszontalanabb. (...) Na és most, hogy megtartottam a hosszú bevezetőt, kezdjük is, hogy mivel gyarapodtam a karanténban. Viccesnek nem lesz vicces, azt előre elmondom. Talán haladjunk sorban.

Anya: Anyukámról talán egy dolgot tudtam meg, amit eddig nem sikerült felfognom. Hogy milyen fontos neki a családja. Hogy akármit hall fél. Nem magát félti, minket. (...) Számon tartotta a híreket, pletykákat. Nem igazán tudta, minek higgyen, és minek ne. És én ezt baromira szép dolognak tartottam. Talán ez a dolga egy anyának. Hogy először is a családjára vigyázzon, aztán magára.

Mama: mióta a Tata elment, majd végül Cirmi is, a Mama nagyon magányos lett. Az a pár perc okozott neki örömet, amíg anya vagy nagy-

ritkán én is meglátogattuk. De mivel eljött a vírus, már csak anya ment hozzá. Ami fáj nekik. (...) Mamától a távolság fájalmát ismertem meg. (...) Milyen, amikor a magány még magányosabb lesz. Milyen rossz, hogy téged féltenek, de te mégis százszor meghalnál egy puzsiért cserébe. (...) Azt láttam rajta, hogy inkább kifutna a világból, minthogy ezt tovább folytassa. Én is így éreztem, csak én egy másik dolog miatt. Mamát néha nagyon meg tudom érteni.

Apa: Apától valami egész mást tanultam. Hogy mennyire nem tud leállni. Hogy az élete egy mókuserék, ahonnan nem tud, de szerintem nem is akar kiszállni. Ő egész életében dolgozott és pörgött, mindig benne volt a tenni akarás. (...) Tőle azt tanultam, milyen nem akarok lenni. Nem akarok folyton pörögni. (...) De nem hibáztatok egy percig se. A szememben ő valami hős féle. Annyi minden ment keresztül, és akkora élettapasztalata van, hogy az valami elképesztő. Csodálom őt. Csak nem akarok olyan életet, mint az övé. Ennyi az egész.

Az utolsó pedig, akiről beszélni szeretnék, az én vagyok. Lássuk, mit tanultam magamról. Először is, hogy szörnyen lusta vagyok. Az egész online oktatást elblicceltem. Végül az osztályfőnököm és a barátaim segítségével májusban megmenekültem attól a totális nagy szívtól, ami rám várt. (...) Rájöttem, milyen érzés, amikor nem okoz örömet semmi. Mikor nem érdekel semmi. Milyen, mikor nem keresnek, és te sem keresel senkit. (...) Milyen az, amikor boldognak, és elhatározottnak kell tűnnöd, pedig otthon ülsz karácsonyi pizsamanadrágban kócosan, és csak el akarsz tűnni a Föld színéről. (...) Kétségbeesetten kapaszkodtam mindenbe, ami helyre tudott volna hozni. Terveket készítettem. Listákat írtam. Tanácsot kértem. (...) Mindent, ami úgy láttam, felfelé visz megragadtam, de sajnos gyorsan el is engedtem. Ezt a kétségbeeséssel vegyített szenvedést kábé augusztus elejére sikerült helyrehoznom. Mert az élet kifürkészhetetlen hullámvásútja még egyszer felfele is fog vinni, azt hiszem. Legalábbis nagyon remélem. Talán ennyi az, amit kiemelnék, ezek a dolgok komoly hangsúlyt élveztek a karanténban.

HALÁSZ HAJNALKA

KÖZÉP-MAGYARORSZÁG RÉGIÓ

RUHAOSZTÁS A ZRUMECZKY-BEN AZ INÁRCSI NAGYCSALÁDOSOK SZERETET EGYESÜLETÉNEK SZERVEZÉSÉBEN

A 2020. október 31-ére meghirdetett ruhaosztás a borongós idő és az elhunytakra való megemlékezés ellenére is nagy érdeklődésnek örvendett. 132 személynek tudtunk ruhákkal, cipőkkel, kabátokkal, edényekkel segíteni. A ki nem osztott ruhákat a Kakucsi CKÖ részére ajánlottuk fel, hogy ők is adományozhassanak. A jövőben a helyi gyermekeknek minden hónapban lehetőséget szeretnénk biztosítani ingyen ruhaválogatásra.

BOGDÁN GYÖNGYI

TÖKLOPÓ HALLOWEEN BULI

A Dunaharaszti Nagycsaládos Egyesület szokásos Töklopó Halloween Bulijának megrendezésébe a vírushelyzet, sajnos, közbeszólt. Mi, nagycsaládosok úgy gondoltuk, hogy a rendezvényt online platformon tartjuk meg, hiszen a gyermekeknek (felnőtteknek) ebben a korlátozással teli, nehéz helyzetben is szükségük van önfeloldozásra, szórakozásra. Így született meg a Töklopó Halloween Buli Facebook oldala és a hozzá kapcsolódó játékok sora.

A két hétig működő oldalon számtalan, otthon is könnyen elkészíthető barkácsötletet és őszi receptet tettünk közzé, emellett játékokra is invitáltuk az érdeklődőket. Fényképeket három témakörben vártunk: jelmezes verseny, „tök szépségverseny” és „Keresd a boszit”. A jelmezes versenyen és a faragott tökök versenyén a zsűrinek korántsem volt könnyű dolga, hiszen sok esetben igencsak egyedülálló és ötletes megoldásokkal rukkoltak elő a versenyzők, így végül a szerencsére bíztuk, hogy kik nyerjenek.

A vártnál is népszerűbb lett a „Keresd a boszit” fotópályázatunk. Városunk fiatalok által látogatott három ismert pontján boszris plakátot helyeztünk el, amelyeket egy-egy verses rejtély megfejtésével lehetett megtalálni. A plakáttal képeket beküldők között is sorsoltunk. A Boszi Tanács az esemény zárásaként október 31-én kora este sorsolt. Az ajándéksomagokba az édességek mellett gyermekeknek szóló könyvek is kerültek, a fődíjak pedig ajándékutalványok voltak.

Bízunk benne, hogy jövőre személyesen tudunk együtt készülni a Halloween-ra!

KISSNÉ GÁL ÁGNES

Boross Terézre emlékezünk

A NOE Csepeli csoportja megrendülten tudatja mindnyájatokkal, hogy

Kormosné Boross Teréz

fuvolaművész, a csepeli Fasang Árpád Zeneiskola tanára, 10 gyermekes édesanyánk a koronavírus áldozata lett. Nehezen hisszük a hihetlent!

Cser Éva, Majtán Olga

Terike írása 2015-ben, a „Nagycsaládban Csepelen” kiadványunkban jelent meg:

A TÁVOLBA NÉZÉS MŰVÉSZETE

Aki várt már kisbabát, talán tudja, miről beszélnek. Megfogom benned egy milliméternyi pontocska, és máris más állapotba kerülsz. Szó szerint. Ketten vagyunk. Még csak én tudom és folyton merengek. Vajon milyen az én kisfiam / kislányom? Örülök, hogy majd újra kézbe foghatom az én icipici embercsodámat. Akárhányadik gyermekemet vártam, mindig csodálatos reménnyel telt meg a szívem. Rájöttem, hogy várni hatalmas élmény, megélni a várakozást. 93 hónap az életemből, melyet ezzel a semmihez sem fogható érzéssel töltöttem el. Olyan, mint a Mennyszágot várni. Várni az ismerlent, az Életet, melynek kicsi apró lába, kezecskéje, gyönyörű szeme, arccskája van. Isten Országába tekinthetek.

BOROSS TERÉZ

AL-DUNA RÉGIÓ

TÁNCHÁZ ÉS NÉPI JÁTÉKOK IVÁNCSÁN

Egyesületünk a NEA 2020-as pályázatát a hagyományörzés keretében fogalmazta meg. Második programunkat, amely a tánc és népi játékok ismertetését foglalta magába, október 9-én tartottuk meg.

A szép időre való tekintettel a Kalocsai Hagyományörző Egyesület szabadtéren lépett fel Iváncsán. „Szépen szól a Kalocsai nagyharang” műsorukban nemcsak táncot láthattunk, hanem kalocsai népviseleti ruhabemutatót is. A tánchoz kedvet kapva, néhány kisgyermek birtokba vette a színpadot és megmutatta tánctudását. Ezután a gyermekeknek Nagyné Judit tagtársunk népi játékokat tanított. A teret vidámság töltötte be. Aki nem akart játszani, leülhetett a kézműves asztalokhoz, ahol gesztenye figurákat, rongyból pólyásbabákat, fakanálbabot, valamint kislalunkból (Kökényiné Györgyi vezetésével) csuhéjból virágot, boszorkányt, embert készíthettek. Igazán tartalmas napot töltöttünk együtt.

HAJDU ZOLTÁNNÉ

JÓGA ÉS ZUMBA, ŐSZI TALÁLKOZÓ, BEFŐTTEK – ÍGY TELT AZ ŐSZ A NAGYKŐRÖSI EGYESÜLETBEN

Az elmúlt időszakban megvalósítottuk az évi „téma programunkat”, amelynek célja a tagtársak egészségének megőrzése és fittségének javítása volt. Igyekeztünk új mozgáskultúrákkal megismertetni tagjainkat és ezáltal ösztönözni őket a mozgásra. A Családi egészségnapot követték a jóga és zumba órák, amelyeken oktatók segítségével a jógával és a zumbával ismerkedhettünk meg. Nagy örömeinkre szolgál, hogy ezeknek az ismerkedős óráknak köszönhetően többen

választották mozgásformájuknak e két sportot. Azoknak pedig, akik a fitness-termek berkeiben szeretnek sportolni, kedvezményes bérletvásárlási lehetőséget biztosítottunk. A programsorozatnak köszönhetően

több mint 50 fő vett részt a bemutató órákon és sportol azóta is. Apukák, anyukák és gyermekeik indultak el az egészségesebb élet irányába.

Egyesületünk tagjai busszal érkeztek a NOE ez évi Őszi találkozójának helyszínére, Balatonfüredre. A találkozón való részvételt családi hosszú hétvégi kirándulással kötöttük egybe. A szép őszi hétvége túrázással, hajókázással, baráti beszélgetésekkel, sétával, wellnessezéssel telt el. Befőttek, savanyúságok felajánlásával hozzájárultunk A szeretet ízei program sikeréhez is.

PAP LAJOSNÉ FARKAS ZSUZSANNA

FELSŐ-DUNA RÉGIÓ

PÁPA: ÉLMÉNYEK TÁBORA TATÁN

Az „Élmények Tábora Tatán” pályázatra 2020. július 13. és 18. között, 23 gyereket vittünk táborozni.

A táborban töltött egy hét alatt, megnéztük Tata nevezetességeit, a Fényes tanösvényt, az Angol-parkot és a szépséges Cseke-tavat. Kirándulást tettünk a Geo-parkba, megnéztük a tatai várat és benne a Kuny Múzeumot, valamint városnéző kisvonattal utaztuk körbe a várost.

A tábor fő profilja a sport volt. Gyerekeink szívesen vettek részt különböző labdajátékokban. Több oklevelet is szereztek a hét végére. Kötélhúzásban előkelő helyezéseket ért el Pápa csapata. Részt vettünk a több fordulós focikupán és sportos gyerkőceink röplabdában is a 2. helyen végeztek. A nagyobbaknak lehetőségük volt egy 7 km-es biciklitúrára, amivel megkerülték az Öreg-tavat.

A sporthoz kapcsolódva a tábor vendége volt Dr. Kamuti Jenő világbajnok, olimpiai ezüstérmes magyar vívó, a Nemzetközi Fair Play Bizottság elnöke. Előadása után a jól válaszolókat könyvjuttalomban részesítette. Mindhárom nyerménykönyvet a pápai csoport zsebelhette be.

Az egész hét értékelésére és az oklevelek kiosztására a péntek esti záróünnepségen került sor. Ezen az estén a gyerekek csapatunk indulóját és a heti élményeiket adták elő. A tábor vezetése egész héten pontozta a csapatokat, így a pápai csoport a 9 csoport közül az előkelő 2. helyen végzett. Igazán büszkék lehettünk a gyerekeinkre.

MOLNÁRNÉ VARGA ANNAMÁRIA

ZÁDORI KÖZÉPKORI FORGATAG

Barnag Község Önkormányzata 2020. szeptember 1-én rendezte meg az I. Zádorvári középkori forgatagot. A szervezők a településhez történelmileg is kötődő Zádorvárbán a középkor hangulatát idézték meg. A vásáron a Balaton Környéki Nagycsalá-

dosok Egyesülete is képviseltette magát, igyekeztünk minél több látogatóval megismertetni az egyesületet és céljainkat. Emellett – a NOE belső pályázatának is köszönhetően – langallót sütöttünk, hogy adományokért cserébe jóllakassuk a közönséget.

A rendezvényen a látogatók ízelítőt kaptak a Balaton-felvidéken élő és dolgozó kézművesek és termelők termékeiből is. Az Élhető Balaton-felvidékért Egyesület felhívására valósult meg az „Élhető védjegyes” termékek vására középkori köntösbe burkolva, hagyományteremtő szándékkal.

Tábort vertek és középkori hangulatot varázsoltak a várba a Magyar Királyi Kardforgatók Rendjének harcosai, akik hadi bemutatóikkal elvarázsolták a közönséget. A Himfyek

emlékét őrző Szarvaskör Egyesület tagjai hagyományőrző ruhákban kézműveskedtek, a Barnagról elszármazottak vezetésével pedig közösségi festést is szerveztek, amelynek eredményeként három alkotás készült a látogatók bevonásával. Malomversenyt is rendeztek az asztali malomjáték kedvelőinek a „Zádorvár molnára” címért, és a barnagi Szmracsányi kánság tagjai látványos lovasíjász bemutatóval készültek.

Egyesületünk tagjai csodás emlékekkel gazdagodva térhettek haza. KALÁN GRÉTA

FELSŐ-TISZA RÉGIÓ

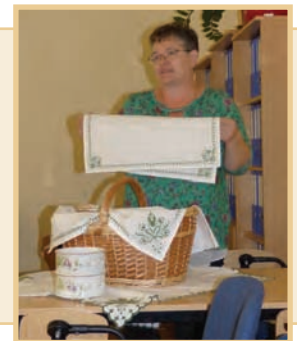
ÉLETMESE FELOLVASÓ ÉS ILLUSZTRÁLÓ VERSENY

Lezárult a Mosolyvirág Nagycsaládosok Debreceni Egyesülete 6. Kárpát-medencei Életmese felolvasó és illusztráló versenye, amelyet idén először online tartottunk meg. A résztvevők számának és területi megoszlásának áttekintése után arra a döntésre jutottunk, hogy a versenyt jövőre is online is meghirdetjük (még ha mellette „élőben” is megrendezhetjük majd), mert így olyan messzi vidékekről is be tudtak csatlakozni (határon innen és túlról), ahonnan másként nem is vennének részt versenyünkön. Változatlanul az a célunk a minősítő versennyel, hogy minél többen olvassák el az immár 12. éve kiadott *Életmese* kötetünket, amelybe minden évben a legszebb igaz családí élettörténetek kerülnek be a Kárpát-medencéből. Az idei évben a zsűri négy korcsoportban 116 videó felolvasást és 182 rajzot értékelt. RADNAINÉ FILEP ILDIKÓ

KOMATÁL KÖZÖSSÉGI NAP DEBRECENBEN

Október 14-én Debrecenben a Mosolyvirág Nagycsaládosok Debreceni Egyesülete a Nemzeti Művelődési Intézzel közösen komatál közösségi napot szervezett, - azzal a nem titkolt szándékkal -, hogy ezt a régi szép hagyományt újraélessze, és minél több közösségben terjessze. Nemcsak az újszülött babák és családjuk segítése a cél, hanem a mikroközösségek egymást segítő, egymásra figyelő közösségének erősítése is.

A tartalmas programon jelen voltak Hajdúdorog, Nyíregyháza, Miskolc és Tiszavasvári nagycsaládos egyesületének vezetői és képviselői, valamint a NOE Felső-Tisza régiós vezetője, Szolánics Zsuzsi is. RADNAINÉ FILEP ILDIKÓ

AL-DUNA RÉGIÓ

A SZERETET ÍZEI AZ AL-DUNA RÉGIÓBAN

Régióink nagy örömmel csatlakozott a programhoz. Bár a többség nem tudott eljönni a dinnyési rendezvényre, a készített finomságokat elküldte postán vagy futárral. A régió befőző családjait én képviseltem az átadó ünnepségen - 250 üveggel járultunk hozzá a rendezvényhez.

KUNCZT ORSOLYA

ŐSZI TALÁLKOZÓ BALATONFÜREDEN

2020. szeptember 26-án esős, borongós időre ébredtünk, de ez nem vette el a kedvünket a találkozósoktól és a balatoni élményektől. Pécsről 7 órakor indultunk kisbusszal Balatonfüredre, 10 órára meg is érkezünk. A regisztrációt követően lesétáltunk a kikötőbe, ahol megnéztük a hajókat, Halász és Révész szobrát, Bujtor István emléksobrát, gyönyör-

ködtünk a csodálatos tájban.

Az ünnepélyes megnyitón Kardosné Gyurkó Katalin, a NOE elnöke és dr. Bóka István polgármester köszöntötte az egybegyűlteket és az ifjú párt. Ezt követően részesei lehettünk a Nagycsaládos esküvő című pályázat nyertes párja esküvői szertartásának. Miután az ifjú pár hintón távozott, mi kisvonattal megnéztük a város nevezetességeit. Vonatozás után elsétáltunk Jókai Mór emlékházához. Mennyi mindent megtudtunk a híres íróról! A múzeum előtt haladt el a hintós felvonulás korhű reformkori öltözetben, melyet Balatonfüred Város Koncert Fúvószene-kara kísért. Szébbnél szebb ruhákat láttunk.

A Kisfaludy Színpadon egész nap zenés programok zajlottak, közben a Tagore sétányon népi és iparművészeti vásár hívogatta az arra járókat. Játsszóházak várták a gyerekeket. Gyerekeink díszítettek mézeskalácsszívet, festettek huszárokat, készítettek nyakláncot, karkötőt.

Nagyon jól éreztük magunkat, szép emlékekkel gyarapodtunk!

CSEPELI CSILLA

CSALÁDI JÁTSZÓDÉLUTÁN

Mint minden évben, idén is megrendeztük az őszi Családi játszódélutánt, amit a járvány sem tudott megghiúsítani, hiszen a programot a pécsi Köztársaság téren nyitott helyszínen tartottuk meg. Így a rendezvényen nemcsak az egyesület tagjai, hanem a város minden polgára, családjai is részt tudott venni.

15 órakor Mózes Endre vezetőségi tag tartott ünnepi megnyitót, majd a gyerekek birtokba vehették a játékokat. Minden korosztály találhatott magának megfelelő elfoglaltságot: a legkisebbek autós játszószőnyeget, kukoricamorzsolást, sárkányfej-dobálást, célbadobást, tojásvár-építést. A kicsit nagyobbak óriás jengával, amőbával, mikádóval, petanque-kal és még sok mással is játszhattak. Nagy sikere volt az óriás társasjátéknak is, ami a vizes élőhelyeinket mutatta be. Mindezen felül a gyerekek légvárban ugrálhattak, mentőkutyás bemutatót élvezhettek, valamint az Ecc-pecc zenekar gyermekműsorát hallgathatták meg. A program során a fiatalok menetlevélen gyűjtötték a pecséteket, amelyeket a játék végén ajándékkra váltottak be. A játékok lebonyolítását egyesületünk önkéntesei, valamint az iskolai közösségi szolgálatot teljesítő diákok segítették.

A téren jelen volt a CSEÖH Info-sátra, valamint a Baranya Megyei Rendőrkapitányság bűnmegelőzési standja, továbbá a Magyar Cserkészszövetség játékos asztala is. A program zárásaként az ajándékba kapott könyvcsomagokat osztottuk ki.

DÉNESNÉ FARKAS ENIKŐ

Két fiatal, akiket az irodalom szer

SHREK TÍMEA ÉS MARCSÁK GERGELY NEVE A KOVÁCS VILMOS IRODALMI TÁRSASÁG (KVIT) BERKEIN BELÜL VÁLT ISMERTTÉ. A KÉT FIATAL IRODALMÁR HAMAR BEBIZONYÍTOTTA RÁTERMETTSÉGÉT, TEHETSÉGÉT, RÖVID IDŐN BELÜL TÖBB KÖNYVÜK LÁTOTT NAPVILÁGOT. AZÓTA MÁS TÉREN IS „EGYÜTTMŰKÖDNEK”, AZ ISMERETSBŐL BARÁTSÁG, A BARÁTSÁGBÓL SZERELEM LETT, AMIT HÁZASSÁGKÖTÉS, CSALÁDALAPÍTÁS KÖVETETT. DE MESÉLJENEK MINDERRŐL ŐK MAGUK.

– A hölgyeké az elsőbbség. Tímea, mit lehet, mit kell tudni Önről?

– Beregszászon születtem és itt is élünk. A Beregszászi 4. Számú Kossuth Lajos Középiskola befejezése után felvételt nyertem a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola magyar-ukrán szakára. Harmadik évfolyamos hallgatóként kaptam állást a Beregszászi 7. Számú Általános Iskolában, ahol ma is dolgozom. Azóta eltelt tíz hosszú év.

– Gergely, ön nem beregszászi születésű. Mikor és hogyan került a Vérke-parti városba, hol ismerkedett meg Tímeával?

– Életem korábban szülőfalumhoz, Kincseshomokhoz, illetve Ungvárhoz kötődött, ahol középiskolai és egyetemi tanulmányaimat folytattam. Természetesen, már fiatal bölcsészként is ismertem Beregszászt, hiszen a kárpátaljai magyarság kulturális központjáról van szó, illetve a 2010-es évek elején zenész ismerőseimmel itt alapítottunk együttest és a próbák miatt hetente utaztam Beregszászba. Tímeával való ismeretségem mégis a már említett, 2013-ban létrejött Kovács Vilmos Irodalmi Társasághoz fűződik, hiszen mindketten alapító tagok vagyunk. Azt mondhatom tehát, hogy az irodalom szeretete hozott össze minket.

– Tímea, mikor született az első írása, mi volt az, és azt melyek követték?

– A főiskola végzőseként olyan csoporttal hozott össze a sors, ahol majdnem mindannyian a tollforgatást próbálgattuk. Kezdetben írásainkat csak egymással osztottuk meg, véleményyeztük, javítottuk. Később

a többiek szerepeltek a *Szárnypróba* című antológiában, amelynek több bemutatója is volt, köztük Beregszászon is. Az egyik ilyen rendezvényre hivatalos voltam én is, amit az Együtt év végi beszámoló gyűlése követett, ahová magammal vittem egy szöveget, a *Maugli* címűt. Itt Vári Fábrián László, József Attila-díjas költő, kritikus foglalkozott velem a következő lapszámomban már le is közölte. Maga a történet egy cigánygyerekről szól, akinek az édesanyja meghal és nekünk, pedagógusoknak kellett döntenünk a további sorsa felől. Ez a novella volt az én belépőm és ezt gyorsan követte az irodalmi társaság megalapítása, rendezvényeken való részvétel. Egyszerűen elkapott az ár és sodort magával, amit nagyon élvezek mind a mai napig.

– Gergelyt számos alkalommal láttuk, hallottuk megzenésített verseket előadni, amelyeket jómaga kísért gitáron. Ön szerint miért kapcsolódik oly szépen az irodalom a zenével?

– Minden bizonnyal azért, mert a versnek autentikus előadásformája az ének. Amint arról a népköltészet is tanúskodik, a mára differenciálódott művészeti ágak az ősidőkben együtt léteztek. A vers és ének régi rokonságára jó példa továbbá az első magyar nyelven író klasszikus, Balassi Bálint munkássága is, akinek versei előtt gyakori az „ad notam” megjegyzés, vagyis annak a pontosítása, hogy az adott szöveg mely dallamra született. A versek megzenésítése tehát az irodalmi művek olyan természetes előadásmódja, amely akár fokozhatja is a szövegek mélységét, segítheti megértésüket.

etete hozott össze

HEGEDŰS CSILLA

– Önök szerint van-e elég utánpótlás a KVI-be? Hogyan látják, a mai tizenévesek miként állnak a művészethez, az irodalomhoz?

– A Kovács Vilmos Irodalmi Társaság fiatalokat tömörítő szervezet. A kárpátaljai íróársadalom rendkívül szűk réteg, amit éppen ezért a társaság kis taglétszáma – jelenleg tizenkét fő – ellenére is reprezentálni tud. A legfőbb szempont minden tevékenységünkben a szakmaiság, ezért mára mindenütt számon tartanak minket, írótáborok, konferenciák, irodalmi díjak kuratóriumainak meghívottjai vagyunk. Reméljük, hogy ez és folyamatos toborzó tevékenységünk a fiatalokban is felébreszti a kedvet, hogy csatlakozzanak hozzánk, részt vegyenek műhelymunkáinkon. Egyébként pedig, tapasztalatunk szerint, manapság tizenévesen kevés pályakezdő érzi fontosnak a közösségben alkotást és az idősebbektől kapott tanácsok, a hagyományos folyóiratközlések fontosságát is később, érettebb korban érzik át – mondta Tímea.

– Alig pár hét telt el, hogy óriásit változott az életük, bővült a család: megszületett Marcsák Júlia Kinga. Véleményük szerint hogy tudják a későbbiekben összeegyeztetni a művészlétet és a családi életet? Tímea, hogy gondolja, megváltoztathatja-e a kislány az írásművészetüket, hatással lesz-e a gyermek a megszületendő írásaikra?

– Valóban hatalmas változáson estünk át, hiszen a gyermekvállalás nem egyszerű dolog. Még mindannyian szokjuk az új helyzetet, ahogy a gyermek is a külvilágot. Szerencsésnek mondhatjuk magunkat, hiszen a kislányunk csak ritkán hasfájós, napközben többnyire az igazak álmát alussza, így mi mindketten tudunk dolgozni egy keveset, bár, legszívesebben egész nap a gyermekben gyönyörködnénk. Tudatos vállalás volt ez, számoltunk azzal, hogy kieshetünk az irodalmi élet körforgásából, ám mindkettőnknél elsőbbséget élvezett, hogy házasságkötésünk után igazi, teljes családdá váljunk. Szeretnénk a gyereket úgy nevelni, hogy a későbbiekben számára se okozzon gondot egy hosszabb utazás, vagy az a tudat, hogy anya és apa is író. Hiszen ha majd iskoláskorú lesz, mindenképpen el kell majd mondania, mivel foglalkoznak a szülei. Szeretnénk, ha ő ezt majd büszkén mondhatná el a többi gyereknek. Hogy hatással lesz-e az írásművészetünkre? Mindenképpen. Már abban is megmutatkozik, hogy a terhesség során én meséket kezdtem el

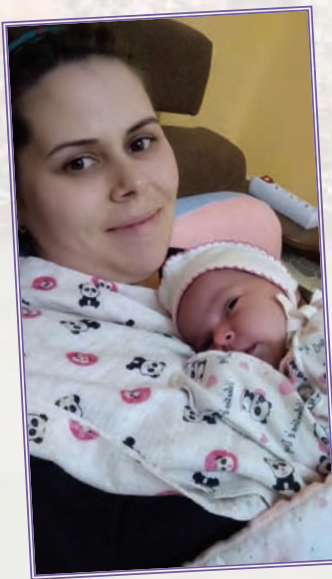
írni, a férjem pedig erősen gondolkodik néhány gyerekvers ötleten. Idővel mindez befolyásolja majd a szövegeket, de szerintem ez természetes dolog, hiszen egy jó szülőnek folyamatosan a gyermekén jár a gondolata.

– Véleményük szerint Kárpátalján milyen jövője van az irodalomnak, a művészetnek?

– Mivel kevesen maradtunk itthon, igyekszünk együttműködni más művészeti ágak képviselőivel, vannak közös terveink és projektjeink is. Mi, a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság tagjai mindent megteszünk annak érdekében, hogy Kárpátalján kedveltebbé tegyük az irodalmat és a művészeteket. Rengeteg helyszínre jutottunk már el, sok helyen léptünk fel és legtöbbször nagyon jó visszajelzéseket kaptunk. Sőt! Ezeknek a találkozásoknak köszönhetően találtunk tehetséges fiatalokat, akiket igyekszünk felkarolni és tanácsokkal ellátni. Nehéz ügy ez, hiszen minket az ukrán állam nem támogat, nem úgy, mint az erdélyi vagy felvidéki társainkat. Mi csupán az anyaország pályázataira és segítségére számíthatunk, amire – meg kell jegyezni – ebben az évben a pandémia, sajnos, erősen rányomta a bélyegét. Tervezett rendezvényeinket el kellett halasztanunk, versenyjeinket nem hirdethettük meg. Amint ez a helyzet elmúlik, újult erővel állunk neki a munkának, s reméljük, akkor már Julcsika is mindennek a részese lesz, hiszen nem lehet elég korán kezdeni.

HEGEDŰS CSILLA

Hegedűs Csilla (1973, Beregszász) újságíró, 2004-től a Kárpáti Igaz Szó munkatársa

Gyerekirodalmi trendek

AZ ELMŰLT HÚSZ ÉVBEN, DE LEGINKÁBB AZ UTÓBBI ÉVTIZEDBEN A GYEREK- ÉS IFJÚSÁGI IRODALOM ROBBANÁSSZERŰ FEJLŐDÉSEN MENT KERESZTŰL. MA MÁR SZÁMOS, KIZÁRÓLAG GYEREKKÖNYVEKRE SPECIALIZÁLÓDOTT KIADÓ MŰKÖDIK, ÉVENTE KÖRÜLBELÜL 1500 GYEREK- ÉS IFJÚSÁGI IRODALMI KÖNYV JELENIK MEG. A KORTÁRS MAGYAR GYEREKIRODALOMBAN NYELVI ÉS KÉPI VILÁG TEKINTETÉBEN IS INNOVATÍV MEGOLDÁSOK SORA FIGYELHETŐ MEG, AMELYEK REFLEKTÁLNAK A TÁRSADALMI-KULTURÁLIS VÁLTOZÁSOKRA, VALAMINT A MEGVÁLTOZOTT OLVASÓI IGÉNYEKRE.

Az olvasói igények változása – gyerekirodalmi trendek

A gyerekirodalmi recepció az első gyerekirodalmi műnek Bezerédy Amália Flóri könyve című, 1840-ben megjelent könyvét tekinti, amely ugyan tartalmazott kifejezetten a gyerekek szórakoztatására szánt szövegeket, de a történelmi kornak megfelelően a kötet inkább a gyerekek nevelésére helyezte a hangsúlyt, ezért túlnyomórészt a tanulás segítségére szolgáló, erkölcsös, hazafias életre nevelő szövegeket tartalmaz.

Mintegy százötven év alatt rengeteget változott a hozzáállás a gyerekekhez, így a gyerekirodalommal kapcsolatos elvárások már alig hasonlítanak a kezdetekben sokszor az esztétikumot is elnyomó, didaktikus kritériumokra. A 20. században a gyerekirodalmi szövegek már kezdtek célzottan szórakoztató, játékra hívó, illetve esztétikai, művészi funkciót is ellátni. Korábban főként a szövegekben volt lehetőség a játékra, ám az utóbbi évtizedekben a szöveggel történő nyelvi játék és a vizuális narratíva vált meghatározóvá, fontossá. A játékba való belépés a kisebbek esetében a felnőtt olvasón keresztül történik, ők a szövegek első értelmezői, ezért a gyerekirodalmi szövegek jelentős része kettős kódolású. A gyerekirodalmi szövegekből a kétezres évek eleje óta szép lassan eltűnt a gügyögés, helyükbe szépirodalmi igényű, kevésbé didaktikus nyelvezet lépett.

A gyerekirodalmi szövegek mellett a könyvek vizuális tartalma is nagy változásokon ment át, az illusztrációk ma már nem pusztán a szöveg képi lenyomatai, hanem azokat többlettartalommal is felruházzák. A gyerek- és az ifjúsági irodalmi könyveket fokozatosan egyre több, esztétikai szempontból is kimagasló képanyaggal adják ki, ami a

vizualitás térhódításának is köszönhető, vagyis ma egyébként is több képanyaggal dolgozunk, kommunikálunk, mint korábban. Összetettebbé, jelentéstartalmukat tekintve sűrűbbé váltak a gyerekkönyvekben megjelenő illusztrációk, a térvizonyok és a méretarányok a valószínűs arányokhoz képest megváltoztak, formabontóbbá váltak. A korábban pusztán a szövegben létező elbeszélői nézőpont sokszor átfordítható az illusztrációkra, azaz minden információ, ami eddig kizárólag az elbeszélő kezében volt, akár egyetlen képbe sűrítve is megjelenhet. Az innovatív képkalkotás a formavilág, a darabszám, az arányok és a méret mellett megjelenik az eszköz és anyaghasználatban is, a színek gazdagságában és az árnyalatok játékában, sőt, a vizuális megjelenítés a szöveges történetmesélésre is visszahat.

Az innováció, a gyerek- és ifjúsági irodalmi trendek változása a kiadók merész témaválasztásaiban is tetten érhető. A mindennapi témák (Marék Veronika – *Boribon* sorozata, Tamás Zsuzsa – *Kicsi Mimi* sorozata, Kis Judit Ágnes – *Babaróka* sorozta) és az ünnepi eseményeket feldolgozó könyvek (Tóth Krisztina – *Kígyóuborka*, Takács Viktória – *Betlehemi mese*, *Elfelejtett lények boltja* – Cerkabella Kiadó antológia) mellett extrém vagy tabunak számító témákra építkező, komfortzónából kizökkentő, tematikus kötetek is nagy számban vannak jelen a könyvpiacra. Ezek a könyvek a történeteket a gyerekolvasó perspektívájából látatják, a témák komolyságát gyakran nyelvi vagy képi humor oldja fel. Az elsők között a Csimota Kiadó kezdett el foglalkozni *érzékenyítő* könyvekkel, repertoárjukban többek között megtalálható a halállal való szembesülést megjelenítő kötet (Dezső Andrea – *Mamuska*), alkoholista szülővel való együttélést ábrázoló könyv (Elekes Dóra – *A mutter meg a dzsinnek*), vagy olyan történet, amelynek egy Down-szindrómával született kislány a főhőse (Agnès Lacor – *Lili*). Egy-egy rázóssabb témát feldolgozó könyv akár segítséget is nyújthat az étellel velejáró problémák, nehézségek kibeszéléséhez. A gyerekek is átélői a történelemnek, politikai változásoknak, természetes igényük ezekről a témákról is beszélni. A három éve alapított Csirimóji Könyvkiadó – például – országos szinten egyedülálló módon egy történelmileg és politikailag is meghatározó korszakról szóló könyvet adott ki 2019-ben, az Amerikában élő cseh szerző, Petr Sís *FAL* című művét, amely a vasfüggöny mögötti mindennapokról szól. Szerencsére ma már bátran adnak ki olyan könyvet, amely, például, a hajléktalanságról (Molnár T. Eszter – *Kóbor szálló*, Pagony Kiadó), betegségről szól (Tóth Krisztina – *Anyát megoperálták*, Dóka Péter – *A kékhajú lány*, Móra Kiadó), vagy éppen olyan aktuális helyzetről, mint a koronavírus-járvány (Bendl Vera – *Berci nem megy iskolába*, Pagony Kiadó).

SÁNDOR ENIKŐ

Mi segít eligazodni a gyerekirodalomban?

Az óriási gyerekirodalmi kínálatból nehéz választani, hiszen minden szülő azt szeretné, ha a gyereke kezébe a legjobb gyerekkönyvet adhatná, állandó kérdés, hogy személyre szabottan milyen szempontok alapján szűrhető meg a megfelelő irodalom. Erre az alapvető igényre a kiadók a saját felületeiken próbálnak meg segítséget nyújtani. Másrészt a kizárólag gyerek- és ifjúsági irodalmat forgalmazó könyvesboltok kínálata, az általuk kiemelt, listázott kötetek között is érdemes válogatni. Az országban az első gyerekkönyvesboltot, a Pozsonyi Pagonyt 2001-ben nyitották meg, azóta már országsszerte 11 boltban tették elérhetővé a legfrissebb gyerek- és ifjúsági irodalmat. Napjainkban már több gyerekkönyves bolt érhető el, Biatorbágyon a Kisgombos Könyvesbolt, Budakeszin a Betűtészta Könyvesbolt, Budaörsön a Fantazmagória Gyerekkönyvesbolt és foglalkoztató, Szentendrén pedig a Parti Medve és Völgyzugoly könyvesboltok kínálnak kifejezetten gyerek- és ifjúsági irodalmi könyveket. Fontos tájékozódási pontként szolgálhatnak a gyerekirodalommal foglalkozó egyesületek és intézmények által szelektált listák vagy díjak, mivel a szelekció során szakmai és kritikai szempontok érvényesülnek. A HUBBY – Magyar Gyerekkönyv Fórum egyesület egyik kiemelt feladata az Év Gyerekkönyve Díj kiosztása, amelyet független szakmai zsűri öt kategóriában ítél oda, melyekbe a kiadók az előző év kiadványaiból jelölnek könyveket, ráadásul negyedik éve a diákzsűri is kiválasztja az általa legjobbnak ítélt könyveket.

A Magyar Gyermekirodalmi Intézet TOP 50-es listája egy felkért zsűri segítségével 25 magyar és magyar fordításban megjelent 25 külföldi gyerek- és ifjúsági irodalmi könyvet választ ki. Az Ifjúsági és Gyerekirodalmi Centrum Mesecentrum elnevezésű blogján számos kritika, interjú és ajánló olvasható kortárs és régebbi gyerek- és ifjúsági irodalmi művekkel kapcsolatban.

Hogyan választják ki az Év Gyerekkönyve Díjra érdemes műveket?

A díjat 2000 óta osztják ki rendszeresen, ezzel az egyik legrangosabb magyar gyerekirodalmi elismerésnek számít.

2015 óta a HUBBY – Magyar Gyerekkönyv Fórum szervezi és osztja ki a díjakat az Év Gyerekkönyv írója, az Év Ifjúsági Könyv írója, az Év Illusztrátora, az Év Fordítója és az Év Leginnovatívabb Könyve kategóriában. 2021-től már az Év Ismeretterjesztő Könyvét is díjazni fogják. A kiadók minden évben az előző évben kiadott könyveket nevezhetik az egyesület által közreadott felhívás alapján. A kiadóktól minden pályaműből három példányt kérnek a szervezők, amelyek közül egy példányt a HUBBY saját költségén eljuttat a Münchener Nemzetközi Gyerekkönyvtárba, egy példányt az Országos Pedagógiai Könyvtárnak ad, egy példányt pedig rászoruló intézményeknek adományoznak. A

zsűri munkájában illusztrációs szakember, könyvtárpedagógus/pedagógus, fordító, irodalmi szakember, valamint a HUBBY elnökségének egyik tagja vesz részt. Az öttagú zsűri a benevezett könyvekből egy 5-6 könyvből álló listát, úgynevezett shortlistet állít össze. Ezt követően csatlakozik a zsűri munkájához az elnök, akivel közösen döntenek a kategóriagyőztes könyvekről. A díjak odaítélését szakemberek végzik, ám min-

dig izgalmas megvizsgálni, hogy a célközönség, vagyis a gyerekek, miként vélekednek a shortlistre bekerülő pályaművekről. Tanáraink támogatása mellett a diákok a legjobbnak vélt könyvet egy-egy kategória shortlistjéből választják ki. Érdekes megfigyelni a metszéspontokat, vagyis, hogy hol találkozik a szakmai zsűri döntése a diákzsűriével, idén az Év Illusztrátora díj (Paulovkin Boglárka – *Az országzavú és a madarak*), tavaly pedig az Év Leginnovatívabb Könyve (Rofusz Kinga – *Otthon*) esetében nyerte el ugyanaz a könyv mindkét zsűri tetszését. A HUBBY 2016 óta különdíjakat is odaítél a gyerek- és ifjúsági irodalomban kifejtett fontos tevékenységért azoknak, akik hosszú ideje alkotnak egyenletes és magas színvonalon és ezzel párhuzamosan kiemelkedő kezdeményezésekben is részt vesznek. Ez utóbbira – idén először – a HUBBY Kiadói díjat is kiadott, ezzel elismerve a kiemelkedő, progresszív kiadói kezdeményezéseket. A díjátadó az Ünnepi Könyvhét egyik kiemelt rendezvénye, idén – rendhagyó módon online – a júniusi Margó Irodalmi Fesztiválon történt meg.

SÁNDOR ENIKŐ

Büszkeségeink: írók, költők a „NOE fedélzetén”

Horváth András

Évekkel ezelőtt egy alkalommal feleségem (aki tanár volt) kért meg, hogy keressék egy olyan verset, amivel nyugdíjba menő kolleganőjét tudnák búcsúztatni az évzáró ünnepségen. „Természetesen” késő este, azzal, hogy másnapra kéne a jó vers... Órákig kerestem az interneten, de igazán megfelelőt nem találtam... Közben a fejemben jártak azok a gondolatok, amiket szerettem volna, ha benne lennének az adott versben. Végül - éjfél után - arra jutottam, hogy a szükségesnek vélt gondolatokat összefoglalom én magam egy versben... Ez lett belőle:

Kicsengetés

Az óracsengő utoljára szól,
A katedrán a tanárnő megáll...
A gyerekek – felszállt madárcsapat –
Szétrebbennek, mögöttük csend... A nyár

Melege, fénye odakint ragyog,
Felhőtlen boldog már a sok gyerek...
A tanárnő lassan pakolni kezd,
Magára gondol, közben elmereng...

Keze mozdul, a táblát törli át
Gépiesen, nem is nézve oda,
Nem tudja még, hogyan lesz ezután,
Hisz ez a hely többé nem otthona...

Vidám csengőszó nem köszönti már...
Pedig szerette negyven éven át,
És úgy fogadta el, mint küldetést,
A csendes kis falusi iskolát.

Ó, Istenem, de rég is volt, de rég,
Mikor a kapuban először állt,
Fiatalon, derűsen, tetterősen,
S remélve, megváltható a világ...

Eltelt azóta negyven hosszú év,
Már unokája is elsőbe jár,
Szünetben átöleli nagymamát,
S a nagyvilág még megváltásra vár...

A tanárnő látása megkopott,
Haja szürke, és néha lába fáji...
De tudja pontosan, mint jó tanár:
Tanítani kell, ez örök szabály...

És tudja jól, és nem haragszik érte,
Ha ő most elmegy, jön helyette más,
Kezében pár szál kókadó virág...
Hosszúra sikerül a búcsúzás...

Hosszú? Hiszen csak néhány pillanat!
Fél óra? Hol van attól negyven év!
Osztályait ha épp csak elsorolná,
Említve csak a gyermekek nevét,

Akik a jót, a szépet tőle kapták...
Általa nyílt meg nekik a világ...
Ó, Istenem, hát voltak annyian,
Mint almafán tavasszal a virág...

A sok virágból sok termés beérett!
Az elvetett mag jó talajba hullt...
De jó volt később újra látni őket,
Ha kézen fogva hozták kisfiuk...

Mert minden ősszel jön sok kisgyerek,
Szemükben bizalom, s örök csoda-
Várása, és a végtelen tudásszomj,
Ha lesz gyerek, mindig kell iskola!

A tanárnő fejét lassan lehajítja,
Talán egy könnyet is ejt, egy picit,
Aztán körülnéz, felegyenesedve,
Bólint, és közben elmosolyodik.

Az óracsengő ősszel szólni fog,
De érzi, hogy ezért búsulni kár...
A világot nem kell megváltani
És mindig lesz majd sok jó, új tanár!

A versről feleségemnek – aki nagyon meg volt elégedve velem! –, nem mondtam meg, hogy én írtam... Eddig sehol nem jelent meg. Amúgy nagyon kevés verset írtam, az a néhány, ami van még, inkább pillanatnyi hangulatoknak a leképződése...

Kanizsa József író, költő, meseíró, kritikus

„Ő, be szép ez a kis haza, Magyarország,
minden négyzetmétere történelmi út,
minden zuga rejtett átjáró, titkos éj,
ha kellett, kinyíltak rózsát termő kapuk.”
(*Tarisznyámban cipő*)

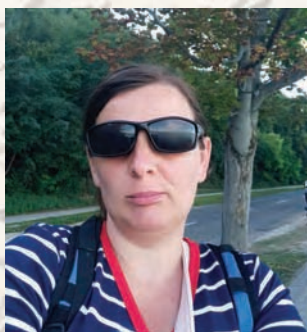

Egy nagyon szép zalai faluban, Zajkon születtem 1942-ben. Ötgyermekes család ötödik gyermekeként láttam meg a napvilágot. A családban senki nem foglalkozott irodalommal, sőt Édesanyám még írni sem tudott. Tíz-tizenkét évesen kezdtem el verseket írni, s már 1958-ban megjelentek első írásaim a Zalai Hírlapban. Nemrég jelent meg az 52. kötetem *Nemes teherrel* címmel.

Fontosnak tartom nemes gondolatokat átadni az ifjúságnak, mottóm: „Érdemes élni, tiszta forrásból értékes irodalmi művet letenni az asztalra.”

A sikert az irodalom és képzőművészet szeretetének, a kitartásnak és az örökös képzésnek köszönhetem, s persze, a segítőkész családi háttérnek.

Sándor Benedekné

Sándor Benedekné vagyok szeretek verseket írni, de eddig nem volt rá mód, hogy valaki értékelje, vagy leírjam bárkinek. Mindig is szerettem az irodalmat, főleg a verseket. Négy gyermekem már várja a karácsonyt. Saját költeményem fogadjatok szeretettel!

Karácsony estje

Karácsony este van, már nagyon várom.
Hogy lesz-e hó? Majd meglátom.
Bejglí, zserbó sül már,
illata a konyhából csak úgy száll.
Fahéj, citrom illata lepi be a szobát,
most gyújtom meg az utolsó adventi gyertyát.
Gyerekek a fának topognak, vajon jött-e a Jézuska?
Csak úgy motyognak.
Mindjárt kiderül, pár perc a csoda,
szeretet jön-e picit házakba.
Van itt póni, kocsi, szánkó, miegymás...
Azt kívánom, mindannyian szeressétek egymást.

Bene Zoltán Életem párja egy művész

A férjem egészen normális. Úgy értem, ő nem az a piros sálás művész fazon, aki egész nap alkotói lázban/váltságban ég. Akkor ír, amikor írni valója akad, nem csap körülötte nagy hűhöt. Az íróasztalaink egymás mellett állnak, de általában nem tudom, hogy az új regényén vagy egy pályázati beszámolón dolgozik-e...

Amikor néhány, munkával eltöltött év után visszaültem az iskolapadba, az első órán történetesen Zoli mellé telepedtem le. Először a pad alatt leveleztünk (egyszer ránk is szóltak miatta), majd sűrű e-mail váltásba bonyolódtunk. Hatalmas élmény volt elolvasni, amit írt. Már az első néhány mondat után nyilvánvalóvá vált, hogy egy nyelvet beszélünk, hasonlóan látjuk a világot. Ez az érzés csak erősödött bennem, amikor belevetettem magam az addig megjelent köteteibe.

Első olvasónak lenni pedig még izgalmasabb. Olykor találok egy-egy kinyomtatott novellát az éjjeliszekrényemen. Mivel papírra csak akkor kerülnek, ha Zoli már kellő ideig „molyolt” rajtuk, ezért viszonylag kész szövegeket kapok. Néha kiszúrok egy-egy elgépelést és – persze – megmondom, ha – képviselve a laikus olvasótábort – valami nem tetszik, ő pedig megfontolja az észrevételeimet.

PUSZTAI VIRÁG GRAFIKUS, EGYETEMI ADJUNKTUS

VINICZAI ANDREA

Bohém költő csapat is szerel?

A FIÚK CSAK FOCIZNI SZERETNEK, A LÁNYOK NEM ÉRTIK A MATEKOT, A SKÓTOK ZSUGORIAK, AZ ANGOLOK PEDIG NEM TUDNAK FŐZNI. VALÓSZÍNŰLEG MINDANNYIUNK SZÁMÁRA ISMERŐSEN CSENGENEK EZEK A KÖZKELETŰ BESKATULYÁZÁSOK. BÁRMENNYIRE IS ELTERJEDTEK AZONBAN, A SZTEREOTÍPIÁK KAPCSOLATA A VALÓSÁGGAL IGENCSAK INGATAG.

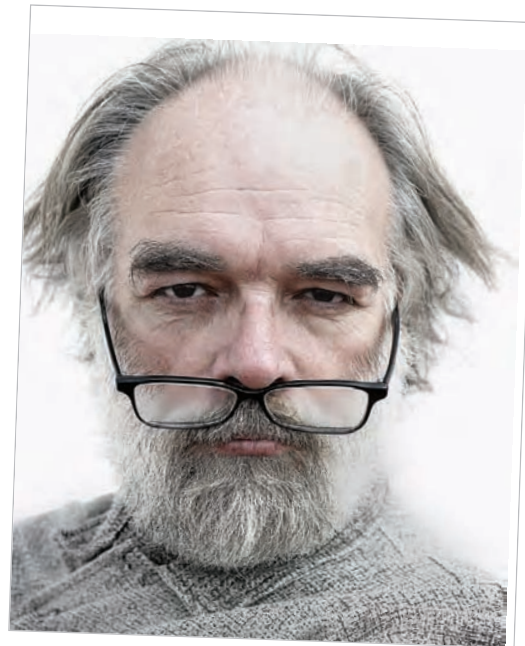
A sztereotípa kifejezés a 18. század végéről származik, akkoriban még egy alkalmazott nyomdászati eljárást jelentett. A mai értelemben vett jelentése az 1920-as években alakult ki, amikor Walter Lippmann amerikai újságíró ötletes asszociációval írta le az emberek fejében kialakuló elképzeléseket. Napjainkban a sztereotípián már olyan általánosításokat értünk, amelyek egyes embercsoportok vagy társadalmi rétegek tagjainak jellegzetességeit, karakterisztikáját általánosítva tükrözik. Bár a leggyakoribb sztereotípiák leegyszerűsítik és felgyorsítják mások észlelését és megítélését, azonban gyakran elnagyoltak. Sokszor inkább negatív előjelűek, és előfordul, hogy annak ellenére sem gondoljuk újra ezeket, hogy a tökéletes ellenpéldájukkal is találkozunk.

Ah, ezek az elvárásolt firkászok...

A közismert emberek, egy-egy művészszakma képviselői még inkább ki vannak téve annak, hogy nagy általánosságban formáljanak róluk véleményt. Mielőtt még bárki heves fejrázásba kezdene, megkérdezem, hogy a kedves olvasó kapásból hány sztereotípiát tudna mondani az írók életmódjára illetően? Biztosan jó néhányat, és nagy valószínűséggel köztük lennének a következők: élehetetlen, elvárásolt, különc, bohém, egész nap csak kávézóban ücsörög és izgalmas társadalmi életet él. A valóság, persze, olykor ennek szöges ellentéte. Nézzük meg, melyek a legtipikusabb sztereotípiák az írókkal kapcsolatban és mi áll a beskatulyázó frázisok hátterében?

Kávéházi írogatás

Iskolai emlékek miatt élhet bennünk az az erős kép, hogy az író egy kávéházi szegletben ráérősen ücsörög, azért valamit írogat is, de jórészt ismerősökkel diskurál és mereng az élet nagy dolgain. A valóság ezzel szemben az,

hogy az író nem csak úgy ül az asztalánál és írogat nyugodtan, hanem kőkeményen dolgozik. Mivel az írás nagy koncentrációt igénylő, magányos tevékenység, ezért fontos, hogy az író kimozduljon az otthoni közegekből és új impulzusoktól gazdagodva, jegyzeteket készítve, feltöltődve tudjon hazamenni és tovább dolgozni.

A múzsa csókja

Talán három-négy olyan költőt is fel tudnánk sorolni, akikről tudjuk, hogy költeményeik nagy részét múzsa ihlette. Ám ha az alkotók folyton csak a múzsa csókjára vártak volna, biztosan jó pár könyvremekkel lennének ma szegényebbek. Bár, a művészek sokszor emlegetik a múzsák mindenféle megjelenési formáját, ez nem azt jelenti, hogy a siker kizárólag rajtuk múlik. A többkötetes sikeres írók egyöntetűen azt vallják, hogy csak kemény, ki-

tartó munkával lehet célt érni, a – valós vagy kitalált – múzsa csókja pedig csak a hab a mélyen melő tortáján.

Bohém és életképtelen művészek

Az írók nem hétköznapi emberek és furcsa szokásaik, szenvedélyeik vannak, a boltban egy kiló kenyeret se tudnának megvásárolni. Az írói sztereotípiák visszatérő eleme, hogy a tollforgatók képtelenek eligazodni a való világban és a legegyszerűbb házimunkába is beletörnek a bicskájuk. Az igazság azonban az, hogy a legtöbb író semmiben sem különbözik a többi embertől. Van, amelyikük meg tudja szerelni a csöpögő csapatot, van, amelyikük nem.

Minden író különc

Több olyan író is fel tudnánk sorolni, akinek életútja furcsa vargabetűket írt le a pályafutása alatt. Volt, aki az alkoholban kereste a választ az élet kérdéseire, volt, aki falta a nőket, volt, aki évtizedeken át utazott. Bár, könnyű lenne kijelenteni, hogy a nagy írók valamiért mindig kilógtak a sorból, ez megcáfol-

ható, hisz a különység nincs hatással az írói tehetségre, a tehetséges író nem feltétlenül lóg ki sorból.

Márpedig írni mindenki tud

A legtöbben azt gondolják, hogy az írás csak hobbi, olyan, mint a horgászat vagy a kerékpározás. Ugyanakkor bármelyik író meg tudja cáfolni ezt a sztereotípiát, hiszen az írás időigényes, elkötelezettséget és erőfeszítést igénylő munka, amit néha a hátuk közepére kívánnak. És bár sokan úgy vélik, hogy mindenkinek van egy története, amit csak ki kell írnia magából és kész is a könyv, valószínűleg ez az egyik legelterjedtebb tévhit. Az írás nem csupán annyi, hogy elmesélünk egy történetet, hanem az írás arról szól, hogy az adott történetet a lehető legjobban meséljük el.

VINICZAI ANDREA

A kezdetekről

„Mi kezdődhetne anélkül, ahonnan!” – Tandori Dezső

Nem tudnám megmondani, hol és mikor kezdődött, bár bizonyára volt egy konkrét pont. A dolgok – törvényszerűen – valahol elkezdődnek, de ezek a START-mezők csak ritka esetben maradnak meg bennünk. Hogyha előre látjuk az utat, s tudjuk, fontos út, az első lépést megjegyezzük. Nem így van az étellel, persze, valahogy a lelegeje mindig kiesik, elfelejtődik, s egyszer csak észrevesszük, felfogjuk a megkérdőjelezhetetlen (és mégis mennyiszert megkérdőjelezt!) igazságot: élünk. Ekkorra azonban már hozzá-

szoktunk, belefeledkeztünk a játékba, s elfelejtünk örülni, hogy részesei vagyunk a mindennek, hogy nekünk megadatott a levés kiváltsága, ami csak keveseknek adatik meg (vagy ha úgy vesszük, mindenkinek, de ettől sem csökken az értéke).

Hogy pontosan mikor kezdett el igazán érdekelni az irodalom, tényleg nem emlékszem, pedig a fejem lágya már jobbára be volt nőve. Amolyan félig ember, félig gyermek alakú lény voltam, tinédzser, vagy tini, így szoktuk mondani, de ez a szó teljesen alkalmatlan arra, hogy kifejezze, miféle gyötrelmekkel jár ez a kor (erről bővebben később). Talán édesapám mutatott egy József Attila-verseket (talán az Esméletet), talán Réka, a középiskolai magyartanárom mondott valami meglepőt és érdekeset, vagy magam leltem rá egy műre, ami megállíthatatlanul terelni kezdett a szóművészet felé (korábban – úgymond – reális voltam). Talán mindegy is, melyikük – az irodalom ezer okból vonzhatja a serdülőt.

Szülők, írók, tanárok serege próbálja nagy igyekezettel „közelebb hozni” a költészetet a gyerekekhez, holott a költészet már eleve közel van hozzájuk, hiszen az életről szól, csupa olyan dologról, ami foglalkoztatja őket: szerelem, vágy, szex, kicsapongás, boldogság, depresszió, halál és a lét nagy kérdései. Sokkal inkább tűnik úgy, mintha a költészetet mesterségesen eltávolítanák a fiataloktól. Életrajzot tanítanak nekik, meg idióta verselemzésekkel traktálják őket. Mire gondolhatott a költő? Kik érdekel, hogy mire gondolt a költő?! A költő már száz éve halott, nem az a fontos, hogy mire gondolt, hanem hogy mit írt, s hogy ez mit üzen nekünk. Az a fontos, mi mit gondolunk, mit érzünk, amikor azt olvassuk, hogy „A semmi ágán ül szivem, / kis teste

hangtalan vacog, / köréje gyűlnek szeliden / s nézik, nézik a csillagok.”. Visszakanyarodva szellemi kirohanásomtól... A kamaszkor tele van szenvedéssel, vívódással, csak évek múltán visszatekintve tűnik derűsnek és nevetségesen könnyűnek. Ekkor szilárdul meg az ember személyisége, nyílik ki szeme a világra. Ekkor kell megtalálnia azt, ami érdekli, megtudnia, mi tetszik neki s milyen is ő valójában. Rengeteg inger, kudarc, siker éri, döbbenetesen sok új ismeretre tesz szert, hormonok dúlnak benne, barátságokat köt, szerelmes lesz. Magától értetődő, hogy minderre valamiképpen reflektálni akar, s jó, ha ekkor ott van mellette a szülő, aki ecsetet, tollat vagy gitárt ad a kezébe. Meglehet, nem kezdtem volna el költeni, ha nem látom apámban az őszinte tiszteletet és csodálatot a költészet iránt, vagy ha nem tudom, hogy ő is írt korábban. Őseink, példaképeink viselkedési mintázatát másoljuk, ez is a kamaszkor jellemzője, s nincs vele semmi gond, mert ezeket a mintázatokat kreatívan kezeljük, majd túllépünk a vonalon és újakat hozunk létre.

Meglehet, nem folytattam volna az írást, ha gyermekem poémáimat idő előtt megmutatom másoknak. Így megkíméltem magam (és környezetemet) a lelkesedés-lekonyító kritikáktól, a kikényszerített dicséretektől, a diplomatikus hallgatásoktól. Az első őszinte bókok vil-

lágmegváltó erejűek voltak. Zsolti barátommal valamikor 2014-ben fölmentünk a Bonyhádi domb nyugati oldalára s a lemenő nap fényében felolvastam neki Ez vagyok én című – még mindig borzasztóan dilettáns – versemet, mire ő azt mondta (és ez olyan, amit már nem fogok elfelejteni): „Nem hagyhatjuk, hogy kárba vesszen a tehetséged,

muszáj másoknak is megmutatnod!” – szerencsére, még nem hallgattam rá. Aztán jött a gyakorlás időszaka s az első felolvasások, kacérkodás a slam poetryvel, majd a pályázatok s végül az Íróakadémia. Az írásnak is, ahogyan mindennek, az eleje a legnehezebb, mivel akkor még nem megy, de ez lényegtelen, mert nem azért csinálja az ember, hanem mert szüksége van rá és örömet leli benne, s ez egy ideig több is, mint elég.

BÉK TIMUR

Bék Timur 1997 telén született. Szászvárott nőtt fel, majd Bonyhádon érettségizett. Jelenleg a Szegedi Tudományegyetemen hallgat magyart, médiát, pedagógiát (és a Filozófia tanszéken Pink Floydot). Írásait többek közt a Bárka, a Kortárs és a Tiszatáj publikálta. Leginkább talán a feledéstől fél. 2019-ben jelent meg első kötete *Aszterión* címmel, amiért Khelidón-díjat, Gérecz Attila-díjat és Debüt-díjat kapott.

MAJOROS SÁNDOR

A négykezes

Nem túl gyakran, de azért mesélik, hogy a barátokat az égvilágon semmi nem köti össze, csak az irodalom feltétel nélküli szeretete. Nincs olyan téma, amelyben az elképzeléseik akár futólag is hasonlítanak egymásra, de ha az írásról esik szó, olyanok lesznek, mint az ikertestvérek.

Kopárról meg Bélairól beszélek, bár tudom, önök számára így ismeretlenek, mert álnéven publikálnak azokon a dilettáns portálokon, amelyeket kivétel nélkül ők hoztak létre. Kopár a bűnügyek, Béla az erotikus fantáziák szakértője, tehát ha visszaidézük, mi mindent olvastak össze ebben a két kínálatban, rá fognak jönni, melyik két szerzőnkéről van szó.

Arra a nyomasztó kérdésre, hogy mikor és hol lettek barátok, nem létezik épkezésláb válasz. Egymás mellé sodródtak, mint a kuttyák által lepisílt falevelek, és bizony ezen a kritikusok tevékenységét kell érteni. Halak azért nem árt megjegyezni, hogy a műbírálók gyakran sem így, sem úgy nem tisztelték meg őket. Kopárt és Bélait a szakma egyértelműen a láthatatlankok közé sorolta és – a mostaninál jobb időkből reménykedve – ott is tartotta. Ennél lejjebb azért nem kerülhettek, mert a purgatóriumban a kortárs irodalom egyelőre még nem képviselteti magát.

Bármerre térültek és fordultak, mindenütt az látták, hogy mások játsszi könnyedséggel jutnak el az önálló kötettil, hírnévvel és ösztöndíjjal fémjelzett beteljesüléshez. Nekik mindeközben még arra sincs esélyük, hogy megbízást kapjanak egy szappanopera néhány epizódjának megírására, ami köztudottan az írószakma legalja. Bár ismertek olyan embert, aki ebből a gyalázatos tollnoki munkából hét holdas tanyát vett a Somogyban és saját márkájú kecskesajt gyártásába kezdett az EU-s pénzekkel támogatott üzemiében. Meggyőződéssel hitték, hogy ők ketten ezerszer jobb, érdekesebb és szórakoztatóbb szappanoperát írnának, nem beszélve a kecskesajtról, mert ahhoz meg mindketten ösztönösen értenek.

Aztán Béla kitalálta, hogy írjanak egy négykezes regényt. Sokan próbálkoztak már ezzel és mind befutottak. Ilf és Petrov, Arkagyij Sztrugackij és Borisz Sztzugackij, Sterling és Gibson: ki ne hallott volna róluk?

Kopárnak tetszett az ötlet. Azt javasolta, rögtön fogjanak is hozzá a munkához, nehogy kivesszen belőlük a lelkesedés. Közös befektetéssel vettek egy csomag papírt, hogy az íráshoz szükséges alapot megteremtsék, majd az érdemi alkotás felé fordultak. Tökéletes volt

közöttük az összhang abban az értelemben, hogy belátták: a lakóhelyüket nem használhatják irodalmi díszletként. Ki tudja, milyen vitákat gerjesztene, ha valakinek a környezetét, ne adj' isten az ingatlanát csak úgy, fiktív módon birtokba vennék, ezért jobb a békesség alapon ki kellett találniuk egy várost.

Béla ragaszkodott hozzá, hogy a hely rendelkezzen folyóparttal, mert szeretne ott egy izgalmas jelenetet. Kopárnak ez ellen nem volt semmi kifogása, viszont kikötötte, hogy a part ne plázs legyen, hanem épített sétány. Béla ekkor elárulta, hogy arra a partra ő egy természetes szexjelenetet tervezett, ami elég nehezen adható el susnyás meg dzsumbuj nélkül. Okkal-móddal ez megoldható, legyintett Kopár, hozzátéve, hogy a kellően magas rakpartról ugyanekkor könnyen

belelőkhető a vízbe egy potenciális áldozat, mert mi tagadás, neki meg ilyen irányúak az írói elképzelései. Hosszas vitatkozás után azt az áthidaló megoldást találták ki, hogy egy gyors numera után kerül majd sor a vízbedobásra. Már majdnem rájuk virradt, mire fölépítettek egy kellően meredek, lépcső nélküli rakpartot, ami szinte a végtelenségig húzódott.

A döcögős kezdés elbizonytalanította őket. Ha egy rakpart ekkora kín-

szzenvedést okozott, mihez kezdenek majd a kacskaringós utcákkal és a bennük megbúvó kiskocsmák, üzletek sokféleségével? Megtehetnék volna azt, hogy az egészet benne hagyják abban a ködben, ahonnan a szükség bármikor, bármit előrángathat. De prózaírókként pontosan tudták, hogy ha az egyik fejezetben azt írják: a főhős kilépett a Venyige utcai lakásából, majd a sarkon befordult a gesztenyefákkal szegélyezett Bornemissza Ádám sugárútra, a következő fejezetben ezt visszafelé ugyanilyen pontosan kell ábrázolniuk.

A közös regényírást nyár elején kezdték el, de ősszel még a város negyedével sem voltak készen. Néhány szélesebb utca, egy közepesen elnagyolt tér, egy hanyagul odavetett park és egy silány egyszerűséggel kivitelezett közúti híd állt mögöttük, miközben fokozódó, keserves szenvedéssel araszoltak és tán a rájuk váró feladat irdatlan nagysága, tán egyéb ok miatt folyton veszekedtek. Mindketten körömszakadtáig ragaszkodtak az elképzelésükhöz, és mert a Kopár által kulcsfontosságúnak tartott gyilkosság egészen más környezetet kívánt, mint a Béla-féle tömegorgiák leírása, a város egyre inkább azokra az internetes portálokra kezdett hasonlítani, ahová némi tagsági díj ellenében bármelyik önjelölt zseni felpakolhatta a saját opuszát. Úgy vélték, ha a térkép elkészül, jócskán tisztul majd a helyzet, ám kiderült,

hogy tájékozódni még egy elképzelt valóságban is csak bizonyos szabályok szerint lehetséges. A felismerés itt nem ért véget, mert azt is be kellett látniuk, hogy ezeket a szabályokat csak olyasvalaki diktálhatta, akinek tekintélye, nagysága előtt mind a ketten meghajoltak. Márpedig ilyen személy, intézmény vagy csoportosulás a kortárs irodalmi életben számukra nem létezett.

Amikor a tervet végül feladták, a város úgy festett, mint egy bőséges vacsora utáni lidérces álom. Egy idő után már csupán azért bonyolították az amúgy is kaotikus helyzetet, hogy bosszantsák a másikat. Direkt rossz helyre kalibrált hirdetőoszlopok, botlással fenyegető gödrök, kidőlt kerítések, felborított konténerek és zölden foszforeszkáló nukleáris hulladék is akadt a kínálatban, de egyvalami nagyon hiányzott. Sokáig nem tudták, mi az.

Ha Béla egy különlegesen elmélyült pillanatában nem mérészkedik a város homályba vesző határain túla, amit elcsépelet kifejezéssel valóságnak szokás nevezni, minden bizonynyal levadásszák egymást ebben a szomorú környezetben. Ám Bélainak végre támadt egy minden rivalizáláson, irigykedésen és önzésen felülemelkedő víziója. Mi van, ha a két írásmód nem fér össze? Ha az egyik kioltja a másikat? – kérdezte szinte csak önmagától. Kopár az asztalra könyökölve, egy se regét vesztett tábornok arckifejezésével bámulta az előtte tobzódó jelzések és ábrák sokaságát, ám ezekre a szavakra fölemelte a tekintetét. Nem mondott többet, csak azt, hogy igen, ez könnyen előfordulhat.

A négykezes sorsát ez a felismerés pecsételte meg, nagy kár, hogy nem publikálták tanulmányként, mert mások is okulhatnának belőle: két író egyazon regényben csak akkor férhet el, ha az egyikük ír, a másik meg alkot. Ám hogy mindez hőseinkre nézvést mégsem múlt el hatástalanul, azt onnét tudjuk, hogy valamilyen értelemben mégis megvalósították a közös céljaikat. Az írást legalábbis együtt és egyszerre hagyták abba. Jelenleg egy snidlinggel, kaporral és fokhagymával ízesített kecskesajt kifejllesztésén fáradoznak.

MAJOROS SÁNDOR

Majoros Sándor (1956, Bácskossuthfalva) József Attila-díjas (2004) író. Legutóbbi kötete: *Az ellenség földje* (novellák, 2017).

Simon Adri (1974, Szeged) Bella István-díjas költő, kritikus, szerkesztő. Legutóbbi kötete: *Tizenöt halál* (versek, 2020).

Zsille Gábor (1972, Budapest) József Attila- (2015), Bella István- (2008) és Hieronymus-díjas (2019) költő, műfordító, szerkesztő. Legutóbbi kötete: *Készülődés* (versek, 2019).

Simon Adri – Zsille Gábor

KÜLÖNEGYÜTT

Mikor verset írsz, nem vagyok jelen,
mikor verset írok, alszol.
Ha egykedvűség tör rám hirtelen,
nem harcolok veled – majd szólsz.

Jó tudni, hogy most éppen verset írsz,
nyílnak titokzatos terek,
megszólaltat a belső térzenész
ismeretlen hangszereket.

Hidd el, Adri, jobb, hogy nem vagy jelen,
mikor versem szökken szádba,
mert olyankor kifejezéstelen
az arcom, szám résnyit tárva,

nem vágnál ilyen lovagra, kinek
ábrázata hülye, bamba;
vén ló vagyok, s kár megérintened:
nem kezdek gyorsabb iramba.

Szóval: kazánomban kevés a kocsz,
tétován, motyogva írok,
te viszont akkor is izegsz-mozogsz,
sőt csörtetsz, mint vad tapírok.

De láttalak verset írni Ajkán,
szerethető voltál, hidd el,
ahogyan sorról sorra haladtál,
tudatosan, nem vakhittel.

– S ha kész a vers, játszhatunk egy Scrabble-t...
Mégse most, majd inkább holnap! –
Értelek már, hogy mi okból szabódsz:
félsz, hogy megint elpáhollak.

Vagy nézhetünk egy hajnali filmet,
valami kaszabolósat;
késes párbajban az erő mindegy,
az számít, hogy ki a gyorsabb.

Ajkán jó volt, semmi tapír-lárma,
de a műzsák csak nagy ritkán
osztokodnak egy légtérbe zárva
a versírás roppant titkán.

Jó veled a film, a játék – nem szűk
a világunk, mondd ki bátran.
Gyermekekünk ez a vers. Éjjel nemzzük,
együtt, de külön szobákban.

Varázslónia lakói

Merlin, ahogy az írva is legyen, öreg és bölcs, talán csak oroszlánszerű megjelenése miatt furcsa egy kicsit, amikor elénk lép és fogad bennünket egy Nógrád megyei falu domboldalra épült házának kertjében. Persze nincs egyedül, a ház tornácáról sorra jönnek elénk olyan jeles macskaszemélyiségek, mint Tigris, Puliszka, Engels, Schrödinger – aki igazából nem jön, mert beteg –, és Négyeske, aki pedig Engels anyukája. A tornácon téli alma, néhány bútor, egy hatalmas boxzsák, ám csak ezt követően lépünk be az igazi mesevilágba, amelynek legbelső szobájában Tüszü (született Levente) fogad minket bábszínházának függőnye mögé bújva, s aki igazából – persze azon kívül, hogy szülei gyermeke – Varázslónia helytartója. Köpenye, varázssüvege csak külsőségek, az egész mesebirodalom ott vibrál a tekintetében. E sorok szerzője is egyke volt, érti hát, hogy amit lát, az nem zsúfoltság, pláne nem zűrzavar, hanem épp ellenkezőleg: egy olyan világ, ahol minden és mindenki tökéletesen a helyén van. Ez az érzés pedig csak fokozódik, amikor a süttötök krémleves és az uruguayit közelítő vastagságú tésztával készült töki pompos elénk, majd a számba kerül. De már most szólok Kedves Olvasó, a mese nem ér itt véget, hiszen vendéglátónk egy Brassóban született fiatalasszony és „született óbudai” férje, akikhez nem állataik, s remek főztjük miatt jöttünk, hanem azért, mert a hétköznapiakban ők Erős Kinga író, kritikus, a Magyar Írószövetség elnöke, nem mellesleg egy könyvkiadó vezetője, és Pánczél András szerkesztő, óvópedagógus, a Gutenberg Pál Népfőiskola elnöke.

Beszélgetni a nyugiszobában ülünk le: könyvespolc, laptop, szobrok, rajzok, fotel, heverő. A fotel tényleg otthonos, így Kinga el tudja mondani, hogy fiát könnyű volt az irodalom, az olvasás irányába terelni, mert „Tüszüke fertőzött. Konkrétan bábszínházfüggő”. Egy matiné előadás előtt meglátta Jókai *Egész a pólusig!* című könyvét egy antikvárium kirakatában, amit azonnal meg kellett venni, s még aznap fel is kellett olvasni. „Megkérdeztem, hogy érti-e, erre azt mondta: nem mindent értek, de amit nem értek azt elképzelem”. Ám Tüszü világa jól láthatóan nem éppen jókai, amire az a magyarázat, hogy most a család *Rumini* világában és lázában él. Van, hogy ő találja ki a játékokat, de több történetet tud kívülről is. Egy varázsló mindig érzi, ha róla beszélnek, ezért bejön, körülnéz, és távozóban nemes egyszerűséggel lekapcsolja a villanyt, így már sötétben teszem fel a kérdést arról, hogy Kinga miként fertőződött meg irodalommal. Elmesélte, hogy nagyon nehezen tanult meg olvasni, utólag úgy látja, diszlexiás lehetett. Harmadikos korában beteg volt, unatkozott és elkezdte olvasni édesapja Delfin könyveit, kezdve a *Haramiák kapitányával*. Aztán arra gondolt, hogy jó lehet ez a sorozat és mindent elolvasta, amit a polcon talált. Majd a klasszikus indiánkönyvek következtek. Ötödikben jött a változás. A *Jane Eyre* ment a tévében, ami tetszett neki, ezért megszerezte könyvben. A könyv utószavából megismerte a Brontë nővéreket, elkezdte beszerezni műveiket. „Amikor eljutottam az *Üvöltő szelekig*, a könyvtáros néni nem akarta kiadni nekem, így a nagybátyámtól megszereztem románul, ezért ezt a könyvet csak románul olvastam. Ettől kezdve már csak szépirodalmat

olvastam.” Amikor hatodikos korában Magyarországra költöztek, az albérletben is volt egy polc, sok könyvvel, ekkor Kaffka Margit *Hangyabolya* ragadta magával.

Nem mindenki tudja, hogyan lesz egy könyvbarátból kritikus, így ezt is megkérdeztem. A válasz pedig nem másban, mint Szalay Károly József Attila-díjas író, irodalomtörténész, kandidátus, a Lyukasóra volt főszerkesztőjének személyében rejlik, aki tanáraként azt mondta a pályakezdő Kingának: „Belőled lehet kritikus”. Ezzel a lendülettel adott

is a kezébe egy könyvet. Ő pedig megírta élete első kritikáját. Írása megjelent, s még honoráriumot is fizettek érte. Így aztán Kinga egy éven belül teleírta kritikáival az irodalmi lapokat. A Lyukasóra által kapcsolódhatott egy olyan meghatározó, ízlésformáló műhelyhez, amelyre mindenkinek szüksége van, aki szellemi pályán mozog, s amelynek tagja volt többek között Hernádi Gyula, Gyurkovics Tibor, Lázár Ervin, Szász Endre, Szalay és Szakonyi Károly, Kő Pál, Bertalan Tivadar, Mészöly Dezső. Kingának Hernádi Gyulával volt a legszorosabb kapcsolata, amely úgy kezdődött, hogy egy beszélgetés alkalmával Hernádi Huntingtonnak *A civilizációk összecsapása* című könyvére akart hivatkozni, de nem jutott eszébe a szerző neve. A többiek sem tudták. „Én pedig

NEMES ATTILA

megmondtam, s attól kezdve Gyula ember-számba vett. Nagyon sokat beszélgettünk ezt követően, hihetetlen anekdotáim vannak vele. A Lyukasórás öregek halálával egy magatartás-forma veszett ki: bár nagyon kemény politikai csatáik voltak, de abszolút elismerték egymás tehetségét. Úgy érzem, ez visszaszorult. Nem gondolom, hogy most úgy olvassák egymást az írók, mint ők tették. A másik fontos szellemi műhely a Magyar Napló volt számomra. Különösen Oláh János személye, akitől a legtöbbet tanultam a szakma gyakorlatáról. Nélküle nem tartanék itt. Sok élethelyzetben teszem fel magamnak a kérdést: mit tenne most János?”

Gondoltam, adjon tanácsot olvasóinknak, mihez kezdjenek tehetséges gyermekükkel.

– „Őszintén azt gondolom, ha nem tesznek semmit, még mindig jobb, mintha elkezdik rossz irányba terelni. Mert nem mindegy, hogy milyen rajz-ének-, zenetanárhoz küldjük, vagy épp milyen irodalmi műhely irányába a gyermeket.” Férjével, Andrással együtt szervezik a Csikófogát nevű tehetséggondozó programot, de szívesen ajánlja a Sárvári diáktábort, vagy a KMTG-t is.

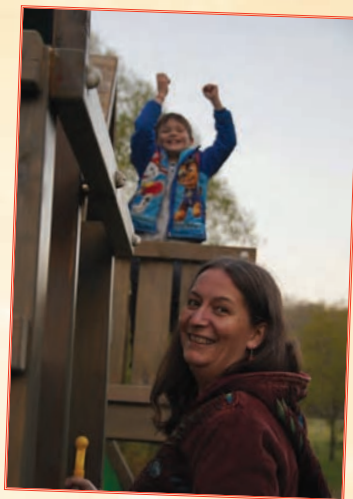
– **Az iskolaújságon túl merre forduljon a szülő?**

– Keressünk egy komolyabb irodalmi műhelyt, sok ilyen folyóirat van (Magyar Napló, Irodalmi Jelen, Kortárs, Bárka, Tiszatáj). El kell küldeni a szerkesztőknek az írásokat, s el kell fogadni a szerkesztők útmutatásait. Ha tíz szerkesztőből tíz azt mondja, hogy nem jó egy írás, azt komolyan kell venni. Úgy látom, hogy önáltatás azt mondani, hogy én tehetséges vagyok, de nem fedez fel senki, mert nagyon kevés a valódi tehetség, őket pedig fel is fedezik.

A következő kérdésekre már András válaszol.

– **Ma is szegénységet vállal, akik irodalmárnak megy?**

– Mindig kockázat, ha valaki egy dologra teszi fel az életét. Az persze nem igaz, hogy jogdíjakból és honoráriumokból meg lehet élni. Ugyanakkor, ha valakinek vannak kvalitásai és szorgalmas, az boldogul, mert nagyon sok orgánium van, könnyű publikációs lehetőséghez jutni. Mikor kiadói munkájáról kérdezem, elmondja, hogy munka nagyon hektikus tud lenni: „van, hogy délután simán lefekszem aludni,

de olyan is volt, hogy december 25-én egész nap dolgoztam.”

Felmerült bennem, hogy ők, akik annyira összhangban élnek, ugyanakkor annyira nem hagyományos munkarendben dolgoznak, miként találkoztak? András nemrég még karate edzést tartott Tüszüvel, így kellően ellazult, hosszan beszélt a tehetséggondozás szakmai helyzetéről, ahogy a szerkesztői munkával kapcsolatosan is megosztotta véleményét. Elmesélte, hogy miként szerveznek együtt vidéki irodalmi és művészeti fesztiválokat, ám a végén elmondta találkozásuk történetét is. „A mi házasságunk egy nagyon mély barátságként indult.

A kilencvenes évek elején a kettőnk helyzete hasonlított: Kinga Erdélyből érkezve románnak számított én pedig – apám révén – komcsi ivadéknak.” Együtt jártak gimnáziumba, majd eltelt tizennégy év, írt egy e-mailt, amiben megkérdezte, mi van vele. Az Írószövetségben találkoztak, és három mondat után ott folytatták a beszélgetést, mint tizennégy éve, majd egy romantikus Csajkovszkij balettelőadás után az Andrassy úton csókolták meg egymást. András azt mondja, hogy Kinga a menedzsmest és az ész, ő pedig a zongoracipelő. Azért az is kiderül, hogy Kinga stílusán, főleg a harmadik kötetén már érződik András hatása, ahogy például ő biztatta arra is, hogy ne másokról írjon, önálló szövegekkel jöjjön elő. A szabadság szemfényvesztése című novella az ő inspirációjára született.

Hosszú volt a nap, jártunk a közeli alsópetényi tónál a játszótéren, körbejártunk Kingáék kertjében, megnéztük a méhest, megkóstoltuk almájukat is, ideje volt búcsúznunk, de egy utolsó kérdést még fel kellett tennem.

– **Ha sok idő lenne, kinek a könyvét olvasnád szívesen?**

– Hász Róbert könyveit. De én már inkább filozófiát, esszéket olvasok, most épp Niklaus Brantschentől a *Csendforrás* című könyvet.

Mindeközben felpróbálhattam a varázssüveget, ami nagy megtiszteltetés, még akkor is, ha ezt fotósunknak is megengedte Levente. Öröm volt, mert láttuk, a világ mesés... is tud lenni.

NEMES ATTILA
FOTÓK: VADÓCZ DÁVID

„fordíts egyet a Göncöl-szekeren”

Nemes Nagy Ágnes és a szerelem

Nemes Nagy Ágnes (1922–1991) szerelmes versei elmélyült olvasást igénylő, izgalmas darabok (pl. *A szomj*, *Szerelmem*, *víziisten*, *A női táj*, *Virág*, *Szerelem*). A műfordítások (pl. Rilke *Szerelmes vers*), illetve az esszék (pl. *A szerelemről*; *Szerelem, nemiség*) kiegészítik a költő lírai életművét, előbbieik inspirációként, utóbbiak magyarázatként is olvashatók a költemények mellé. Mit írt esszéiben Nemes Nagy Ágnes a szerelemről? Mit közvetítenek a versei erről az érzésről? Hol található e kettő, s mindez hogyan érintkezik az életúttal?

Nemes Nagy Ágnes 1942-ben ismerte meg Lengyel Balázs jogászt, író, akit a gimnáziumi barátnő, Hrabovszky Anna mutatott be neki. Ekkor Nemes Nagy egyetemi órákra járt, majd '43 őszé és '44 tavasza között magyar–latin szakos tanárjelölti gyakorlatát végezte az Erzsébet Nőiiskolában. Lengyel eközben katonai szolgálatot teljesített, később onnan elszökve, Budapesten bujkált. Nemes Nagy Lengyel kedvéért felbontotta meglévő jegyességét, '44 áprilisában egybekeltek. A házasság küszöbén, a világháború sújtotta '44 elején született a bizonytalanságot sugalló, az *Egy ismeretlen...* című vers, amelyben a lírai én ekképp vall: „itt mondanám meg, hogy már nem szeretlek, / s talán nem is szerettelek soha. // S átölelné a kongó, ismeretlen, / s egyedül maradhatnék, mint a fa, / jutalmául, hogy bátran ezt hazudtam, / mert oly nehéz.” Néhány hónappal későbbi az érzéki *Virág* című szonett, amelyre hatást gyakoroltak a nemiséggel kapcsolatos társadalmi elvárások és kulturális képzetek: „Pompás virág vagy, hosszú, karcsú száron. [...] Úgy szeretlek, mint nőt a férfiak.” *A szomj* című, szintén '44-ben keletkezett költemény számtalan „a legszebb magyar szerelmes versek” válogatásban megtalálható. A szerelem reménytelensége és nyelvileg megragadhatatlan mivolta koncentrálnak benne: „Hogy mondjam el? A szó nem leli a számat: / kimondhatatlan szomj gyötör utánad.” Egyik, hagyatékából előkerült esszéjében Nemes Nagy ezt írta: „Szerelempárti vagyok. Hogy mi a különbség a szerelem nemisége és a pusztá nemiség közt, azt annak, aki nem tudja, úgyszólván hiába magyaráznám. Ha angyaloknak nyelvén szólónék is, akkor sem értené. Az a különbség, ami a marharépa és a manna, a rossz vers és a jó vers között.” *A Férfi, nő* című verse rámutat a két nem sztereotipikus vágyódására, illetve a két ember kommunikációs problémájára: „*A férfi / Kisívtam*

ép foga közül a nyelvét, / mint csonthéjából gyöngö osztrigát. / Körülöleltem csípőjén a földet, / és azt hittem: odaadta magát. // *A nő / Fölém hajolt, mint sűrű felhő. / Villódzott, míg a számra lelt. / Forró keze bőrömrre simult, / és azt hittem, hogy megölelt.*” (1946). A jó költő alakváltó, képes férfi és női szemszögből is fogalmazni: „Ki verset ír, az egyszerűen legyen / Kőműves Kelemenné, s Kőműves Kelemen.” (1961) – olvasható egy töredékben. Nemes Nagynak a költői pályán nem volt könnyű dolga, elődei és nemzedéktársai között is sokkal több volt a férfi, mint a nő; őt határozott, erőteljes hangú lírája miatt gyakran bélyegezték „férfias költőnő”-nek. Egyébként a visszaemlékezések és a fotók tanúsága szerint szép nő volt, aki külsejével és eszével is zavarba hozta a férfiakat.

A fővárosi bombázások s a háború után rövid időre kinyílt a világ: '46-ban megjelent a költő első verseskötete (*Kettős világban*), s azévben megalapították férjével a Nyugat szellemiségét folytatni kívánó, Újhold folyóiratot. A lap '49-től már nem jelenhetett meg s az újhaldas szerzők is hallgatásra ítéltettek. A *Félelem* című, '49-es Nemes Nagy-versek azon ritka kivételek egyike, amelyben a költő személyes, vallomások hangot ütött meg, utolsó versszaka (férjéhez) így szól: „Hét esztendeje szeretlek, szerelmem, / fordíts egyet a Göncöl-szekeren / szólj a világnak, mondd, hogy lehetetlen – / s maradj velem.”

Az egzisztenciális válságot nemsokára újabb, közvetlen életveszély követte: 1956. Nemes Nagy és férje ekkor Mészölyéknél lakott, mivel az ő lakásukat szétlőtte egy szovjet tank, a Mészöly Miklós – Polcz Alaine-házaspárral négyesben vészelték át a forradalom napjait. Nemes Nagyék házassága nem élte túl az ötvenes éveket, szétköltöztek, majd elváltak. (Része volt ebben egy '57-es házkutatásnak is, amelynek során az ávosok megtalálták Lengyel zakójába varrva egy színésznő szerelmes levelét – olvasható Takács Zsuzsa költő visszaemlékezésében.)

PATAKY ADRIENN

Később, a hetvenes években Lengyel újránházassodott, bár ezt az olvasóközönségből kevesen tudták, hiszen Nemes Nagy volt férjével haláláig tartotta a (napi) kapcsolatot, sokat léptek fel, utaztak együtt, külföldre is (például az 1979-es lowai Író-táborba, ahol a költőt Lengyel Balásznéként dokumentálták). Házasságuk kudarcáról s kettejük kapcsolatáról máig csupán Lengyel *Két Róma* (1995) című, visszaemlékező könyvében olvashatunk, egyéb dokumentum – némely levél futólagos említésein túl – nem ismert. Közös, Királyhágó utcai lakásukban a válás után Nemes Nagy egyedül élt haláláig, de férje csak néhány házzal odébb költözött, ahonnan idős korában Lengyelt második felesége kísérte át (a beszélgetések alatt ő egy presszóban várakozott).

Nemes Nagy későbbi kapcsolatairól nem sokat tudni, nem házasodott újra, nem született gyereke. A sors kegyetlensége – hiszen annyit tett a gyerekekért (pl. hospice mozgalom) –, hogy Polcz Alaine-nek sem született gyereke, mivel a háborús erőszak áldozataként maradandó sérüléseket szenvedett. Ugyanakkor más újholdas szerzőknek sem (Szabó Magda, Mészöly Miklós, Mándy Iván, Ottlik Géza, Rába György, Pilinszky János stb.). Szabó Magda egy kései beszélgetésben (2006) arról vallott, hogy az Újhold betiltása után úgy döntött, nem vállal gyereket, hogy ne lehessen a rendszer túszja: „Ez egy közös fogadalom volt. Egy Újhold közös fogadalom. Nagyon jól tudtuk, hogy nem lehet. Mert ha gyerekünk lesz, azzal kiszolgáltatjuk magunkat a hatalomnak.” Nemes Nagy ugyan volt várandós, még az Újhold megszűnése előtt – de talán túl korainak érezte a gyerekvállalást, ezért nem tartotta meg a magzatot. Halála után volt férje, Lengyel Balázs rendezte sajtó alá az asztalfiókban maradt verseit, így – a valószínűleg fiatalkori, a háborús mindennapokat megtapasztalt, a társadalomból kiábrándult nő versét, – a *Szerelmem* címűt is, amely éles kritikával illeti a nőktől elvárt szerepet: „Vesztett éhségem égő / de visszatart a végső, / hogy bármily csinos ékkő, / szülésre kell a szép nő! // Én nem fogok rohadni! / Ágyakba vért fakadni, / s amíg vihog a hadfi, / új katonákat adni!“. Máskor mégis ekképp vall: „Jön a karácsony, és a Kisdéd. / Én is gyermeket akarok. / Azt-e? vagy tán valami mást? / Politikai változást? [...] S mit akarok? Most gyermeket? [...] Ha akarnék, se tehetem, / kifícamodnék a szívem [...] Hőkölj inkább, s maradj magad. [...] tűrj, tűrj tovább.” (*Kísértés*, 1955). Közelebbi barátságot ápolt az újholdas Ottlik Gézával, Rónay Györggyel, Rába Györggyel és Pilinszky Jánossal. Pilinszkyvel az ötvenes évek elején, amikor ő az Apokrifot írta, különösen gyakran: két-három naponta találkozott. Pilinszky a verset Nemes Nagynak dedikálta, ám később, kapcsolatuk megromlása után elhagyta a dedikációt, noha a születendő versnek szinte minden sorát átbeszélték együtt, s Nemes Nagy javaslatai alapján írta át/tovább. Amikor Nemes Nagy felbontotta a házasságát, Pilinszky (akit ő akkoriban Jancsinak vagy Pipinek nevezett) felvetette, hogy feleségül venné. A frigyhez Nemes Nagynak azonban át kellett volna térnie a protestáns hitről katolikusra, ami számára szóba sem kerülhetett – írja Lengyel a *Két Rómában*.

A kudarcokkal tűzdelt magánéletben jelen van a harmóniára vágyódás:

„Mindig is boldog szerelemben kívántam élni, békés, nyugodt, extatikus, eltéphetetlen kötelékben – hogy azzal foglalkozhassam, ami a dolgom volna. A boldog szerelem létfeltétel és munkafeltétel, mint a kenyér, a toll, a szabadság.” – írja egy esszében. Máskor, versben mégis arra jut, hogy „Szeretni, nem szeretni: vétek.” (*Január*, 1958).

A hatvanas évektől a Nemes Nagy-líra egyre inkább átalakul, zártabb, szikárabb lesz, kevésbé vallomásos és személyes, a szerelem mint téma csak ritkán érhető benne tetten, bár hiányként, magányként megíródik. Talán fontosabbá válik az egyedülletben is megtalálható, keresett belső egyensúly, illetve a hit, mint például *Az üres ég* című négy-sorosban: „Az üres ég. Az üres ég. / Én nem tudom, mit is szeretnék. / Talán más nem is kellene, / mint ablakomra egy keresztléc.”

Pataky Adrienn

Irodalomtörténész, szerkesztő. Az ELTE BTK-n szerezte a PhD fokozatát, fő kutatási területe a modern és a kortárs magyar költészet. Első tanulmánykötete *Szabad kötöttség. Szonettekéről és politikai líráról a '45 utáni magyar irodalomból* (2016) címmel jelent meg, következő szakkönyve 2021-ben várható.

Fotók: Fortepan (Királyhágó u. 5/b., NNÁ lakása, 1963, Hunyady József) Potréfotó: Czimbal Gyula

Megmaradt Szobotkáné?!

Gondolatok az író feleségéről és az írónő férjéről

Megvallom, meglepett, amikor a Levelek szerkesztői Szabó Magda és Szobotka Tibor kapcsolatáról kértek cikket tőlem. No nem a téma aktualitása, a Krajcsi Nikolett és Mészáros Tibor által tavaly színpadra vitt Szabó–Szobotka-házasság iránti érdeklődés miatt, hiszen ez utóbbit a férj 1953 és 1961 között vezetett naplójának 2019-es kiadása kellemőképpen felkorbácsolta. Újságcikk-gyűjteményem tanúsága szerint a Nők Lapja háromoldalas, archív fényképekkel illusztrált kedvcsináló közölt a könyv megjelenésekor, szerzője, Hulej Emese pedig leszögezte:

a „Szobotka Tibor-napló izgalmas olvasmány”. Mielőtt azonban bárki letehetetlennek gondolná a *Bánom is én...* című kötetet, meg kell mondjam: a laikus olvasó kevés örömet találhat benne. Szobotka töredezett, sokszor mindössze egy-egy szónyi, félmondatnyi följegyzései mögül ugyanis fájón hiányzik szerzőjük, a napló lapjain előbb terveit, műhelygondjait részletező, utóbb megtöretésének, önfeladásának történetét rögzítő magánszemély életútja.

Ha Szabó Magda és férje hagyatéka végre közgyűjteménybe, majd ott szakszerű feldolgozásra kerül, avatott kezek talán sajtó alá rendezhetik egyszer Szobotka teljes naplóját. Az író 1925. március 8-tól, vagyis 13 éves korától vezetett följegyzései megidézhetnék azt a világot, melyet mindeddig csupán a hagyatékot gondozó özvegy szemüvegén keresztül, valamint a *Megmaradt Szobotkának* (1983) című négykezes memoár lapjairól ismertünk. Kiderülhetne, milyen volt a szigorú szülők közt, a megfelelési kényszer állandó szorításában töltött gyermekkor, a könyvekben menedékre találó bohó ifjúság; ízelítőt

kaphatnánk – éspedig első kézből valót! – a második világháborús frontélményekről, a debütáló író sikereiről, valamint a fiatalember első feleségéről is, akit Budapest bombázása alatt, vajúdás közben hagytak magára a menekülő orvosok, s aki így gyermekükkel együtt behalt a szülésbe.

Ismétlem, meglepett a fölkerés, noha kétségkívül sok még az elmélyült kutatást igénylő kérdés: meglepően kevés hiteles, annál több téves adat áll rendelkezésre a házaspár tagjairól. Az írónő életrajzát érintő kutatásaim során komoly meglepetéssel szolgált a Napkút Kiadó 2010-es, **Szabó Magda** című reprezentatív kötete. Szerkesztői közzé teszik Szobotka Tiborné 1948. június 23-i, Nemes Nagy Ágnesnek és Lengyel Baláznak címzett levelét, pontosabban annak hiteles fotokópiáját. Csakhogy tévesen: egy ismeretlen kéztől származó ceruzás rájegyzés megtévesztette őket, s így két évvel korábbra, 1946-ra datálták a becses dokumentumot, amely pedig éppen a Szabó–Szobotka-esküvő részleteiről szolgál pikáns beszámolóval.

Nem sokkal megjelenése után, 2018 karácsonyán izgatottan vettem kézbe a Jolsvai Júlia és Tasi Géza szerkesztésében megjelent, *Gurul a sok-sok pillanat. Szabó Magda élete képekben* című kötetet is, amelyben újabb bosszantó hibákra bukkantam. A 162-es számú képen tisztán látszik az írónő által Kardos György igazgatónál kiharcolt posztumusz Szobotka-életműsorozat három kötete. Vagyis, bár a képet a hetvenes éveket reprezentáló sorozatba illesztették, nyilvánvaló, hogy a felvétel csakis a férj halála, tehát 1982 után készülhetett. Hasonló tévutakra vezet a kutatót a *Megmaradt Szobotkának* című kettős memoár. Az özvegy emlékei szerint 1970-ben a Művelődésügyi Minisztérium irodalmi főosztályának munkatársai telefonon közölték vele a jó hírt: férjével együtt ők lesznek az első iowai ösztöndíjasok. Megkésített jóvátétel volt ez Szobotka ötvenes évekbeli meghurcolásáért – szuggerálja az írónő –, csakúgy, mint *Az összeesküvők* (1978) és a *Menyasszonyok, vőlegények* (1980) kiadása a Magvető igazgatója részéről. A meggyőző érvelés azonban két ponton is hibádzik. Az első iowai ösztöndíjas Szász Imre volt, az említett regényeket pedig – a későbbi életműsorozattal ellentétben – nem Kardos György, hanem az írónő másik atyai pártfogója, Illés Endre, s az általa vezetett Szépirodalmi Kiadó jelentette meg.

Régi újságokból, forráskiadványokból és a Magyar Írók Szövetsége levéltári anyagából valószínűleg össze lehetne állítani egy vázlatos életrajzot, amely rekonstruálná Szobotka karrierjét. Kérdés: kibírná-e egy népszerűsítő életrajz, vagy akár egy mégoly szakszerű tudományos monográfia azt az iszonyú teherterét, amelyet Szabó Magda jelentett a férje számára. Mai ismereteink szerint a két fiatal 1947. július 14-én, a Stephen Spender angol költő tiszteletére rendezett fogadáson ismerkedett meg egymással, s Szobotkát 1982. február 26-án érte a halál. Közben eltelt csaknem három és

SOLTÉSZ MÁRTON

fél évtized úgy, hogy ez a beteges tüdejű, rossz szemű, gyöngye idegzetű férfi testestül-lelkestül felesége szolgálatának szentelte magát. Amint azt Gergely Ágnes *Oklahoma ezüstje* című könyvében megírta, a hetvenes évek második felében egy Júlia utcai látogatása során a hűséges fegyvertárs – életében tán egyetlen egyszer, s akkor is szigorúan négy szemközt – kiöntötte a szívét.

„Képzelve ezt el – mondta –, egy életen át én vagyok az író nő férje!” Hiába tiltakozott a fiatalabb pályatárs, hiába sorolta az ekkor már élete hetedik évtizedét taposó író műveinek jelentős erényeit – angolos előadásmódját, a „kevesebbet mondás erkölcsi kényszerét” –, Szobotka sebeit nem tudta begyógyítani. „Az író nő férje” beletörődött sorsába: olvasta, korrigálta gondosan felesége műveit, kísérete kirtartóan Rodosztól lowáig, intézte – mint afféle háziasszony – közös életük csip-csup ügyeit. S ami naplójának, sőt egyik-másik regényének lapjain is fájón visszaköszön: elviselte Szőke Juliannát, a macskaszagú bejárónót – Az ajtóban megdicsőülő Emerenc modelljét –; egykori barátját, Bóka Lászlót, aki ugyan 1948 tavaszán esküvői tanújuk volt, ám aki valójában haláláig fenntartotta kétértelmű kapcsolatát az írónővel; utolsó csapás-ként pedig elfogadta anyósának 1960-as beköltözését Júlia utcai lakásukba, ahol azután soha többé nem találta helyét és lelki békéjét.

Végül meglepődtem lapjuk fölkérésén azért is, mert a házaspárnak nem volt gyermeke. Bár a *Nyusziék* címmel kiadott Szabó Magda-napló és Szobotka Tibor följegyzései egybehangzóan tanúsítják, hogy az ötvenes években az asszony többször is teherbe esett, majd elvetélt, a források alapján nem teljesen világos, hogy melyikük szerette volna jobban, s melyikük kevésbé, hogy utódjuk szülessen. A *Nyusziék* kötet 1950. október 6-i bejegyzésében Szabó Magda drámai erővel öröközte meg az egymás

között csak „mandi”-nak becézett magzat halálát, a gyász perceit, óráit, napjait. „Ezt nem tudom megírni. Vagy csak töredékesen. Teherben voltam Tőled, s ez az időszak, amelyet majdnem állandó érmelyedésben töltöttem, volt az életem legdialmasabb korszaka. »Nem akarok gyereket – mondod, nekiveted a hátadat a könyvespolcoknak –, nem akartam soha, nem akarok, nem is fogok akarni. Nem örökítem magamat tovább. És különben is, nem akarom, hogy mást szeress kívülem«. [...] Ma, mikor már tudtam, hogy vége, s belefűrődtem a párnába, felriadtál. Tudtad, mi bajom van. Odahúztál magadhoz. »Sajnálod a mandit? Ha akarod, akkor azért legyen. Akarod, hogy a jövő héten megint legyen?«”

Arday Géza *Gyermektelen írók a diktatúra idején* című könyvéből kiderül: Szobotka önsorsrontó attitűdjén túl más okai is lehettek annak, hogy a házaspár utód nélkül hunyt el. Arday szerint az író nő döntött: nem akart szülni Rákosi Mátyás regnálása idején. Úgy érezte, ha gyermekük lesz, zsarolhatóvá válnak, s föl kell adják morális és esztétikai elveiket, pedig – mint hangsúlyozta – „az írónak tilos a hazugság”. Hogy

mi a valóság – milyen érvek és indulatok, egyéni döntések és személyes tragédiák rejtőznek a belletrisztika és zsurnalisztika határán egyensúlyozó vallomások mögött, valószínűleg sosem derül ki már. Talán kedves költője, John Keats ars poeticájához tartotta magát Szabó Magda is: „A Szép: igaz, s az Igaz: szép!” S bizony meg kell hagyni, a Holmi folyóirat 1993. októberi számában megjelent esszéjelele megrendítően szép; Kertész Imre drámai monológja, a *Kaddis a meg nem született gyermekért* méltó párjaként olvasható. Már a címe is beszédes: *Parainesis, amit elmondtam volna Szobotka Virgilnek, aki majdnem megszületett, de a jó Rákosi emberbarát intézkedései hatására meggondolta...*

SOLTÉSZ MÁRTON

A cikk megírása idején a szerző a Magyar Művészeti Akadémia MMA-Ö-18 témaszámú művészeti ösztöndíjának támogatásában részesült.

Dr. Soltész Márton, PhD (Budapest, 1987) irodalomtörténész, kéziratár. A PPKE és az MMA ösztöndíjas kutatója. Kötetei: Felhasznált irodalom (2012), Működés (2013), Csalog Zsolt (2015), Ideológiák horizontváltása (2018). Előkészületben: Szabó Magda (2022).

Weöres Sándor és a Nő

Sok előadást tartottam az elmúlt években Hamvas Béláról és 2020 nyarán Weöres Sándorról is. Visszatérő kérdés volt a közönség részéről, hogy volt-e gyerekük (nem volt) és ha nem, miért nem? Amikor filológusként elsősorban az irodalomról, művekről, azok forrásairól, jelentőségükről és hatásukról beszéltem, aztán költőként és íróként azokat interpretáltam, tanulságaikat beépítettem a saját életembe, írásaimba, nem gondoltam arra, hogy az emberek többségét nem (csak) ez érdekli. Az „emberek többségét” főleg a pletyka érdekli, a hangzatos anekdoták, amelyek mögött nincs, vagy alig van magyarázat, háttér, összefüggés. Szerencsére van az olvasók között (nem is kevés), akik a művészekről szóló történetekben az embert kívánják meglátni, a nagy alkotókban ugyanazt a csetlő-botló, érző-lélegző lényt, akik valóban voltak. Hiszen minden csodálatos alkotás mögött, még a legnagyobb zsenik is, mint amilyen Weöres Sándor is volt, végső soron nagyon is emberek. Félelmeikkel, szorongásaikkal, esendőségeikkel együtt. Nagy kérdés azonban, hogy mindezek felismerése mindössze arról szól, hogy mentséget keressünk saját gyengeségeinkre, vagy inkább tanuljunk belőle, hogy még ezek mellett is lehet hatalmasat alkotni. Így aztán eljutottam a kezdeti meglepődöttségtől odáig, hogy válaszolgatni kezdtem Weöres vagy Hamvas egykori családi állapotát firtató kérdésekre.

Nem volt gyerekük, viszont mindkettőjüknek nagyon szoros: alkotótársi kapcsolata volt a feleségükkel. Hamvasnak Kemény Katalinnal, Weöresnek Károlyi Amyval. Hamvas és Kemény kapcsolatáról írtam könyvemben, most elsősorban Weöres Sándor és Károlyi Amy kapcsolatáról kell írnom. Egyébként az elmúlt évszázad meglepően sok nagy magyar írójának-íróházaspárjának nem volt gyermeke, részben a történelem viharai miatt történhetett így, máskor tudatos döntés volt. Mielőtt arra gondolnánk, hogy a nagy szellemi alkotás létrehozása lehetetlen gyerekek mellett, jusson eszünkbe, hogy számos olyan magyar író-család van, akik akár generációkon keresztül írók-költők lettek, például a Karinthy-család, Kemény István és lányai, Závada Pál és fia, Péter, hogy csak néhány példát is hozzak. Így tehát nem lehet, nem szabad általánosítani. Különböző utak vannak, sőt: különböző családmodellek.

Weöres Sándornak és Károlyi Amynek egészen sajátos kapcsolata és családmodellje volt. Weöres harminc elmúlt mire megismerkedett, Amyval, aki öt évvel volt idősebb nála, és aki „a Nő” lett a költő életében. Számos – nagyrészt igaz – legendát olvashatunk arról, hogy egy temetőben töltött éjszaka után döntöttek úgy, hogy összeházasodnak. Weöres ekkor már ismert költő volt, csodagyerekek tartották, Károlyi Amy – mint a kiváló irodalomtörténész, Amy tizenkét könyvének, és Weöres számos könyvének szerkesztője Steinert Ágota mondta – „rettentő súlyos és nehéz helyzetben” volt, hiszen csak nagyon későn, 1947-ben jelent meg az első verseskötete, a *Szegezettek a földhöz csillagok*. Amy ekkor harmincnégy éves volt, s a következő könyve – a *Holdistennő* – 1957-ben, amikor pedig negyvenéves volt. Weöres egy barátja révén figyelte fel Károlyi Amyra, aki Amy verseit mutatta meg Weöresnek Csöngén, s a szerelem, kettőjük között ezzel a Weöres-levéllal kezdődött:

„Kedves Nyári sors! Engedje meg, hogy a megszólítás nehézségét egyik szép verscímével kerüljem ki. Árpi barátom olyan szíves volt, és a Maga verseit megmutatta nekem. Nagyon tetszenek, mert nemcsak szépek, hanem talajra épülők. Igen tetszik, ahogyan a bútorokból felidézi az erdőt és annak kényes, boldog madarait, és ahogy megmutatja a tárgyak honvágyát. Ma csak néhány költő tud ennyire a lét mélységeihez, az igazi valóságához férkőzni, a férfi költők elkárhoznak az artisztikumok útvesztőiben, vagy még rosszabb esetben a napi politika bűdösségében. Vigyázzon a tehetségére, el ne nyeljek a napi gondok, a polgáriasság, a polgáris könnyedség, a cukorból készült álerkölcstelenség. Legyen masszív, mint egy aranyból készült papnő.”

A kapcsolat gyorsan elmélyült, Weöres nem sokkal később már azt írja mesterének, Hamvas Bélának, egy táviratban: „ESKÜVÖNK HOLNAP SZERDÁN ÓBUDA ÚJLAKI TEMPLOBAN TIZENKETTŐKOR AMY ÉS SANYI”

Az ifjú pár a római Akadémiára került 1947 decemberében, amiről szintén írtam már másutt Weöres-kapcsán. Azt a történetet azonban érdemes elismételni, amit Csorba Győző idézett fel:

„Nem messze az Akadémiától volt egy kocsmá (...). Ültünk egy asztalnál, és akkor Sanyi megint beszívott. Mert a sok ifjúkori szesznek az lett a következménye, hogy nagyon könnyen berúgott. Egyszer csak kinyílt a szája, és elkezdett beszélni. És meghozza, noha akkor még csak két vagy három hónapos házas volt, a házasságáról. Ugyanis Amy igyekezett eltüntetni minden szeszféleségtől, de úgy, hogy Sanyi nem tudott ellene védekezni, mert Amy mindig ott volt, tehát nem engedte szabadon. S akkor kijött belőle a keserűség. (...) Emlékeztek még Toldi Miklós történetére? – Mondtuk, persze hogy emlékszünk. – És hogy ott a nádasban milyen kalandja volt a farkasokkal? – Arra is emlékszünk. Azt mondja: És mit csinált Toldi a farkasokkal? Egyiket a másikkal verte agyon. Nekem két farkasom volt az életemben. Az egyik a szesz, a másik a nő. Azt hittem, hogyha megnősülök, az az egyik farkas, és a szeszt, a másik farkast agyon tudom vele ütni. És nem sikerült – mondta. – Ezt mind ott mondta, mielőttünk és az öreg Fülel Lajos előtt. Szegény Amy egyik csodálatból a másikba esett, nem tudta, mit csináljon. Elmentünk haza, és másnap, mivel hát ott volt ebéd a vendégeknek, Amy nem jött le Sanyival, fönny maradt a szobájában, mert szégyellt lejönni.”

Később persze Fülel Lajos jól leszúrta Weörest, hogy hogyan viselkedett, s Csorba Győző megjegyezte, hogy egyébként Weöres

„Sanyi mindig megkérdezte Amytól, hogy mit kíván, és ment vásárolni, és vitte oda Amyhoz. Akkor úgy viselkedett, mint egy lovag.”

Ez a kis történet, már házasságuk elején jól felvillantja, hogy mi volt Weöres leggyengébb pontja.

Az alkohol.

Károlyi Amy pedig egy hosszú házasságon keresztül vigyázott férjére, majdnem az önfeladásig érve, miközben ő maga is jelentős költő és

WEINER SENNYEY TIBOR

különösen eredeti műfordító volt, olvassák csak el Emily Dickinson kötetét!

Domokos Mátyás mondta nagyon pontosan, hogy „...mind a ketten költők voltak. És egy nőnek Magyarországon egy nagy költő, óriási költő árnyékában élni olyan megpróbáltatás, amivel rendszerint nem szoktunk számot vetni.”

Csernus Mariann, aki negyven éven át ismerte a költőházaspárt, barátjuk volt és felejthetetlenül alakította Psychét, mondta, hogy „Amy költészete teljesen más volt, mint a Sándoré. Ez az, ami benne szép vagy megrendítő vagy fontos. Leéli az életét egy zseni mellett, és tud tökéletesen más lenni mint költő. (...) Mikor az életéről beszélünk, mondtam is neki: Amy, az életed főműve Sándor volt. (...) fölvilant a kék szeme, s azt mondta: igen-igen, amikor kiséprűztem innen az államot, az ivócimborákat, a hölgykoszorút, igen-igen, az életem főműve Sándor volt. Seprűvel a kezemben élni! – mondta az Amy, szó szerint. – És ez egy jelképes seprű is, és egy valóságos seprű is.”

Albert Zsuzsa mindehhez hozzátette, s ez mostani témánk szempontjából hallatlanul fontos, hogy

„Nekem Amy azt is elmondta, milyen szomorú dolog, hogy nem lett gyereke. És ha ő tett volna ellene, akkor most az rettenetes lenne. De nem lehetett. Talán ezért volt Sanyika nemcsak a férje, hanem a gyereke is.”

Ezek a visszaemlékezések a Magyar Rádióban 2004-ben elhangzott

beszélgetésből részletek, amely beszélgetést később a Kortárs is közölte. (Kortárs 49. évf. 11. sz. 2005. november.)

De talán érdemes Weöres és Károlyi Amy kapcsolatának megértéséhez kezünkbe vennünk a nagyon szép és képekben is gazdag, 1984-ben megjelent könyvet, amelynek az a címe, hogy „*Weöres Sándor és Károlyi Amy élete képekben*” – ebben a könyvben Amy hihetetlen nyíltsággal, mégis tapintattal, kitérte életüket az olvasók, az utókor felé, ha úgy tetszik felénk.

Ha még jobban visszamegyünk az időben, találunk egy 1978-as interjút, amelynek az a címe, hogy „Költő házaspár”, s ahol a riporter rákérdezett „hogyan jellemezné röviden a házasságukat?” – mire Károlyi Amy azt válaszolta: „Régimódi házasság. Mind a ketten komolyan vettük.” Erre a riporter felveti, hogy „Mostanában sokat beszélnek az úgynevezett „nyitott házasság” előnyeiről, amely tudvalevőleg a szexuális hűtlenséget tekinti a szellemi hűség védőbástyájának.” – amire Amy nagyon lakonikusan azt válaszolta, mintegy lezárva a beszélgetést, hogy „Igen? Nagyon érdekes. De talán az a leghelyesebb, ha mindenki úgy őrzi meg a maga házasságát, ahogy tudja.” (Négy évszak. 1978. 11.)

Kétségtelen, hogy nem volt könnyű dolga Károlyi Amynak, különösen, ha figyelembe vesszük azokat a verseket is kettejük kapcsolatában, amik az *Elhagyott versek* kötetben 2013-ban jelentek meg Weöres Sándortól, mint például a „Feleségem...”, a „Fáradt, görcsös vén vagyok...”, a „Szomorú élni...” kezdetűeket (624. o.), de ezek már mind az idős költő panaszai. Az igazság az, hogyha végignézünk Weöres Sándor és Károlyi Amy saját művein és műfordításain, a barátok, közeli ismerősök visszaemlékezésein, akkor azt látjuk, hogy a huszadik század két nagyon fontos magyar költője egy életre szövetkeztek a házasság jegyében. Miért? Talán mert szerették egymást, és hogy létrehozzák elválaszthatatlan, testvér-gyermeküket: az életművüket, amelyek most már minden magyarul olvasni tudó és szerető embert gazdagíthatnak, ha azok veszik a fáradságot és olvassák őket.

WEINER SENNYEY TIBOR

Weiner Sennyei Tibor költő, író, a DRÓT főszerkesztője. Legutóbbi könyvei Hamvas Béla ezerarcú és egyszerű élete és műve (2019) és az ePihik – válogatott és új versek (2020).

Ünnepre hangolva – kedvenc ka

Babits Mihály: Csillag után

Ülök életunt szobámban,
hideg teát kavarok...
Körülöttem fájás-félés
ködhálója kavarog.
Kikelek tikkadt helyemből,
kinyitom az ablakot
s megpillantok odakint egy
igéretes csillagot.
Ó ha most mindent itthagynék,
mennék a csillag után,
mint rég a három királyok
betlehemi éjszakán!
Gépkocsin, vagy teveháton –
olyan mindegy, hogy hogyan!
Aranyat, tömjént és mirrhát
vinnék, vinnék boldogan.
Mennék száz országon át, míg
utamat szelné a vám.
„Aranyad tilos kivinni!”
szólna ott a vámos rám.

„Tömjéned meg, ami csak van,
az mind kell, az itteni
hazai hatalmak fényét
méltón dicsőíteni.”
Százszor megállítanának, –
örülnék, ha átcsuszom:
arany nélkül, tömjén nélkül
élnék hozzád, Jézusom!
Jaj és mire odaérnék,
hova a csillag vezet,
te már függnél a kereszten
és a lábad csupa seb,
s ahelyett hogy bölcsőd köré
szórjak tömjént, aranyat,
megmaradt szegény mirrhámmal
keserűszagú mirrhámmal
kenném véres lábadat.

Beküldte: Horváth András

Simon András: A pásztorok hódolata

Több, mint ismétlődő isteni születésnap,
több, mint csillgó ajándékok halmaza.
Több, mint „szeretet-számlák” pazar kiegyenlítése,
több, mint ingyenc étkek ünnepi asztala...

Ez maga a csendben születő Isten,
a Szeretet teremtő jelenléte:
Jézus Krisztus.

Beküldte: Rangits Adrienn

Weöres Sándor: Nől a dér, álom jár

Nől a dér, álom jár,
hó kering az ág közt.
Karácsonynak ünnepe
lépeget a fák közt.

Én is, ládd, én is, ládd,
hóban lépegetnék,
ha a jeges táj fölött
Karácsony lehetnék.

Hó fölött, ég alatt
nagy könyvből dalolnék
fehér ingben, mezítláb,
ha Karácsony volnék.

Viasz-szín, kén sárga
mennybolt alatt járnék,
körülvénne kék-eres
halvány téli árnyék.

Kis ágat öntöznék
fönn a messze Holdban.
Fagyott cinkék helyébe
lefeküdnék holtan.

Csak sírnék, csak rínék,
ha Karácsony volnék,
vagy legalább utolsó
fia-lánya volnék.

Beküldte: Ilok-Székely Zsanett

Kosztolányi Dezső: Karácsony

Ézüst esőben száll le a karácsony,
a kályha zúg, a hóesés sűrű;
a lámpafény aranylik a kalácson,
a kocka pörg, gőzöl a tejsűrű.

Kik messze voltak, most mind összejönnek
a percelt édes szóval ütni el,
amíg a tél a megfagyott mezőket
karcolja éles, kék jégkörmivel.

Fenyőszagú a lég és a sarokba
ezüsttükörből bókol a rakott fa,
a jó barát boros korsóihoz von,

És zsong az ének áhítatba zöngve...
Csak a havas pusztán a néma csöndbe
sír föl az égbe egy-egy kósza mozdony.

Beküldte: Dávidné Matuz Edit

Karácsonyi versek és prózák

Ismeretlen szerző: Angyalok (ford.: Pákozdy I.)

Nem minden angyalnak van szárnya, s nem mindegyik lakik a mennyben, nem, nem...

Némelyik két lábbal a földön jár,

- nap mint nap szeretettel gondozzák a betegeket,

- órák hosszat állnak az operáló asztal mellett,

- évről évre egyszerűbbek,

Édesanyák ők, akik sütnek-főznek, foltoznak,

pucolnak, mosogatnak, vásárolnak, házi feladatot oldogatnak,

vígasztalnak vagy odaülnek lázas beteg gyermekük ágya szélére, hogy fogják a kezét,

Nem minden angyalnak van ideje hárfán játszani, nem, nem...
pénzt kell keresniük a családnak,

egész nap a futószalag mellett állnak,

vagy a szupermarket kasszájában ülnek és ráadásul barátságosak.

Nem minden angyal visel fehér ruhát, nem, nem...
némelyiknek színtelen munkaruhája van,

amelyet acélforgács vagy olajfoltok piszkítanak,

s, vannak még olyan angyalok is akik fekete talárban járnak.

Nem minden angyal fiatal, szőke, sovány és szép, nem, nem...
Vannak öregek, görbék, rogyantak, kicsik és gömbölyűek,

Szürke, fehér, fekete vagy éppen teljesen hiányzó hajjal.

Nem minden angyal harsog alleluját, nem, nem...
Sok közülük egyáltalán nem tud énekelni,

Ennek ellenére angyalok, akkor is ha hangjuk halk vagy füstös,
rekedt vagy néma.

Tulajdonképpen mindannyian lehetnénk angyalok!

Beküldte: Török Ádám

Ady Endre: Karácsony

I.
Harang csendül,
Ének zendül,
Messze zsong a hálaének
Az én kedves kis falumban
Karácsonykor
Magába száll minden lélek.

Minden ember
Szeretettel
Borul földre imádkozni,
Az én kedves kis falumban
A Messiás
Boldogságot szokott hozni.

A templomba
Hosszú sorba'
Indulnak el ifjak, vének,
Az én kedves kis falumban
Hálát adnak
A magasság Istenének.

Mintha itt lenn
A nagy Isten
Szent kegyelme súgna, szállna,
Az én kedves kis falumban
Minden szívben
Csak szeretet lakik máma.

II.
Bántja lelkem a nagy város
Durva zaja,
De jó volna ünnepelni
Odahaza.
De jó volna tiszta szívből
– Úgy mint régen –
Fohászkodni,
De jó volna megnyugodni.

De jó volna, mindent,
Elfeledni,
De jó volna játszadozó
Gyermek lenni.
Igaz hittel, gyermek szívvel
A világgal
Kibékülni,
Szeretemben üdvözülni.

III.
Ha ez a szép rege
Igaz hitté válna,
Oh, de nagy boldogság
Szállna a világra.
Ez a gyarló ember
Ember lenne újra,
Talizmánja lenne
A szomorú útra.

Golgota nem volna
Ez a földi élet,
Egy erő hatná át
A nagy mindenséget.
Nem volna más vallás,
Nem volna csak ennyi:
Imádni az Istent
És egymást szeretni...
Karácsonyi rege
Ha valóra válna,
Igazi boldogság
Szállna a világra.

Beküldte: Takács Zsuzsa és
családja; Tihanyi-Kovács Erika

Saly Noémi: Példabeszédek (részlet)

Nyakunkon a karácsony, a közmegegyezés szerint a szeretet ünnepe, rendes asszony takarít, terítőket mos és függönyt vasal, tepsikkel csörömpöl.

A rendes ember meg, nemtől függetlenül, iparkodik úrrá lenni a családi szennyesen is. Szerintem. Nálunk legalábbis úgy volt, hogy karácsonykor a fa alatt mindenki mindenkiel kibékült: ha netán lappangott valami elmaradt bocsánatkérés, annak akkor volt az ideje.

Beküldte: Horváth Beatrix

Egyszerűbb gyerekszoba –

MINDIG IS LENYŰGÖZÖTT AZ EGYSZERŰSÍTÉS LEHETŐSÉGE. AKÁR TÖRTEKRŐL VOLT SZÓ KISISKOLÁS KOROMBAN MATEKÓRÁN, AKÁR BONYOLULTABB EGYENLETEKRŐL KÉSŐBB. MOST, FELNŐTTKÉNT UGYANÚGY ÖRÜLÖK, AMIKOR A CSALÁDI ÉLETET EGYSZERŰSÍTEM EGY KÖNNYEN ELKÉSZÍTHETŐ BÖGRÉS SÜTIVEL, AMELY A FENYŐ ALAKÚ FORMÁBÓL KIFORDÍTVA ILLATOZVA VÁRJA A „HÓESÉST”, VAGY AKÁR NAGYOBB HORDEREJŰ EGYSZERŰSÍTÉSEK ESETÉN, AMILYENEKRE IDŐRŐL IDŐRE A GYEREKSZOBÁK INVITÁLNAK.

Ha bekukkantunk egy átlagos mai gyerekszobába, akkor az első benyomásunk valószínűleg az, hogy gyermekeink igencsak bővelkednek játékokban. Egy kislánynak ma akár tíz baba is sorakozik a polcán, míg anyukájának 30-40 évvel ezelőtt két-három babája volt, nagymamája pedig talán csak egy csutkababával játszott. Társasjátékokból, kirakókból is jó pár tornyosul a polcokon lányos és fiús szobákban egyaránt, a kisautók, legők, építőkockák, ruhák és tanszerek halmairól ne is beszéljünk.

Dull Andrea környezetpszichológus szerint érdemes lenne meghaladnunk azt a hétköznapi bölcsességet, hogy egy gyerek bárhol tud játszani és a fizikai környezetnek alig van szerepe a játéktevékenységben.

Vizsgálatok szerint ugyanis a gyerekek viselkedése nagyon is függ attól, hogy milyen a fizikai környezet, amely körülveszi őket, hiszen a felnőttekhez hasonlóan ők is érzelmi szálakat fejlesztenek ki az általuk lakott terekkel kapcsolatban.

Gondolkodjunk el, hogy a játékok növekvő mennyisége elősegíti-e a pozitív és erős kapcsolódást a gyerekszobához, növeli-e a játék örömet. Az általános vélekedés ez, noha egy hipermarketben bennünket is elbizonytalanít a hatalmas választék, s tapasztalhatjuk, hogy könnyebb dolgunk lenne, ha nem hűsz, hanem két-háromféle natúr joghurtból kellene választanunk. Ugyanígy gyermekünk számára is blokkoló-lehangoló, érzelmi eltávolodást előidéző hatása van a sok játéknak, amely betölti a szobáját.

Vajon mi történne, ha egy délelőtt, amikor gyermekünk éppen nincs otthon, a játécai felét bedobozolnánk és felvinnénk a padlásra? S ha aztán a megmaradt játékok felét is eltávolítanánk a gyerekszobából? Kim John Payne pszichológus tapasztalatai szerint az első „felezést” a gyerekek szinte észre sem veszik, a másodiktól pedig fellélegeznek, mert a rengeteg játék helyén tágasabb, áttekinthetőbb, elmélyült játékra alkalmasabb környezetet nyernek.

INDULHAT A PADLÁSHADMŰVELET!

Mennyi játékra van szüksége egy gyereknek? Nem többre, mint amennyit játék után öt-tíz perc alatt egyedül is képes a helyére rakni. S melyek azok, amelyekről érdemes búcsút venni? Váljunk meg azoktól a játékoktól, amelyek tönkrementek, amelyek a gyermek fejlettségi szintjének nem felelnek meg, amelyekkel csak egyféleképpen lehet játszani, amelyek túl könnyen elromlanak, amelyeket ránk tukmáltak,

amelyek erős hangeffektusokkal, fényekkel stimulálódnak, amelyek idegesítő, bántók vagy éppen rombolásra ösztönöznek.

S melyek azok a játékok, amelyeket érdemes megőrizni a padláson és időnként a gyerekszobában maradt játékokkal „vetésforgóban” megcserélni? Az az ideális, ha csak néhány szeretett játék marad a szobában (az alvós plüss vagy kendő feltétlenül ide tartozik) és ha jócskán hagyunk teret és strukturálatlan időt magára a játékra.

Szerepjátékokhoz ne készre kidolgozott jelmezeket, hanem kendőket, sálakat, kalapokat adjunk, amelyek le-

hetővé teszik a gyermeki képzeletnek, hogy maga gondolja ki a játékot. Legyenek egy-egy kosárkában, dobozban kisebb-nagyobb építőkockák (legő, dubló, színes fakockák), sokféleképpen variálható fa kisvasút, gyöngyök gyöngyfűzéshez. Kisiskolás lányoknak fonalak kötéshez-horgoláshoz, a fiúknak egy-két fahasáb fűrészhoz-faragáshoz. S nem maradhatnak el a papírlapok, a zsírkréták, a festékek, az ecsetek, a gyurma sem. De mindezek rendezetten, kis mennyiségben, hogy mindig csak annyi legyen elől, amennyivel éppen játszanak, alkotnak a gyerekek.

Nemcsak a gyerekszobában lehet játszani, hanem például a konyhában, a kertben is. Főleg, ha műanyagjátékok helyett inkább igazi gyermekméretű eszközöket adunk gyermekeink kezébe. A valódi kis ásót, gereblyét, lapátot, seprűt – kellő szülői útmutatás után – gyermekeink nagy örömmel fogják használni. A konyhában is engedjük meg nekik, hogy velünk „játsszanak”, miután megtanítottuk őket a kés, a habverő, a mérleg használatára, mert az ételkészítés az egyik legjobb játék számukra, és ezeken a valódi tevékenységeken keresztül növekszik a kompetenciájuk.

BARÁTH MÁRTA

boldogabb gyerekek

VAJON KÖNYVBŐL IS MEGÁRT A SOK?

A gyerekszoba egyszerűsítése olyan feladat, amelyet jó időről időre megismételni, mert nekünk szülőknek is vannak gyenge pontjaink, amelyek veszélybe sodorhatják azt az egyszerűséget, amelyre gyermekeinknek szükségük van.

Van, aki könnyedén elutasítja a reklámok dömpingjét és nem vesz meg felesleges játékokat, mások nehezebben tudnak nemet mondani a gyermekeiknek. Egyesek tudnak határt szabni a délutáni szakkörök, különórák számában, míg más szülők gyermekeinek gyakorlatilag nincs is strukturálatlan szabad idejük játéokra, annyira betáblázzák őket. Van, aki szívesen odaadja a gyermekeinek a lábasait és táljait, hogy azokat használják rögtönzött hangszerekként, más be sem engedi őket a konyhába.

Aranka és Tibor gyengéje a könyvek szeretete. Náluk nem múlik el úgy karácsony, hogy ne kerülne a fa alá néhány könyv is. Az utóbbi időben azonban – az egyszerűsítés jegyében – néhány dolgon változtattak: a gyerekszobában már csak maximum egy tucat könyv kap helyet, az a néhány kedvenc, amelyeket a gyerekek szeretnek a kezük ügyében tudni – s amelyeket

esetleg újra meg újra el is olvasnak. Az összes többi gyerekkönyv átkerült a dolgozószobába, amelyet most könyvtárnak becéznek a gyerekek, s időről időre felkeresik, amikor új könyvet „kölcsonöznek”.

Az egyszerűsítésnek hála, Hanna lányuk szobájában előkerült a kislány kedvenc fotelje is, amely korábban mindig eltűnt a mindent beborító játék- és ruhaalom alatt. Most azonban éppen ez az a hely, ahol esténként olvasgat még

Szűcs Édua grafikája

egy kicsit, mielőtt ágyba bújik. Egy hozzá hasonló nyolc-tízéves kislánynak nincs is ennél többre szüksége. Mert nem attól válik olvasóvá a gyermekünk, ha elárasztjuk könyvekkel, hanem ha az életkorához igazodó mértékben biztosítjuk számára a megfelelő köteteket, s nem utolsó sorban attól, ha tőlünk is hallja, a mi kezünkben is ott látja kiváló magyar szerzőink régebbi s újabb verseit, regényeit, meséit.

Amikor aztán az esti mese végére érünk vagy befejezzük Varró Dániel karácsonyi hangulatban mondandó Ünnepi gondolatok című kis versének a felolvasását, adjunk egy jó éjt puszt gyermeünk homlokára, majd csukjuk be magunk mögött a gyerekszoba ajtaját. A mese és a puszt a ritmusával, az ajtó határképző voltával járul hozzá a gyerekszoba éjszakai nyugalmához, de minderről majd egy következő cikkemben olvashat a kedves Olvasó.

BARÁTH MÁRTA
KOMMUNIKÁCIÓS SZAKEMBER,
PÁR- ÉS CSALÁDTERAPEUTA-JELŐLT

Kim John Payne, egy amerikai pszichológus-pedagógus – akinek Egyszerűbb gyermekkor c. könyve magyarul is olvasható – meglepő jelenségre lett figyelmes: ugyanazokat a tüneteket tapasztalta a nyugati országok gyermekei körében, mint amit ázsiai menekülttáborokban felnövő gyerekek között végzett munkája során: a háborús körülményeket átélő gyerekekhez hasonlóan ők is poszttraumás stresszszindróma tüneteit mutatták. De vajon mi váltja ki a nyugati társadalmak gyermekeiben ezeket a tüneteket? Payne szerint a gyermekek ellen folytatott hadüzenet nélküli háborúé, amelynek eszközei: a túl sok holmi, a túl sok választási lehetőség, a túl sok információ és az életvitel túl nagy sebessége. Ésszerű egyszerűsítéssel azonban csökkenthető a lelki láz: a környezet átalakításával, a mindennapok kiszámítható ritmusával és a felnőttvilág kiszűrésével elérhetőbb a biztonságosabb, boldogabb gyermekkor.

A LEGSZEBB KARÁCSONYI

Kedves Jézuska!
Nagy Dorka vagyok, 8 éves vagyok, sokat segíték anyámnak, ezért talán megérdemlek pár dolgot.
Szeretnék kérni egy slo-goov fényvarázst, mert nagyon tetszik, meg egy fodrászos lego freendst. És végül egy ébresztőórát és egy puha szőnyeget, mert hamarosan kész lesz az új szobám. Köszönöm szépen, kedves Jézuska!

NAGY DORKA

Kedves Jézuska!

Benedek vagyok, 9 éves, én Minecraft játék legót kérek a Jézuskától, mert szeretem nagyon ezt a játékot. Vivi húgom Crayola játékkészletet akar, hogy ne a falat firkálja anyámnak össze. Hanna csillámtetkőt szeretne, mert imádja, ami csillog, meg sminkelni is szeret. Jázmin egy éves, ő szeret mindent, ami zenél és villog.

BENEDEK

Natália vagyok, 10 éves. Szeretnék kérni Karácsonyra egy falmatricát, hogy ne legyen unalmas a szobám, egy ébresztőórát is szeretnék, hogy korán keljek és ne aludjak el. Még egy kreatív rajzos füzetet és egy lego freends lovas tábort is szeretnék, hogy hétvégén ne unatkozzam, amikor nem kell tanulni. Köszönöm szépen, kedves Jézuska.

NAGY NATÁLIA

Ábel vagyok, 6 éves. Szerintem egész évben jó kisfiú voltam. Szeretnék kérni egy mancsőráratot legot, mert olyanom még nincs, egy új autópályát is, mert a régi, sajnos, tönkrement. Egy új nintendót is szeretnék, mert, sajnos, az is elromlott. Hogy újra boldog legyen a család és tudjak vele játszani a testvéreimmel. Szeretnék még egy plüss nyuszit is és egy szép falmatricát az új szobámba, hogy ne apámnak és anyámnak kelljen megvennie, és kérek, gondolj a szegény gyerekekre is, hozzád nekik szép ruhát, ennivalót és játékot is.

Köszönöm szépen, kedves Jézuska, már nagyon várlak.

NAGY ÁBEL

Testvérem mondta, hogy írt neked, hát megpróbálok én is! 10 éves vagyok, Áronnak hívnak, és a héten eltörtem pont a jobb kezemet tesi órán! Nem tudok még írni, de remélem hamar menni fog!
Szeretnék a Jézuskától vagy egy új biciklit kérni, mert én kinőttem a régi! Régi vágyam még egy babzsák fotel amit a plafonba lehet fűzni! Három vagyunk testvérek és hárman használnánk (én vagyok a legidősebb)! Bármelyik nagyon feldobná a mostani nehézkes időket! Köszönöm hogy elolvastad!

ÁRON

KÍVÁNSÁGOK

Kedves Jézuska!

Szeretnék kérni tőled egy fantasztikus laptopot a mostani helyzetre való tekintettel, mivel én már 8.-dik osztályos tanuló vagyok. Nagyon nagy szükség lenne rá, mivel online rendszerben tanulok, de utána is hasznát tudnám venni a továbbtanulás kapcsán.

Persze, mindennek örülök, hisz' adni jó, de kapni még jobb.

Bízom benned az élet nehéz terén, mert én rendszeresen járok templomba és jövőre már bér málkózni is fogok. Elég mozgékony vagyok és a csoportos tevékenységben mindig ott vagyok (néptánc, társastánc, dráma-színját-szás, pl: télen még a betlehemezésben is.)

Sajnos, most a rendkívüli helyzetre való tekintettel nem volt időm rajzolni, de Áldott Békés Karácsonyt, annak minden évben örülök.

Köszönöm szépen, Istenke, az Úr legyen velem.

CSÁSZÁR KINGA (Mórahalom)

Kedves Jézuska!

Mi hatan vagyunk testvérek. Debrecenben lakunk.

Ilike 1 éves, ő még nem tud beszélni, ezért azt beszéltük meg a többiekkel, hogy biztosan örülne egy labdának, mert azzal tudna játszani.

Matyika 2 éves, ő szeretne egy játék rendőrautót, mert azokat nagyon szereti, igaz, még csak azt mondja rá, hogy „viü viü”.

Vikike 4 éves, ő szeretne kérni egy doktoros játékot, mert doktor szeretne lenni.

Zsolti 5 éves, ő szeretne kérni egy világítós autót, ami távirányítós, mert „nagyon durva pályákon lehet vele menni”. Jojót, mert unalmamban tudnék vele játszani, a „Mindentudók klubja” könyvsorozat 1. részét, mert amikor anya ráér, tudna nekem olvasni belőle. Szeretnék még egy drónt, mert nagyon érdekel, hogy mit lehet a magasból látni.

Nóri 7 éves: ő egy Dórás színezőt, mert szeret rajzolni és színezni, azért szeretne jojót, mert unalmában tudna vele játszani, sminkkészletet („azért szeretnék, hogy ha megyünk valahová, akkor ki tudnám magam sminkelni”), ruhákat, egy kulcstartó plüss unikornist („azért szeretnék, mert akkor rá tudnám tenni a táskámra, és 1 gyűrűt”).

Anya 34 éves, ő azt szeretné, hogy soha ne legyen bajunk, de mindig azt mondja, hogy rendet, rendet, rendet kér, szóval, egy álló porszívónak nagyon örülne.

Apa 34 éves, ő azt szeretné, hogy mindig együtt legyünk.

Szeretnék tőled közösen kérni egy gördeszkát, mert Nórinak és Zsoltinak a tornához is jó lenne, illetve mindegyikünknek ügyesedne az egyensúly érzéke.

A levelet én írom, Edi vagyok és tíz éves, és szeretnék kérni egy mikroszkópot. Azt azért szeretném, mert orvos szeretnék lenni, ha nagy leszek, és A Kisasszonyok című könyvet azért szeretném, mert nagyon-nagyon szeretek olvasni.

Nagyon várunk Téged! Küldünk egy képet is magunkról.

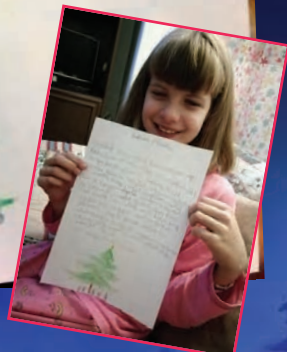
ABARI CSALÁD: Edike, Nórika, Zsoltika, Vikike, Matyika, Ilike, Anya és Apa

A LEGSZEBB KARÁC

Kedves Jézuska

Szeretnék kérni tőled karácsonyra egy dinoszauruszt ami megy is hangokat ad ki és egy dinos párnát. Tudom kicsit furcsa kérés ez lánytól, sokszor csúfolnak és miatta hogy azokat szeretném mert az fiús. De nagyon megota szeretem a dinókat, Kis öcsémnek kis autót szeretnék kérni. Nem tud levelet írni neked mert kicsi még 3 és fél éves, nagyon szeret auttókkal játszani. Kedves jézuska örülök ha elolvassod a levelemet vigyázz magadra ne hogy elkapped a virsít, veszed fel té is marokot. Timcsi
Én is. Tímea Tímea kívánok

Kedves Jézuska!

Kappel Áron vagyok, 3 éves és nagyon szeretem a legókat. Idén is remélem, azt kapok a Jézuskától, mert akkor tudok építeni autót, helikoptert, sok mindent. :) Igaz, sokszor szétszórom, de anya vagy Krisz, a nagytesóm segít összeszedni. Közösen is sokat legózunk.

Mindig várjuk a karácsonyt, akkor nincs sulis, ovi, és együtt vagyunk, díszítjük apával, tesóimmal a karácsonyfát, addig anya süt-főz. Neki is besegítünk, főleg összekenni a konyhát :)

Jókat eszünk, mert én enni is nagyon szeretek, játszunk és anyáékat boldogítjuk. :) Kedves Jézuska Neked pedig nagyon boldog Karácsonyt kívánok!

Sok Szeretettel: ÁRON

Kedves Jézuska!

Szeretnék egy nyuszis párnát kérni tőled, mert a nyúl a mindennem és plusz nyuszival van tele az ágyam, de párnám ami nyuszis nincs még rasna. Tudom most nem biztos hogy megkapam, hirt neked is kell vigyáznia magadra. Ez a karácsony másabb lesz mint eddig volt, színt nem is szeretnék kérni mást. Kívánom hogy elolvassad a levelem.
Rami

SONYI KÍVÁNSÁGOK

Szenteste Kókai Anna

Lara vagyok, 8 éves, és szeretnék kérni a Jézuskától egy tascsó kiskutyát, nemcsak magamnak, hanem a testvéreimnek is! Nagy meglepetés lenne! A bátyámmal kutya-iskolába hordanánk, hogy okos legyen! A kistesóknak is megengednék, hogy sétáltassa! Kapna olyan póráz, amelyen fényvisszaverő prizma lenne, hogy tudjuk együtt sétáltatni! Sajnos, 3 éve nincs kutya és nagyon hiányzik. Ha a fa alól kibújna, biztos' nagy öröm és meglepetés lenne. Szüleim is nagyon szeretik a kutyákat! U.i.: Küldök egy régi képet magamról és Picurról! Köszönöm, hogy elolvastad a levelemet! Békés, boldog, áldott ünnepeket kívánok!

LARA

Kedves Jézuska!

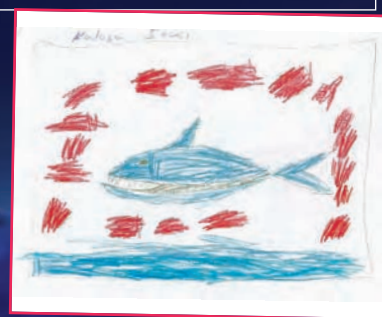
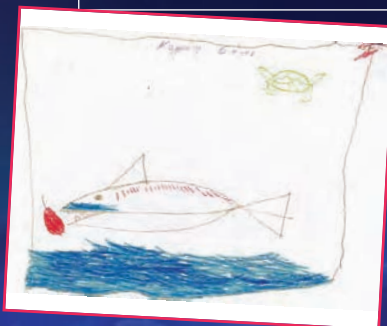
Kadosa vagyok, 5 éves, Dombóváron élek 5 testvéremmel és szüleimmel. Nővéremnek van egy gekkója, én is nagyon szeretnék egy saját kis állatkát. Szüleimmel megbeszéltük, hogy miről tudnék gondoskodni én és a testvérem, Kenéz. Halakban egyeztem meg velük :) Kérték, hogy rajzoljam le neked, hisz' írni még nem tudok, mit is szeretnék. Tudom, hogy tudok róla gondoskodni, már a kereskedésben a nénivel is beszéltem, ő tanácsokat adott, és segít majd neked választani. Szép akváriumot választottam, kicsit aggódom, hogy megtalál-e azt a kis boltot. De anya szerint te mindent látsz és tudsz. Anyukám megírja neked levélben és elküldi a rajzomat is. Remélem, a rajzom tetszik neked és segítesz álmod beteljesedésében, mert a szüleim próbatételek elé állítanak: ha jó leszek ....., ha elpakolok ..., de én hiszek benned, hogy minden gyermek egyforma neked. Még ha néha komisz is. Ilyen vagyok, és - mint mindig mondják a szüleim - én egy földre szállt angyal vagyok, bármi rosszaságot teszek, ők ugyanúgy szeretnek. Köszönöm!

Ölel:

KADOSA

U.i. A bátyám rajzát is csatolom, mert mindketten akváriumot szeretnénk.

A tejet anya, a csokit mi készítjük ki a fa mellé.

Stílusra fel!

Látván a jeles kortárs író- és költőtársaság színe-javát, az fogalmazódott meg bennem, hogy érdemes követnünk az általunk képviselt irányzatot az öltözködés terén is. Hogy miért gondolom így? Mert ők – mai kifejezéssel élve – bátran „adják magukat”, vagyis felvállalják önnön stílusukat. A művészek divatja a mackófelsőtől a kalapon és a finom blúzon át az elegáns megjelenésig terjed. Bátran mutatják meg igazi valójukat, sugallva mindannyiunknak az üzenetet, hogy ne csak a divattrendek hullámain szörfözzünk, hanem legyen merszünk kialakítani saját stílusunkat! Mint láthatjuk, a jövő klasszikusai is ugyanolyan emberek, mint mi mindnyájan, s ez az öltözködésükön is meglátszik. Semmi kirívó, maga a lezser elegancia.

A Petőfi Irodalmi Ügynökség Kárpát-medencei Igazgatóságának küldetése a kortárs magyar szépirodalom és az olvasás minél szélesebb körű népszerűsítése határon innen és túl. Ennek egyik kiemelkedő eseménysorozata a KMI 12 program. Évente kiválasztunk nyolc szakmailag már elismert alkotót és négy pályakezdő fiatal tehetséget, hogy segítsük írói arculatuk építését, műveik népszerűsítését. Kövesse őket figyelemmel a KMI Szerzőbár Facebook-oldalán!

Szentmártoni János, a KMI igazgatója

Regős Máttyás

Bék Timur

Száraz Miklós György

Lövetei Lázár László

Marcsák Gergely

Iancu Laura

Nagy Lea

Kürti László

Szálinger Balázs

Zsille Gábor

Majoros Sándor

Bene Zoltán

Nagy Lea

Fotók: PIŰ-KMI

 Petőfi
Irodalmi Ügynökség

 KMI
KÁRPÁT-MEDENCEI
IGAZGATÓSÁG

KÖNYVAJÁNLÓ

BÉK TIMUR: ASZTERION

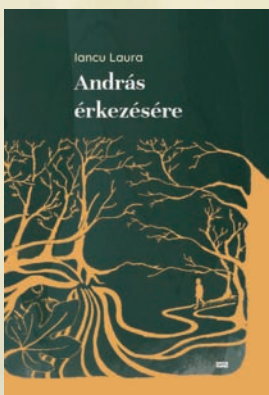
Kevés olyan debüt-kötetet láthatunk az irodalmi piacon, amelynél nemcsak a versek egyenletesen magas színvonalra, de egy pazar szonettkoszorú is meggyőz arról, hogy az olvasói akarunk lenni. Ha vannak titkai Bék Timurnak, akkor azok klasszikus fajtájúak: el nem tékozolt tehetség, munka, erős önkritika, magas lélc. Sorai mégis könnyed természetességgel olvastatják magukat. Világot teremtenek, olyant, amelyet magunk is tovább építhetünk felmerülő kérdéseinkkel. Bék Timur 1997 telén született. Szászváron nőtt fel. 2013 óta ír verseket, írásait többek közt a Bárka, az Irodalmi Jelen, a Kortárs és a Tiszatáj is publikálta. (magyarnaplo.hu)

BENE ZOLTÁN: ISTEN, ÍTÉLET

A történet a XIV. században játszódik, Károly Róbert és Nagy Lajos uralkodásának idején. Központi alakja, Szórád Lőrinc Zách Felicián kíséretében kerül a királyi udvarba, a királyi család elleni merénylet során az uralkodó védelmére kel, ami örökre meghatározza a sorsát. A regény kulisszái Szeged és környéke mellett Buda, Pádua, Nápoly és Itália, valamint a cselszövés, a háború és a pestis. Nem madártávlatból, hanem a résztvevők szemszögéből lehetünk részesei egy szerteágazó történetnek, nem a középkor makettjét látjuk, hanem ott járunk az utcákon, az erdőben, istállóban, kocsmákban, hálósobákban, palotákban, s a történetet olvasva ráébredünk, hogy az élet alapvető tényezői és tapasztalatai voltaképp változatlanok: az Isten-hit is, az ítélet is, a szerelem és a gyűlölet is, a hűség és az árulás is. Bene Zoltán (1973) író, szerkesztő. Szegeden él. (magyarnaplo.hu)

IANCU LAURA: ANDRÁS ÉRKEZÉSÉRE

Iancu Laura (1978, Magyarfalu) József Attila- és Bella István-díjas költő, író, néprajzkutató. A Magyar Művészeti Akadémia tagja. Az MTA Néprajztudományi Intézetének munkatársa. Az András érkezésére a hetedik önálló verseskötete. Iancu Laura személyes lírájában az érzékelhető és az érzékelést meghaladó kötődések kapnak hangsúlyt. A megtartás és elengedés dialektikája, a bölcső és a koporsó alakváltozása, az élet, a halál és a lét „hármastegye”, a szerelem metafizikája. (magyarnaplo.hu)

NAGY LEA: LÉGÖRVÉNY

„Álmomban távolról beszél hozzám egy lány, nem ismerem, leveszem a magány ellen feltett utolsó lemezt, elhallgat ő is, s én hallgatom, ahogy hallgat velem, könnyei némán folynak végig az arcán, a baba halott, mondja, cigarettát tesz a szájába, és melankóliába ütközik.” (Zalán Tibor Nagy Lea verseiről) (magyarnaplo.hu)

SZÁLINGER BALÁZS: AZ AL-DUNAI ÁLOM

„A valósággal való egyezés nem a véletlen műve. Hanem a költői képzelet”, szól a figyelmeztetés a könyv elején – és valóban. Szálinger Balázs első prózai kötetében a költői fantázia találkozik a realizmussal. Az Al-dunai álmom egy utazás krónikája: Szálinger Balázs 2018 tavaszán a Vaskapu-szorosban töltött egy hónapot feleségével és születendő fiukkal. A Vaskapu nemcsak Jókai Mór: Az arany ember című regényéből lehet ismerős, a helyszín ma is a történelmi-földrajzi közelség és ismeretlenség határmezsgyéjén mozog. Egy sokarcú és sokmúltú terület feltérképezése, utazás időben és térben, a történelemben és a személyes életben: az Al-dunai álmom friss és üdítő olvasmány, egy kevésbé ismert terület izgalmos útirajza. (magyarnaplo.hu)

SZÁRAZ MIKLÓS GYÖRGY: SZÉKELYEK

Száraz Miklós György művelődéstörténeti kötete nem elsősorban a székelyek történelméről szól, sokkal inkább a természetüket, szokásaikat, különösségüket igyekszik megragadni. De mert egy nép habitusa alakítja a történelmet, és a történelme alakítja a habitusát, ezért a szerző mégis a történelemben ágyazva igyekszik megismertetni velünk a székely népet, melynek saját földje, himnusa, zászlaja, szent hegye, és ami a legfontosabb, saját szabadsága van. (magyarnaplo.hu)

CYNTHIA PATERSON, BRIAN PATERSON: KARÁCSONYI MEGLEPETÉS

Messze-messze, mesés tájakon innen és varázslatos völgyeken túl, léteznek egy csodálatos hely, ahol megállt az idő. Az állatcsaládok békében és szeretetben élnek, s a legkisebbek keresztül-kasul becsatangolják a környező vidéket. Leesett az első hó, és nincs is annál jobb, mint hogy a három jóbarát, Beni, Misi és Tádé saját maguk ácsolta szánkón vágnak neki a fehérségnek. Körbejárják a völgyet, hogy karácsonyi dalokat énekeljenek a szomszédaiknak, ám a félelmetes udvarháznál majdnem inukba száll a bátorságuk... (generalpress.hu)

FINY PETRA: MAJA TIZENKÉT BABÁJA

Van egy kislány, akinek mindig jókedve van. Van tizenkét baba, akiknek mindig rossz kedve van. És van egy balatoni villa, ahol ez a kislány és ez a tizenkét sértődött baba találkozik. Természetesen a babák jobb kedvre derülnek a kislánynak köszönhetően, de a történetük nem ilyen egyszerű. Mert közben Angella, a mindig repülni vágyó, légtornász baba elszökik, és meg kell menteni. A babamentő akció kalandjai közben

a tizenkét babát is egyre jobban megismerjük: megtudjuk, hogy Netti néni gyógyíthatatlan rendmániában szenved, a tüzes Carmen olyan hévvel tud szeretni, mint ahogyan gyűlölni is, Dzsiga egy igazi dzsigoló, Bantu-tu egy afrikai harcos, Kisnyuszi félnék rongybaba, Porcelánaszszony összetört szívű kínai baba, és még sorolhatnánk a különös és mókás babákat. Finy Petra legújabb meséjében finom képek és izgalmas kalandok váltakoznak, Maja szeretnivaló, csetlő-botló babáit pedig Szegedi Katalin lenyűgöző festményei keltik életre. (libri.hu)

MATT HAIG: A FIÚ, AKIT KARÁCSONYNAK HÍVNAK

Vajon a Téliapó is volt kisfiú? Kik voltak a szülei? És hogy nem öregszik? Miért titokban oszon be a házakba? És mióta repülnek a szarvasok?! Kik azok a koboldok, és egyáltalán, milyen egy igazmondó Grimplí? Ha ezek a kérdések régóta fűrják a te oldaladat is, ez a könyv neked szól. Végre mindent megtudhatsz, még hozzá a leghitelesebb forrásból! Készen állsz, hogy megismerd Nikolas kalandokkal, hóval, csupa lehetetlennek hitt dologgal (és még több hóval) teli történetét? Akkor kezdődnek a karácsonyi varázslatok... (libri.hu)

STEPHANIE GARBER: CARAVAL

Egy legendás versengés...
Egy magával ragadó románc...
Két lánytestvér eltéphetetlen köteleke...

Scarlett Dragna eddig még egyetlen napot sem töltött távol attól a kicsi szigettől, ahol ő és a húga, Tella, hatalmaskodó, kegyetlen apjuk keze alatt felnövekedtek. A történet azzal indul, hogy az apa házasságra kényszerítene Scarlettet, ami egyszeriben véget vetne a lány hosszú évek óta tartó álmodozásának a messzi szigeten zajló Caravallról, a földkerekség legvarázslatosabb előadásáról,

amelynek közönsége szintén a játék résztvevőjévé válhat.

Azonban épp ebben az évben végül megérkezik a várva várt meghívó, amiről Scarlett annyit álmodozott. Tella elhatározza, hogy elmegy a Caravallra, és egy titokzatos matrózzal elrabolatja Scarlettet is. Csak hogy amint odaérnek, kiderül, hogy Tella eltűnt: az ő elrablója a Caraval ördögien mesteri szervezője, Legend. Scarlett hamarosan megérti, hogy a húga az idej Caraval kulcsfigurája, az egész játék körülötte forog: az lesz a győztes, aki Tellát megtalálja.

Scarlett többször is végighallgatja a figyelmeztetést: bármi is történjék a Caraval során, az mind csak a fantasztikusan kidolgozott előadás része, de ő, szegény, még be se lépett, máris bábuként kezd lépkedni a mágia és a szívfájdító szerelem sakktábláján. Hanem akármilyen is a Caraval, valóság vagy sem, neki mindenképp meg kell találnia a hűgát, mielőtt véget érne a játék utolsó, ötödik éjszakája, máskülönben a beinduló veszélyes dominóhatásra Tella örökre eltűnik a világból.

Isten hozott, légy üdvözölve a Caravalban! De légy óvatos, nehogy túl messzire röpjötsen a képzeleted! (libri.hu)

AGATHA CHRISTIE: ADVENTI KRIMIK

Egy bögre forró tea, egy puha takaró és egy kötetre való Agatha Christie-novella. Mi más kell még a téli estékre, amikor egyre rövidebbek a nappalok és sötétebbek az éjszakák?

Tomboló hóviharak, veszélyes ajándékok, mérge a portóiban és egy váratlan látogató... Ezekben az advent és újév között játszódó novellákban Agatha Christie minden híres nyomozójával találkozhatunk. Miss Marple egy gyógyszállóban tölti a karácsonyt, Hercule Poirot vidéken, Parker Pyne Mallorcán, Mr. Quin és Mr. Satterthwaite

egy kastélyban, Tommy és Tuppence pedig egy vidéki fogadóban – a nyomukban pedig ott jár a halál... (libri.hu)

SÜTEMÉNY ÉS IRODALOM

CUKRÁSZAT ÉS IRODALOM. MI TÖRTÉNIK, HA A KÉT TERÜLET TALÁLKOZIK, ÉS AZ EGYIK A MÁSIK IHLETFORRÁSÁVÁ VÁLIK? JELEN ESETBEN VISZONT NEM A TÁJ, A HŐS, A SZERELEM VAGY EGY ELSŐPRŐ ÉLETÉRTÉS LESZ AZ IRODALOM MŰZSÁJA, HANEM FORDÍTVA, EGY ÍRÓ VAGY KÖLTŐ VILÁGA IHLETI MEG A TEHETSÉGES CUKRÁSZT. LÁSSUK, MI SÜL KI EBBŐL? AZ ILLATOK GARANTÁLTAN CSÁBÍTÓAK.

A *Zsolti bácsi konyhája* gasztroklubot 2015-ben alapítottuk az Albertfalvi Községi Házban, ahol az első két évben főételek készültek, majd 2017-től Cukrászda – sütemény & irodalom címmel desztereket kóstoltattunk, amelyekhez a résztvevők egy-egy író vagy költőt társítottak. Így összejöveteleinken nemcsak egy sütemény receptjével, hanem az adott író vagy költő életével és munkásságával is megismerkedhettünk.

A klub tagjai saját otthonukban készítették el a bemutatni kívánt édességet, s ők maguk választottak mellé irodalmat is. Remek párosítások születtek: például Arany János tragikus hangvételű balladáihoz a vendégek halálos csokitortát kóstolhattak, Boccaccio *Dekameronja* mellé dúsan rétegzett tiramisut kínáltunk. Villon zseniális költészete a francia almatorta egyik változatát ihlette meg, míg Petőfi költészetéből a Kossuth kifli mellett olvastak fel egymásnak a megjelentek. Merthogy idővel az adott irodalmi szereplőhöz mindenki elhozta a maga kedvenc részletét, versét, hogy megossza a többiekkel. Szerepelt a terítőken Ady Endre, Tersánszky Józsi Jenő, József Attila, de Hemingway, Brunella Gasperini is, aki mellé épp egy könnyed nyári túrórtortaszelet került a tányérokra.

A receptekből egy könyvet már megjelentettünk, az édességekről szóló épp előkészületben van. Idén a klub a pandémia miatt online formában, Facebook-csoport keretében működik, ahol a tagok ételfotót, recepteket, konyhai ötleteket osztanak meg egymással.

PÁRISI ROLÓ

Ady nyomdokain járva

Adyt élete végéig szenvedélyes és meghitt kötődés fűzte az európai kultúra és szellem központjához. A Lédával való találkozás fordulópontot jelentett a költő életében és művészi pályáján. 1904-ben az imádott asszony után utazott Párizsba, ahol az elsőprő szerelem és a „szép ámulások szent városa” felszabadították költői tehetségét.

Hozzávalók:

Piskóta: 4 db tojás, 8 dkg cukor, 8 dkg liszt, 2 dkg holland kakaópor, csipet só, kevés őrölt fahéj, csipet szódabikarbóna, 1 evőkanál víz

Krém: 2,5 dl tejszín, 12,5 dkg 75%-os étcsokoládé, 1 evőkanál cukor, 1 evőkanál holland kakaópor, só, csipetnyi fahéj, 1 kikapart vanília rúd, 2 desszertes kanál rum aroma, 1 desszertes kanál narancs aroma

Bevonó: 10 dkg 50%-os csokoládé, 1 evőkanál tejszín

Elkészítés:

A krémhez a csokoládét előre felaprítjuk. A csokoládén kívül valamennyi hozzávalót egy főzőedénybe tesszük, felmelegítjük 80-90 °C fokra, közben keverjük. A tejszínnek nem szabad fornia! A tűzről levéve azonnal beletesszük a felaprított csokoládét, majd 5 perc után a krémet simára keverjük. Amíg hűl a krém, elkészítjük a piskótát.

A tojásokat kettéválasztjuk. A sárgáját a cukor felével, csipet sóval, szódabikarbónával és az 1 kanál meleg vízzel habosra keverjük. A fehérjét pedig a maradék cukorral laza-lötyögős habbá verjük. Majd a habot óvatosan, lazán, fakanállal a sárgás masszába keverjük, beleszitáljuk a lisztet, kakaóport, fahéjat.

Háztartási tepsire sütőpapírt helyezünk, majd – hogy teljesen kitöltse – rákenjük a piskótamasszát. 170-180 °C fokon 10-12 percig sütjük. A piskótalapot megfordítjuk és lehúzzuk róla a papírt, majd – mikor a piskóta már nem forró – a már kihűlt (vastagon kenhető) krémet egyenesen elkenjük rajta. Középen keresztben késsel elvágjuk, s az így kapott két fél, már betöltött lapot egymással szemben szorosan feltekerjük. Feltekerés előtt, aki szereti, reszelhet bele fehér marcipánt, de tehet bele magozott meggyet is. A szorosan feltekert két rudat tiszta sütőpapírokba csavarjuk. Egy éjszakán át hűtőben pihentetjük. A bevonáshoz vízgőz felett felolvasztjuk a csokoládét, melybe egy evőkanál tejszínt teszünk. A csokoládé akkor jó, ha szájszáj ellenőrzve kissé melegnek érezzük. Ecsettel egyenesen lekenjük a rolókat. Semmiképp sem szabad forrónak lennie, nehogy az áthúzást követően a csokoládéréteg megszürküljön. Meleg vízbe mártott, de nem vizes késsel felszeleteljük.

(Németh Károly)

FARKAS ZSOLT

HALÁLOS CSOKITORTA *Arany tragikus hangvételi balladáinak után*

A két téma csak a halálos jelző miatt „találkozhatott”, hisz a lenti csokitortától senkinek sem lett baja. Annyi összecsengés van azért egy csokoládéval dúsan megrakott desszert és Arany balladáinak között, hogy a balladákban sokszor épp a bujaság, az élvhajzás okoz tragikus fordulatot.

Hozzávalók: 10 dkg mandula, mogyoró vagy dió, 35 dkg kiváló minőségű étcsokoládé, 15 dkg vaj, 2 evőkanál tejszín, 20 dkg cukor, 1 vaníliarúd, csipet só, 2 evőkanál tej, 5 tojás, 1 evőkanál cukrozatlan kakaópor

A mázhoz: 10 dkg étcsokoládé, 4 dkg vaj, 1 evőkanál rum (vagy rum-arama)

Elkészítés:

Melegítsük elő a sütőt alacsonyabb hőmérsékletre (150-160 fok körülire), s a 24 centi átmérőjű tortaformát kivajazás után alul papírozzuk is be, majd ismét kenjük át vajjal, s szórjunk rá kakaóport. A forma oldalát elég kivajazni. A magvat (elsősorban ajánlott a hámozott mandula, de a mogyoró és a dió is remek, sőt, ha vegyítjük, az is jó) serpenyőben pirítsuk illatosra, s csak ezután daráljuk át durvábbra.

Az étcsokoládét darabokra törve, a vajjal s a tejszínnel együtt egy edényben vízgőz fölött felolvasztjuk, majd hagyjuk kihűlni. A cukrot, a vaníliarúd kikapart belsejét (adott esetben az őrölt vanília, a bourbon vaníliás cukor vagy vaníliaaroma is megjárja), a csipet sót és a tejet az egész tojásokhoz adva robotgéppel nagyjából az eredeti mennyiség másfélszeresére és habosra keverjük. Ehhez a masszához hozzácsorgatjuk az olvadt, még langyos csokoládét, aztán teaszűrőn keresztül a

kakaóport is beleszitálva, a géppel újból alaposan átdolgozzuk. A legvégén az őrölt magvat fakanállal egyszerűen a tésztába kell forgatni. Az egészet a formába kanalazzuk, 45 percig sütjük. Ha ekkor a tűpróba után még kissé ragacsosnak tűnik, voltaképpen pont jó. A túlsütés kiszárítja a tésztát.

Sütés után a tortának a formában kell kihűlnie, csak később lehet törésmentesen kiszedni onnan (az oldala körbevágásával). A máz gyorsan elkészül: vízgőz fölött percek alatt összeolvadnak a hozzávalók. Rum helyett használhatunk aromát vagy más ízű alkoholt is. A hideg tortára kenve, érdemes az egészet egy órán át hűteni. A lényeg: fogyasztás előtt fél órát már legyen szobahőmérsékleten, hiszen a csokoládé úgy a legjobb.

(Balogh Zsuzsi)

DÚS TIRAMISU *a'la Boccaccio Dekameron*

A helyszín Itália földje.

A téma olykor pikáns, olykor meghökkentő, de mindenképp tanulságos.

A tiramisu pedig tökéletes jelképe annak, amit egy ételből ki lehet hozni: a keserű és erős

ízű kávé, az édes és gyengéd mascarponés krém, no meg a keserű és erős ízű kakaó olyan kontrasztot alkotnak, amely szinte bárkit levesz a lábáról. Ahhoz azonban, hogy jól sikerüljön, fontos, hogy csak kiváló minőségű alapanyagokat használjunk.

Hozzávalók: 6 db tojássárgája és a fehérje külön kemény habbá felverve, 25 dkg cukor, 1 vaníliás cukor, 50 dkg mascarpone, 40-60 db babapiskóta, minőségi kávé, holland kakaópor, jamaicai rum, amaretto vagy finom desszertbor

Elkészítés:

Készítsük el az erős feketekávét és egy tálban hagyjuk kihűlni. Keverjük habosra a 6 tojássárgáját és a cukrot, majd óvatosan forgassuk bele a mascarponét és ízlés szerint a rumot vagy amarettot, lágy krémet kell kapnunk. A felvert kissé cukros tojásfehérjét szintén vigyázva keverjük bele. Áztassunk sok-sok babapiskótát a kávéba, ügyelve arra, hogy ne ázzanak el, majd tegyük sorban egy tálba. Kenjük a krém felét a babapiskótára, és már az első réteget is szórjuk meg kakaóval, majd ezt követően tegyünk rá ismét egy sor, kávéba áztatott babapiskótát. Kenjük a tetejére a megmaradt mascarponés krémet. Fedjük le szitált kakaóporral. Tálalásig tegyük hűtőbe.

(Szabó Kata)

FRANCIA ALMATORTA

Villont idézve

A szándék az volt, hogy Villon költeményeiből egy nagy csokornyit elhangozzák, egyik-másik több különböző, csodálatos magyar műfordításban. S ha már francia szerzőhöz értünk, a szintén többféle képp elkészíthető almatortájuk egyértelmű választás volt.

Hozzávalók: 3-4 alma, 20 dkg finomliszt (lehet 10 dkg finomliszt és 10 dkg zabpehelyliszt), 20 dkg cukor (nádcukrot is használhatunk), 20 dkg olvasztott vaj, 2 tojás, 1 vaníliarúd vagy vaníliás cukor, 1 teáskanál szódadikarabóna, egy kevés vaj és kristálycukor a forma kikenéséhez

Elkészítés:

A forma alját vékonyan kenjük ki vajjal, majd szórjuk meg annyi kristálycukorral, amennyit a vaj meg tud tapasztani. A megpuccolt, vékony szeletekre szelt almát szépen helyezük el a tortaforma aljára, ugyanis a süteménynek az a titka, hogy a sütőben a cukor a vajjal karamellizálódni fog, és fényes réteget képez az almaszeleteken, ami utána, amikor megfordítjuk, a süteményünk teteje lesz. A tojásokat kikeverjük a cukorral, majd hozzáadjuk az olvasztott vajat, finomlisztet, sütőport és a kikapart vaníliabelsőt. A tésztát öntsük rá az almaszeletekre.

Előmelegített sütőben 200 fokon fél óráig süssük. Ha kivettük a sütőből, még melegen a megsült tészta aljára fektessünk egy tálalótányért és határozott mozdulattal fordítsuk meg, így az alja kerül a tetejére. Hidegen vagy melegen is fogyaszthatjuk. Egy kis tejszínhabbal, vanília fagyival vagy karamell-öntettel az elkészült süteménnyel csodákat lehet tenni.

(Szebeni Dóra)

WHISKYS POHÁRKRÉM

Hemingway egyik kedvenceként

Egyszerűen mert szerette... Az öreg halász és a tenger írója legendásan nagy ivó volt. Kubai évei alatt kedvenc bárjában - a Florida bárban - előszeretettel fogyasztott whisky, koktélok és persze mojito. „Az ivás egy módja a nap befejezésének” – vallotta.

Hozzávalók: 8 db babapiskóta, 1 csomag Aranka vaníliás pohárkrém alap, 1 csomag Aranka csokoládés vagy kávé pohárkrém alap, 1 dl whisky, 1 csomag vaníliás cukor, habtejszín, 7-8 dl tej

Elkészítés:

A babapiskótát rövid időre beáztatjuk a tejbe. (Előzőleg a tejbe öntsünk egy kis whiskyt.) Amikor megpuhult a babapiskóta – vigyázzunk, hogy ne ázzon szét –, belenyomkodjuk a poharak aljába. Ezt követően a piskótát még meglocsoljuk egy kis whiskyvel. A vaníliás és a csokoládés/kávé pohárkrém alapot 3-3 dl tejjel, egy kis vaníliás cukorral, ízlés szerint whiskyvel, robotgép segítségével összedolgozzuk. Először a csokoládés pohárkrémet, majd a vaníliás pohárkrémet rétegezve rákanalazzuk a piskóta alapra. A tetejére tejszínhabot teszünk. Az évszaknak megfelelő gyümölcssel is lehet még díszíteni. Szervírozás előtt betesszük a hűtőbe, hogy a krém jól összeálljon.

(Farkas Krisztina)

MASCARPONÉS TÚRÓTORTA

Brunella Gasperini könnyed hangulatában

Ez a desszert éppoly könnyed, mint a híres olasz publicista hölgy írásai. Mégis ott van benne a sok réteg, melyek közrefogják és átjárják egymást. És ott van benne valami tömény sűrűség is, melytől már mégsem tűnik könnyednek, sőt. Talán ezért szeretjük annyira: olyan, mint az élet.

Hozzávalók: 1 db gyümölcs torta alap, 2 dl habtejszín, ½ dl frissen facsart citromlé és a (kezeletlen!) citrom reszelt héja, 25 dkg mascarpone, 10 dkg porcukor, 2 csomag vaníliás cukor, 50 dkg túró, 1 tasak tortaszelvény, 1 doboz ananászbefőtt (szeletelt), 1 üveg meggybefőtt vagy bogyós gyümölcs (pl. áfonya)

Elkészítés:

Egy kerek, csatos tortaformába helyezük bele a torta alapot. A mascarpone-t keverjük habosra a porcukorral. Egy másik tálban verjük fel a tejszínt kemény habbá, óvatosan adjuk hozzá a mascarpone-hoz és jól keverjük össze vele. A túró törjük össze, ízesítsük a vaníliás cukorral, a citrom reszelt héjával és levélével; hozzáadjuk a krémalaphoz és jól összedolgozzuk, majd a torta alapra simítjuk.

Az ananász-karikákat lecsepegtetjük, a levét egy kis lábosba öntjük. Az ananász karikákat ráhelyezzük a tortára, s az ananászok közé tesszük a bogyós gyümölcsöket. A lábosban az ananászlevet elkeverjük a zseléporral és felmelegítjük. Utána kevés ideig hűtjük, majd a torta tetejére öntjük úgy, hogy a közepétől kifelé haladva egyenletesen oszlatjuk el rajta. A kész tortát tálalás előtt legalább 3-4 órára vagy egy éjszakára hűtőszekrénybe tesszük.

Javaslat: A piskóta alapot magunk is elkészíthetjük háromtojásos piskótából. A tortát idénygyümölcsökkel is díszíthetjük.

(Báder Hanna)

FARKAS ZSOLT

AZ ALBERTFALVI KÖZÖSSÉGI HÁZ SZAKMAI REFERENSE

<https://zsoltibacsikonyhaja.blog.hu/>

Dacia Lodgy

FIZETETT HIRDETÉS

Nagycsaládosok Autóvásárlási Támogatásával már 2 649 000 Ft-tól www.dacia.hu

A 2 649 000 Ft-os ajánlat a gépjármű tulajdonjogának a nagycsaládosok részére biztosított személygépkocsi-szerzési támogatás igénybevételével történő megszerzése esetén érvényes, minden Dacia Lodgy Blue dCi 115 Arctic gépkocsira, 2020.04.15. nappától a készlet erejéig vagy visszavonásig. A feltüntetett ár 2 500 000 Ft összegű állami támogatást, a regisztrációs adót és az áfát tartalmazza. A szerzési támogatás összege 2 500 000 Ft, de legfeljebb a bruttó vételár 50%-a lehet. A támogatás igénybevételére és annak felhasználására vonatkozó részletes feltételeket a 45/2019. (III.12.) Korm. rendelet tartalmazza. A támogatásra való jogosultságot a Magyar Államkincstár állapítja meg, és folyósítja annak összegét a kereskedő részére. A támogatásról további részletes információt talál a <http://csalad.hu/weboldal>-on. A Dacia a támogatás folyósításáért nem vállal felelősséget. Lodgy vegyes fogyasztás l/100 km: 4,7-6,8; CO₂-kibocsátás g/km: 124-155. Az üzemanyagfogyasztásra és CO₂-kibocsátásra vonatkozó adatok meghatározása a Bizottság (EU) 2017/1151 rendeletében előírt WLTP vizsgálati eljárással történt. A gépkocsi tényleges fogyasztása eltérhet ezen értékektől a vezetési stílus, a gépkocsi terhelése, az időjárási viszonyok, továbbá az útvonalválasztás függvényében. A gépjárművek elérhetősége, a műszaki adatok és megoldások, valamint a felszereltségek országonként eltérhetnek, és bármikor módosíthatók. A jelen hirdetésben közölt adatok nem teljes körűek, és nem minősülnek szerződéskötési ajánlatnak. A részletekért keresse fel hivatalos Dacia Márkakereskedőjét. A kép illusztráció.

A Dacia ajánlásával Castrol

dacia.hu

WEBÁRUHÁZAK AZ OTTHON KÉNYELMÉVEL

A kínált termékek között szerepel játék, óra, zokni, babzsák, babakocsi, könyv, társasalbum, autóalkatrész, háztartási gépek, gyerekbútor és matrac is.

Játékliget webáruház

<https://www.jatekliget.hu/>

5% webshopon keresztül történő vásárlásnál. Termékkör: logikai és készségfejlesztő játékok.

ARTEKID Gyerekszoba bútor

<http://www.gyerekszobabutor.com/>

5% termékek árából. Jó minőségű, praktikus és gyerekbarát bútorok.

Axima Autóalkatrész Kft.

<https://www.axima.hu/>

5-10% kedvezmény

BABAPELUS

<https://www.babapelus.hu//>

5%, mely minden termékre vonatkozik, a kedvezmények nem összevonhatók.

Barna és Fiai Faiskola

<https://csodakertesz.hu/>

10% a faiskola növényeiből.

BOHOdesign

<https://bohodesign.hu/>

10% bármely Botto Design termék vagy szolgáltatás esetén (az akciók nem összevonhatók)

Creator Kommunikációs Szolgáltató Kft.

<http://creatorbudapest.hu/>

5% Workshopokra és a webshopban szereplő termékekre, kizárólag a Creator saját szervezésű workshopjaira és termékeire.

D-Web Kft.

<https://depostore.hu/>

Új háztartási nagygépek árából 5%, outlet árából 10% kedvezményt adunk.

Elektro Somogyi Kft.

<http://elektrosomogyi.hu/>

10% kedvezményt adunk az üzletben, illetve a webáruházban kínált termékekre.

Gremese Carriers Kft.

<https://www.gremese.hu/>

10% kedvezményt adunk a babakocsik és kiegészítők árából.

Matrackuckó Alvásszaküzlet Hálózat Országosan

<http://www.agy-matrac.hu/>

5% kedvezmény érvényes a Matrackuckó Alvásszaküzlet Hálózat üzleteiben az általuk forgalmazott árukészletre. A kedvezmény akciós árból is jóváírható. Szaküzleteik a weblapon szerepelnek.

ICR KFT.

<http://www.viztisztitogep.bolt.hu/>

10% víztisztító berendezések webáruházi temékei, szervizelése és szűrőcseréje esetén.

Háztartási webáruház

<https://kartastar.hu/>

5% kedvezményt adnak háztartási, papír, műanyag és vegyiáru (tisztítószer), illatszerek, élelmiszer, kávé, ital (víz, üdítő) árából.

Butika webáruház

<https://www.butika.hu/>

5% a termékek árából (fonalak, vásznak, rövidáru termékek, varrógép tartozékok)

Betűbazar

<https://betubazar.hu/>

10% termékek és szolgáltatások árából

Kreatívpartner Webáruház

<https://kreativpartner.hu/>

5% kedvezmény

Libellus Kézműves Naplók, Mappák, Fotóalbumok

<https://www.magikadesign.hu/>

Érdeklődni: +36705877611

10% kedvezmény kézzel készített egyedi naplók, fotóalbumok esetén a NOE tagjai részére - bármilyen alkalomra: ballagásra, esküvőre, babaszületésre -, mert a könyv mindig stílusos, szép ajándék.

Nádas Manufaktura

8430 Bakonyszentkirály, Nádas u. 12.
10% termékeik árából

Napsugaram Natúrpatika

<https://www.facebook.com/napsugaramnp/>
Érdeklődni: +36704516706
5% saját gyártású, kézműves natúr kozmetikumok webes vásárlása és az általunk szervezett kozmetikumkészítő workshopok esetén.

Mókatár Webáruház

<https://mokatár.hu/>
Készpénzes vásárlás esetén 10%, bankkártyás fizetés esetén 5% kedvezményt adnak. A kedvezmény csak az általuk forgalmazott ÚJ TERMÉKEKRE vonatkozik. Bizományos értékesítésre szánt termékekkel nem vonható össze.

Angoltársas

<http://www.angoltarsas.hu/>
5% kedvezmény a NOE tagok számára mindkét webshopban, ha a megjegyzés rovatba beírják a NOE tagsági kártyaszámot.
<http://www.angoltarsas.hu/>

Progi-MED Kft.

<https://hartmannwebshop.hu/>
5% kedvezmény minden nem akciós termékre: egészségügyi termékek, betegápolás, gipszkötések.

SCINDO WEBÁRUHÁZ

<https://scindo.hu/>
Érdeklődni: +36303504236
20% Óraszerkezetek, óramutatók, óraszám-
lapok, tartozékok, csomagolóanyagok nagy
részben raktárról történő gyors kiszállítása

esetén, a webáruházban leadott rendelések után. A kedvezmény a webáruház szállítási és áruátvételi feltételei szerint érvényes.

Ruhacuka.hu

<https://ruhacuka.hu/>
Érdeklődni: +3630829-6218
5% Ruhacuka.hu egy gyerekruha webáruház. Magas minőségű angol használt gyerekruhák olcsón, gyors kiszállítással. A NOE tag lefotózza a tagkártyát és elküldi email-ben, ezután beállítanak egy 5%-os állandó kedvezményt a részére.

5 tornacsuka

<https://www.ottornacsuka.hu/>
Érdeklődni: +36 702306521
15% kedvezmény noe15 kuponkóddal váltható be az oldalon az 5 tornacsuka mesekönyvek vásárlása esetén.

Szakal Metal Autóalkatrész

<http://www.szakalmetal.eu/en/>
Magyarországi telephelyek,
Pontos elérhetőségek a weboldalon
30% A kedvezmény mértéke termékcsoportonként eltérő átlagosan. Az árakról és áru-
készletről a telephelyeiken dolgozók adnak
információt telefonon vagy személyesen.

Kockanadrág Webáruház

<https://kockanadrag.hu/>
10% kedvezmény a gyerekruhák árából.
Kivéve az akciós termékekre.

Babzsákos

https://www.babzsakos.hu/vajo_muvek_bt_m_18
10% kedvezmény babzsákfotelek vásárlása esetén.

VEGA-IMPEX KFT.

www.jatekcsillag.hu
8% kedvezményt adnak saját beszerzésű termékekből: ALCO, Alldoro, Bildo, Chillafish, Deho, Dema, Stil, Dromander, Educa, Falk, Globos, HTI, Injsua, Iplay, Joustra, JDLT, John Toys, K'S Kids, Kid's Toys, Lena, LGC, Loko, Marianplast, MK Toys, Majorette, Melobo, Palau, Paradiso, Rolly Toys, Unice, Welly, Polesie árából.

Zoknikirály Webáruház

<http://zoknikiraly.hu/bolt/>
10% webshopon keresztül történő vásárlás esetén.

APRÓHIRDETÉS APRÓHIRDETÉS

Szállítás-fuvarvállalás

NOE-ban leinformálható,
a Titkárságnak régóta dolgozó, megbízható fuvarozó személygépkocsival munkát vállal magánszemélyeknek, illetve cégeknek, alkalmanként vagy rendszeres megbízásra.

Bel- és külföldi személyszállítás,
gyermekek iskolába szállítása, futárszolgálat,
anyagbeszerzés, áruterítés, postai ügyintézés.
NOE tagoknak kedvezmény!

☎ 20/935-4600 Pfeil István
e-mail: pfeilistvan@gmail.com

Homok, sóder, murva, beton, termőföld
szállítását 5 tonnáig vállalom Budapesten,
NOE tagoknak 5% kedvezményen!

☎ 20/956-5720 Kovács Árpád
<http://teherfuvarozas.uw.hu>,
e-mail: teherfuvarozas@uw.hu

Költöztetés, fuvarvállalás, lomtalanítás
Budapesten és az egész ország területén.

Szállítás: zongora- és páncélszekrény-szállítás.
Kedvező árak, ügyfélbarát kiszolgálás.
NOE tagoknak árengedmény!

Ha bármilyen szállítási gondja van,
hívjon bizalommal!

☎ 30/509-2284 Sárközi Zsolt
www.koltozesmaskepp.hu

Energetikai Tanúsítás

(épület-lakás zöldkártya, az ingatlan-adásvételhez és bérbeadáshoz kötelező)
17.000 Ft-tól, azonnalra.

Igény esetén online adatközléssel is.
Hőkamerázás, hőfényképezés.
☎ 30/431-2402 Garancsy István

A Csillagszemű

Az idei karácsony ugyanúgy telt el, mint a többi, de ez egyáltalán nem jelentette azt, hogy unalmas lett volna. Blanka minden évben varázslatosnak és különlegesnek élte meg ezt az időszakot. Az egész család összegyűlt, és együtt énekeltek, vacsoráztak, beszélgettek, aztán ajándékokat bontottak, miközben a levegőben mézeskalács- és fenyőillat szállt.

A kislány ezen az estén már ágyba bújt, szokása szerint egy könyvvel. Most az egyik ajándékát olvasta, már harmadszorra, mióta tegnap este kicsomagolta. A gyönyörű, halványsárga kötésű kiadás egy magyar népmese volt. A csillagszemű juhász történetét írta le, szebbnél szebb rajzokkal ábrázolva a jeleneteket. Blanka újra és újra elolvasta, sőt fel is olvasta a családtagjainak, akik örömmel hallgatták. A kislány szinte az összes népmesét ismerte és szerette, de ez a történet különleges helyet foglalt el a szívében. Szülei pici kora óta Csillagszeműnek becézték óriási kék szemei miatt, melyek tényleg úgy ragyogtak, mint két fényes csillag.

Éppen negyedszer állt neki kedvenc meséjének, amikor minden sötétségbe borult, aztán hirtelen újra világos lett. A kislány legnagyobb meglepetésére egy napsütötte tisztás szélén állt, árnyat nyújtó fák alatt. Ahogy hunyorogva kilépett a fénybe, a rét túlsó felén, a smaragdzöld fűben ülve egy ismeretlen fiút vett észre, akit bárányok vettek körül. Először nem értette, mi történt vele, de mivel bátor kislány volt, és mindig szeretett volna átélni egy igazi kalandot (na meg azért, mert nem tudta, mi mást kellene tennie), elindult a legény felé.

– Szia – köszöntötte.

Amikor az felnézett rá, Blanka úgy érezte, mintha tükörbe pillantott volna. A juhász pár évvel idősebb volt nála, de ugyanolyan hatalmas, világoskék szemei voltak, mint neki. A fiú arcán is meglepetés látszott, ám nem tett megjegyzést, csak mosolyogva visszaköszönt, majd kenyérrel kínálta a lányt.

– Hogy hívnak? – kérdezte Blanka, majd lehuppant két báránka közé, azok pedig riadtan ugrottak el előle. Észrevette, hogy a fiú az utolsó

falat kenyerét nyújtja felé, a tarisznyája üresen fekszik mellette a földön. Ő amúgy sem volt éhes, így megköszönte, de visszautasította az ételt. Egyébként is hallotta, amint az ifjú gyomra hatalmasat ordul.

– Csillagszemű Jancsi a nevem – felelte a juhászlegény, miután lenyelte az utolsó falatot.

A kislány arca felragyogott, amikor rájött, hol van. El sem akarta hinni, hogy ekkora szerencse érte. Úgy érezte, muszáj segítenie, hogy eljuttassa a fiút a mese boldog befejezéséig.

– Én Blanka vagyok. Még mindig éhes vagy? – kérdezte együttérzőn, és már tudta, hogyan segíthet.

– Igen – sóhajtott Jancsi.

– Mi lenne, ha eladnál néhány bárányt a városban? – próbálkozott Blanka.

– Remek ötlet! – ugrott fel Jancsi mosolyogva.

– Itt maradok, és vigyázok a nyájra. Hagyd itt a furulyádat!

– Nem tehetem – sajnálkozott a juhász. – Eltörött – vallotta be szomorúan.

– Hát ez bizony elég nagy baj, de ne aggódj, kitalálok valamit. Siess vissza, ahogy tudsz!

Blanka integetett Csillagszemű Jancsi után, miközben a fiú a város felé indult. Legalább lesz ideje kitalálni, hogyan segítsen. Hiszen a mese sok mozzanata csak akkor működik, ha a juhász egyedül van, amikor a király megpróbálja megbüntetni. Úgy döntött, majd elbújik, és követi Jancsit, ahová csak lehet. Azt is tudta, hogy mindenképpen szükség lesz egy furulyára, ha a fiú boldogulni akar.

– De hát ez egy mese – biztatta magát. – Talán valahogyan csinálhatok egyet.

Azzal felvett egy hosszú botot és kettétörte. És lássatok csodát, a jobb kezében maradt fele egy szépen faragott fafurulyává változott.

Amikor Jancsi visszajött, pásztorbot volt a kezében, suba a vállán és gyöngyvirágos kalap a fején. Blanka megörült, amikor meglátta, s a kegyetlen királyról kérdezte. Jancsi elmesélte, hogy ha a király tüsszent, s valaki nem mondja neki, hogy „Egészségére, adja Isten!”, azt menten kivégezteti. El is érkezett az első tanács ideje. Blanka azt javasolta Csillagszemű Jancsinak, hogy semmilyen körülmények között ne mondja a királynak, hogy egészségére.

– Megörültél? – kerekedtek el a nagy kék szemek. – A király azonnal kivégeztet! – kiáltott fel a juhászlegény.

– Bízz bennem! – mosolyodott el a kislány. – Segíteni fogok neked. Vagy te talán nem szeretnéd feleségül venni a királykisasszonyt? Ennek hallatán Jancsi elpirult. Blanka átnyújtotta neki a furulyát:

– Erre vigyázz! Szükséged lesz rá.

A fiú arca felderült, de már nem tudta megköszönni. Éppen csak bólintani volt ideje, amikor lódobogás hallatszott, és katonák rontottak ki az erdőből nemes paripáikon.

– Ne ess pánikba, követni foglak! Csak tégy úgy, ahogy mondtam! – súgta Blanka Jancsinak, és épp idejében rejtőzött el a birkák között. Egy katona sem látta meg.

A katonák kihirdették, hogy a király parancsára gyűjtik be a jókívánságokat, ugyanis ezen a reggelen minden eddiginél nagyobbát prüsszentett. Jancsi, bár nem volt teljesen biztos a dologban, tartotta magát a megbeszélésekhez. Ezzel megszegte a király parancsát, így a vitézek megragadták, és elváltattak vele, hogy uralkodójuk elé vigyék felségsértés vádjával.

Blankának nem kellett sok idő, hogy kitalálja, hogyan kövesse. Felült a legnagyobb birka hátára, mire az egy pillanat alatt táltos ménné változott, és a lány máris teljes sebességgel vágatott a juhász után.

Blankának nem kellett sok idő, hogy kitalálja, hogyan kövesse. Felült a legnagyobb birka hátára, mire az egy pillanat alatt táltos ménné változott, és a lány máris teljes sebességgel vágatott a juhász után.

A palotát körülvevő földeken megkereste a vaddisznók vermét, amelyről tudta, hogy a király első kísérlete lesz Jancsi megbüntetésére. Elrejtőzött a fák között. Megvárta, amíg előhozták az ifjú juhászlegényt, lelökték a verembe, majd sorsára hagyták. Amint a huszárok elmentek, Blanka lekiabált a fiúnak, hogy kezdjen el furulyázni. Mosolyogva figyelte a verem széléről, ahogy a vaddisznók tánca perdültek a kellemes dallamra. Amint az állatok összerogytak a fáradtságtól, Blanka és Jancsi is nyugovóra tért. Amikor az udvarmester reggel megjelent, meglepetten látta, hogy Csillagszemű Jancsi még életben van. Kihúzta a veremből és a király elé vitte.

Blanka eközben megkereste a kaszatömlőcöt, mert tudta, hogy ez a mese következő állomása. Elbújt a kunyhó egyik sötét sarkában. Némi halvány derengést a középén tátongó mély árok fenekén égő

gyertya biztosított, de rejtekhelyét annak fénye sem világította meg. A katonák annyit késtek, hogy a kislány már megijedt, hogy talán rossz helyen rejtőzött el. Ám nem sokkal később lépteket hallott, majd nyílt az ajtó.

– Na, mondd-e már a királynak, hogy „Adja isten, egészségére”? – szólt a zord kérdés.

– Hadd gondolkodjam egy percet, vitéz urak. Kérem, hagyjanak magamra! – kérte egy ismerős hang.

– Rendben. De ne tartson soká! – azzal a két katona kimasírozott a viskóból.

– Jancsi! – súgta Blanka. – Bökd le a botod a gödör szélén, akaszdrá a subád és a kalapod!

A fiú úgy is tett, aztán a lányka mellé húzódott a sötét sarokba.

– Úgy gondolod, ez működni fog? – suttogetta izgatottan Csillagszemű Jancsi.

– Persze! – bólogatott a kislány, annak ellenére, hogy a fiú ezt a sötétben nem láthatta. – Csak kiabálj ki nekik, hogy jöhetnek, mert te nem mondasz semmit!

– Ha te mondd – egyezett bele a legény, majd egy lépést tett előre, és felkiáltott. – Jöhetnek, uraim, tegyenek velem, amit akarnak, mert én bizony nem teljesítem a parancsot, amíg a király hozzáam nem adja a lányát!

A kiáltásra a két huszár berontott a sötét kunyhóba, s nagyot taszítottak Csillagszemű Jancsi botján, subáján, kalapján. Egyenesen

belökték az éles pengékkel teli gödörbe. Mivel látták, hogy a gyertya a mély gödör alján kialudt, gondolták, a juhásznak örökre vége.

– Elmúlt a veszély – állapította meg a legény, aztán meghallotta, hogy Blanka nagyot ásít mellette a sötétben. – Aludj csak nyugodtan, te már sokat segítettél, most én vigyázok rád. Felkeltelek, ha történik valami – mondta megnyugtatóan.

– Rendben – helyezkedett el a lány. – Vigyázz magadra! – ásította el magát újra. – És ne feledd: ne add be a derekad, amíg a király neked nem ígéri a lányá kezét, bármivel is próbáljon megnyerni magának! A végén minden a tiéd lesz, ha ügyes vagy... – azzal Blanka elcsendesedett. Jancsi halkán furulyázni kezdett, a kislány a dallam hallatán könnyebben aludt el, mint valaha.

Amikor a kislány legközelebb kinyitotta a szemét, rájött, hogy egyedül van. Csillagszemű Jancsi eltűnt, ő pedig a sötét kunyhó padlóján feküdt összegömbölyödve. Hevesen dobogó szívvel, hirtelen ült fel, és azzal a lendülettel kifutott a kunyhóból, egészen a palota előtti kertig. Ott aztán meglátott a távolban egy aranyos hintót, amelyen ott ült Csillagszemű Jancsi a kocsisnak háttal. Blanka fellélegzett a megkönnyebbüléstől, viszont rájött, hogy túl messze van a hintótól. A király bármelyik pillanatban felbukkanhat, mire odaér. Szorosan behunyta a szemét és elképzelte, hogy Jancsival szemközt ül a hintóban. Mire felnézett, valóban ott is volt.

– Hová tűntél? – tudakolta sűrgető hangon, figyelmen kívül hagyva a fiú meglepett tekintetét.

– Nem akartalak felébreszteni, észrevettek volna. Nagyobb biztonságban voltál így. Egyébként megoldottam egyedül. A király a toronyba záratott, a baglyok és a denevérek közé. Használtam a furulyát – mosolygott a legény. – Most azt akarja, kocsiznak ki veled. Már jön is.

Blanka erre gyorsan az ülés alá csúszott. Kezdtett elege lenni az örökös bujkálásból. Szerencsére a mese a vége felé közeledett. Úgy gondolta, ennyi próbatétel után már nemcsak Csillagszemű Jancsi, de ő is megérdemli a boldog végkifejletet. A király elhelyezkedett a juhászlegénnyel szemben, majd szólt a kocsisnak, hogy indulhat. Elsőként az ezüsterdő mellett hajtattak el. Blanka figyelmeztetőn nézett Jancsira, de neki nem volt szüksége emlékeztetőre. Hiába kérdezte a király, az erdőért cserébe kívánna-e neki jó egészséget, a fiú csak a fejét rázta.

– Felsőleges király, nekem nem ezüsterdő kell, hanem a lánya keze – bizonygatta.

Ezután az aranytó következett, melyben a halak és a növények is aranyból voltak. Blanka az ülés alól nem láthatta a tavat, ragyogása mégis feltűnt neki. Csillagszemű Jancsi azonban még mindig nem hajlott az egyezésre, egyre csak a királykisasszonyt szerette volna megkapni.

A gyémántpalota ragyogása már szó szerint elvakította a hintóban rejtőzködő kislányt, pedig erre sem vethetett egy pillantást sem. Bármennyire erősködött, könyörgött is a király, Jancsi kitar-

tóan hajtogatta, hogy neki csakis a lánya kell, semmi más. Blanka végtelenül büszke volt kedvenc mesehősére. A királynak nem maradt más választása, mint beleegyezni, hogy egyetlen gyermekét Csillagszemű Jancsihoz adja feleségül.

Blankát is meghívták az esküvőre, s Jancsi úgy mutatta be, mint kishűgát. Vacsora közben még egy utolsó tanáccsal látta el a fiút: – Amikor a király az utolsó fogásnál eltüsszenti magát, mondd neki annyiszor: „Jó egészségére, adjon isten!”, ahányszor csak bírod. Ismételd, ameddig a király meg nem állít.

Jancsi már tudta, jól teszi, ha megfogadja a tanácsot! Addig kívánt jó egészséget, míg végül a király könyörögve kérte, hagyja már abba! Inkább neki ígérte az egész országát is.

Az ifjú pár vacsora után odament a kislányhoz, hogy köszönetet mondjanak neki. A királylány csak úgy irult-pirult a boldogságtól.

– Ugye megmondtam, hogy minden jól alakul? – mosolygott Blanka. – Éljetek boldogan! – kívánta teljes szívéből, de azt már nem tudta hozzátenni, hogy amíg meg nem haltok, mert ebben a pillanatban édesanyja hangjára ébredt:

– Jó reggelt, kicsi Csillagszeműm! Megérkeztek a nagyiék. Ugye nem akarsz átaludni karácsony másnapját? – a lányka megrázta a fejét, és felült.

– Jót álmodtál? – kérdezte anyukája kedvesen.

– Annál is jobbat – válaszolta a pici lány, miközben fülig szaladt a szája.

KRIZSÁN JANKA BOGLÁRKA

Ragadd meg a színes ceruzáidat, és tedd a betűket a helyükre az azonos színű keretekbe.
Így megtudhatod, Buci melyik hangszerezen szeretne játszani.

Betűk

A megoldást a 31. oldalon találd.

Szülőknek:
Ez a gyakorlat a színek érzékelését a betűk első használatával köli össze. Olvassák együtt a megkapott szót, és közben tapsolják a szótagokat.

27

**Dörmi és Dorka mézeskalácsot készítenek.
Segíts te is a díszítésben!**

Rajz: Haul Józ

Konyhatündéréknek

A süti elkészítéséhez szükséged lesz:

- 125 g vaj • 125 g cukor
- 150 g méz
- 2 evőkanál kákaó
- 1 evőkanál mézeskalácsfűszer
- 1 csipet só
- 1 tojás • 350 g liszt
- 1 szívószál

1

Felnőt segítségével először a vajat, a cukrot és a mézet egy lábasban lassú lángon melegítsd fel, amíg a cukor fel nem oldódik.

2

Keverd hozzá az összes felfelével jelölt hozzávalót, majd hagyd az egészet kihűlni. Ha teljesen kihűlt, add hozzá a tojást és a lisztet, majd mindezt gyúrd simára. Minimum 1 órán át pihentesd a hűtőszekrényben.

3

A hűtőből kivéve finoman gyúrd át a tésztát, hogy felmelegedjen. Nyújd ki a tésztát körülbelül 5 mm vastagságúra, és szív alakú kiszúróval szaggasd ki a sütiiket (ha nincsen szívformátok otthon, kérj meg egy felnőttet, hogy vágja ki késsel). Majd minden szív tetejére a szívószállal békélt egy lyukat. A sütiiket 180 °C-on körülbelül 8-10 percig süsd.

Ragadós mézeskalács

Buci szeretné meglepni barátait a kedvenc csemegéjével.

Vegyél fel egy kötényt, és segíts neki!

Amire szükséged lesz a dekorációhoz:

- 200 g porcukor
- némi citromlé
- ételfesték
- fagyasztózsák (az egyik sarkát levágva a díszítéshez)
- szép masni

A porcukrot a citromlével simára keverjük, de a citromlével csak lassan, cseppenként adagoljuk. Ha úgy tetszik, eloszthatod az így kapott habot kis táliákba, és ételszínezővel beszínezheted őket.

4

5

Tedd a cukormázot a fagyasztózsákba, és a segítségével díszítsd ki a sütiiket (vagy egyéb alakokat). Ha a cukormáz megszáradt, fúzd át a szalagot a mézeskalács szívében lévő lyukon, hogy fel tud akasztani, és csomózd össze a végeit.

A tésztát akkor a legjobb, ha egy éjszakán át a hűtőszekrényben hagyod.

10

11

Telítsd meg a halpa apát a hóember arcahoz és gombjához!

Graci

Graci

Rudinszki Ines

Minden apa

Minden apa legerősebb
Az egész világon,
Nyakába vesz, hátára kap,
Én meg ezt imádom.
Tudom, hogyha eltáradok,
De úgy, hogy már nagyon,
Engem bizony ott nem hagynak
Az utcán, bögve, hason.
Minden apa nemcsak erős,
De szeret is nagyon,
Úgy is, ha a villamoson
A kapaszkodót nyalom.
Akkor is, ha közben mérges
Tudom a szívemben
Ott vagyok én,
Éppen bizony
Pont a közepében.

Rajz: Orbán Orsi

**KIJÁRÁSI
TILALOM:
20.00–05.00**

**november 11. –
december 10.**

VIGYÁZZUNK EGYMÁSRA!

Készült Magyarország Kormánya megbízásából.

MÁGIA A KÖBÖN

LÓDI VIKTÓRIA

HA MÁR IRODALMI ÉLMÉNYEK MENTÉN ENGEDJÜK SZABADJÁRA A FANTÁZIÁNKAT, AZ EGYIK LEGNÉPSZERŰBB FANTASY VILÁGOT A HARRY POTTER REGÉNYFOLYAM TÁRJA ELÉNK. MIKÖZBEN ALAPVETŐ ÉRTÉKEK (BARÁTSÁG, HŰSÉG, CSALÁD) MELLETT ÁLLNAK KI A SZEREPLŐK, ÉS OLYAN NEHÉZ TÉMÁK IS TERÍTÉKRE KERÜLNEK, MINT A FELNÖTTÉ VÁLÁS VAGY A HALÁL, EGY MESÉS VILÁG TÁRUL ELÉNK, AHOL MINDEN LEHETSÉGES. A LÉPCSŐK MOZOGNAK A ROXFORTBAN, A KÉPEK RÁNK KACSINTANAK, LEHET HOPPONÁLNI, AUTÓVAL A FÁK FELETT REPÜLNI, VAGY AZ IDŐNYERŐVEL VISSZAUTAZNI AZ IDŐBEN.... MI LENNE, HA EGY PILLANATRA ELMERÜLNÉNK EBBEN A VILÁGBAN, ÉS MÁGIKUS TÁRGYAKAT KÉSZÍTENÉNK MAGUNK ÉS AJÁNDÉKKÉNT MÁSOK ÖRÖMÉRE? HOGY EGY ISMERT MONDÁST IDÉZZEK A FILMFELDOLGOZÁSBÓL: „ÁLMAINKBAN OLYAN VILÁGBAN JÁRUNK, AMI CSAK A MIÉNK...”

Harry Potter GOLDEN SNITCH

Az aranycikesz egy annyira alapvető kelléke a Harry Potter sorozatnak, hogy minden Harry Potter rajongónak kell, hogy legyen egy. Karácsonyfadíszként szépen csillognak majd a fán!

ARANYCIKESZ KARÁCSONYFADÍSZ

Kellékek:

- hungarocell gömb (kb. 3-4 cm átmérőjű)
- arany metál festék
- arany csillogó festék
- ecset
- vellum papír
- olló
- ragasztópisztoly
- gombostű
- szárny sablon

A készítés menete:

1. Fessük be a hungarocell gömböt az arany metál festékkel. Ha már majdnem száraz, fessük át egy réteg csillogó festékkel. Hagyjuk a gömböt száradni egy éjszakán át.

2. Nyomtassuk ki a sablont a <https://thesuburbanmom.com> oldalról, rajzoljuk át a vellum papírra (lágú, átlátszó papír vagy sütőpapír). Készítsünk két szárnyat.

3. Hajtsuk be az extra fület az illesztéshez, ragasztó pisztollyal rögzítsük, majd a biztonság érdekében két oldalról még gombostűvel is tűzzük fel a gömbre.

MANDRAGÓRA GYÖKÉR

A hangosan visítő mandragóra gyökerek igen kellemetlenek tudnak lenni. Vigyázat, egy kifejlett mandragóra hangja akár halálos is lehet!

Kellékek:

- harisnya
- fehér befőttes gumik
- zöld filcanyag
- olló
- tű, cérna
- tömőanyag

A készítés menete:

1. Egy női harisnya végéből vágjunk le egy kb. 25 cm-nyi részt, majd tömjük ki tömőanyaggal.
  2. A zöld filcanyagból vágjunk ki négy hosszúkás levélformát, vagdossuk be a levelek oldalát, majd befőttes gumival erősítsük a tömött harisnyaszár végéhez.
  3. Középen tekerjük a mandragórára még egy befőttes gumit.
  4. Vágjunk le a harisnya szárából két kb. 40-45 cm hosszú részt, majd kössük rá több görcsöt (a két végére feltétlenül). Kössük fel a két görcsös harisnyarészt a mandragórára - az egyik a keze, a másik a lába lesz.
  5. A zöld levélke lesz a mandragóra feje, melyre száját és szemet varrhatunk egyszerűen úgy, hogy átszúrjuk a tűt a mandragóra fején.
- Videó: <https://www.youtube.com/watch?v=bTIE-jgpy8I>

VARÁZSPÁLCA

Egy varázslótanonc alapvető eszköze a varázspálca. Ne feledjük, hogy a pálca választja ki a gazdáját, tehát többet ki kell próbálni, hogy megtaláljuk a hozzánk illőt.

ALOHOMORA!

Kellékek:

- ceruzák vagy evőpálcikák
- akril festékek (arany, szürke, fekete)
- ragasztó pisztoly
- ecsetek

A készítés menete:

1. A ceruzákat fessük be arany, szürke, vagy fekete színűre, majd hagyjuk őket megszáradni.
2. A ragasztópisztollyal készítsünk mintákat a ceruza végére. Lassan vigyük fel a ragasztót, hogy ne folyjon le. Mindegyik pálca legyen más és más mintázatú.
3. Miután megszáradtak a felületek, fessük be őket az alapszíntől különböző színűre.

További ötletek:

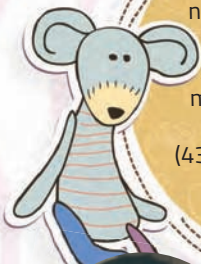
<https://www.youtube.com/watch?v=Ri9YbgKq5mk>

Örömhír

Büszke nagyszülőkként örömmel tudatjuk, hogy 2020. október 7-én, megszületett 4. unokánk: **Balogh István Levente** (4300 g, 53 cm). Üdvözlettel: Doma Miklós és Dománé Gáll Zsuzsa

Örömmel tudatjuk, hogy 2020. szeptember 2-án megérkezett legkisebb gyermekünk, **Lőrincz Péter** (2900 g, 52 cm). Szülei és két nővérkéje már nagyon várták a kistesót.

Halász Léna Szonja (3570 g, 50 cm) 2020. szeptember 14-én jött világra. Szülei, Diána és Zsolt, valamint testvérei Gergő, Luca és Rebeka már nagyon várták érkezését. Isten éltesse az egész családot!

Süli Benett Zsolt (3170 g, 47 cm) vagyok és 2020. szeptember 30-án születtem, szüleim és két bátyám – Bence és Barnabás – legnagyobb örömeire.

Mille – Rose Thatcher 2020. február 24-én jött a világra. Szülei, Domokos Henrietta és Richard Thatcher már nagyon várták érkezését. Isten éltesse az egész családot!

A nevem **Kapás Tamás** (3820 g, 53 cm) és boldogan tudatom, hogy szüleim legnagyobb örömeire 2020. augusztus 2-án megérkeztem.

A nevem **Ritter Anna** (3400 g, 49 cm) és örömmel tudatom, hogy 2020. augusztus 30-án megszülettem. Szüleim – Mónika és Lajos – már alig várták, hogy mi is nagycsaládosok legyünk!

Hegedűs Elena (2750 g, 48 cm) vagyok, és 2020. március 24-én születtem. Szüleim – Varga Adrienn és Hegedűs Csaba –már nagyon vártak engem.

Örömmel mutatjuk be nektek hajdúdorogi egyesületünk legújabb tagját: **Tóth Borbálát** (3540 g, 54 cm), aki 2020. szeptember 10-én jött világra.

Szeretnénk beszámolni egy kis élet érkezéséről, aki a hajdúdorogi egyesületünkbe érkezett 2020. augusztus 16-án. Nagy szeretettel köszöntjük **Boksay Szófiát!**

A nevem **Szabó Róza**, és 2020. június 30-án, családom 6. gyermekeként láttam meg a napvilágot. Szüleim, bátyám és nővéreim már alig várták, hogy megérkezzek.

Nagy örömmel tudatjuk veletek, hogy 2020. június 10-én megszületett egyesületünk legifjabb tagja, **Hatvani Richárd** (3300 g, 49 cm). A családot nagy szeretettel köszönti a Gyermekszív Nagycsaládosok Egyesülete Ópusztaszer.

A Dombóvári Nagycsaládos Egyesülethez új kis tag érkezett 2020. február 9-én **Árva Szonja Bella** személyében, szülei és két nővére legnagyobb örömeire.

Örömmel mutatjuk be **Farkas Dávidot**, aki 2020. július 15-én látta meg a napvilágot. Isten éltesse az egész családot!

